

**Στο θείο Λέλο,
που οι ιστορίες του
κράτησαν
με τόση αγάπη
μέχρι το τέλος
και μετά από αυτό.**

Υπόθεση του Μυθιστορήματος:

Με αφορμή το μνημόσυνο τού ανθρωπολόγου και εξερευνητή παππού του και μετά από μακρόχρονη αναμονή, ένας έφηβος, ο Θοδωρής επισκέπτεται την Αιθιοπία. Καθώς ταξιδεύει, θαυμάζει την εξωτική και απόκρυφη χώρα και επικοινωνώντας πάντα τηλεπαθητικά με τον παππού του εμπλέκεται σιγά σιγά στις δικές του ουτοπικές αναζητήσεις. Έρχεται σε επαφή με διαφορετικές φυλές, μαθαίνει για παράξενα ήθη και έθιμα, γοητεύεται από ιστορίες άγνωστων αστερισμών, μαθαίνει για ελληνοιστικές χαμένες στο χρόνο επιγραφές, επισκέπτεται τη λίμνη Τάνα όπου φυλάσσεται η κιβωτός της Διαθήκης, κινδυνεύει από λαθροκυνηγούς, εμπλέκεται σε ένα τραγικό ατύχημα, και τέλος μετά από χρησμό μάγου, περνά μέσα από αλλόκοτες τελετές ενηλικίωσης για να συναντήσει τελικά το πεπρωμένο του στο πρόσωπο ενός κεραυνοβόλου έρωτα.

Ένα εφηβικό ταξιδιωτικό περιπετειώδες μυθιστόρημα για το Κέρασ της Αφρικής και συγχρόνως μια γνωριμία με τη μυθολογία, τις ιστορικές πόλεις, τη Λαλιμπέλα, το Γκόνταρ και το Αξούμ, τους καταρράχτες του Αουας, τις ακτές της Ερυθραίας και τα περάσματα από το φημισμένο ηφαιστειακό ρήγμα.

Ο χάρτης της Αιθιοπίας, με τα κράτη που συνορεύει.

Μια πρώτη γνωριμία με την παιδική ηλικία του ήρωά μας όπου εν συντομία αναφέρονται οι μικρές ιδιομορφίες του Λι, αλλά και οι πλέον αξιωματικότερες απόψεις του .

Μέσα στο μικρό σπιτάκι του κήπου που κάποτε ήταν αποθήκη, περνούσα τα απογεύματα, όταν τελείωνα τα μαθήματα μου. Εκεί υπήρχαν παλιά και ξεχασμένα αντικείμενα που ανήκαν στο παππού μου τον Λί. Τέτοια ήταν κάποιοι ταξιδιωτικοί χάρτες, φακοί, ζυγαριές ακριβείας, και διάφορα άλλα εργαλεία. Όσο λοιπόν, καταπιανόμουν με αυτά, το άρωμα του σανταλόξυλου από το οποίο ήταν φτιαγμένα τα ξύλινα κουτιά, ανακατεμένο με την μυρωδιά του λαδιού που χρησιμοποιούσε για να καθαρίζει τα παλιά κυνηγητικά του όπλα, - πραγματικά έργα τέχνης για τις ασημένιες σκαλιστές τους παραστάσεις από σκηνές κυνηγιού αγριόπαπιας και φασιανού, - κέντριζαν τις αναμνήσεις μου για εκείνον και ξαναζωντάνευαν μέσα στο μυαλό μου όλα όσα μου είχε διηγηθεί για την περιπετειώδη ζωή του στην Αιθιοπία. Αυτή τότε, η φαντασία μου, γαργαλημένη, πλανιόταν σε αυτή τη μακρινή χώρα όπου η περιπέτεια, το μυστήριο του αγνώστου και η γοητεία της φυγής από αυτή την τόσο ανιαρή καθημερινότητα, κατέκλυζαν το είναι μου και τότε μια ακατανίκητη δίψα, για κάτι τελείως διαφορετικό εισέβαλε μέσα μου καταλάμβανε τα σωθικά μου, και με ανάγκαζε να της παραδοθώ. Εγώ τότε ανήμπορος να κάνω διαφορετικά αφηρόμουν στη δίνη της, γιατί με κανέναν τρόπο δεν μπορούσα ακόμη και τότε να διανοηθώ ότι ζωή είναι αυτή η ανούσια και άχαρη πραγματικότητα που όλοι εμείς ζούμε κάθε μέρα.

Εκεί λοιπόν το έσκαγα από μικρός όταν η καρδιά μου βάραινε από την σχολαστικότητα των καθηγητών και την μονοτονία του σπιτιού.

Βέβαια η σχολαστικότητα θεωρείτο πάντα προτέρημα για τον περισσότερο κόσμο και η μονοτονία ένδειξη ασφάλειας και σταθερότητας. Εγώ αισθανόμουν ότι και τα δύο ήταν θανάσιμα ελαττώματα.

Όταν δε συνδυάζονται τότε μιλάμε για κακούργημα. Γιατί και στις δύο περιπτώσεις απουσίαζε τελείως η φαντασία και το χιούμορ. Οι περισσότεροι γονείς που ήξερα δεν διέθεταν, αλλά και ίσως ποτέ να μην ενδιαφέρονταν να αποκτήσουν τόσο το ένα όσο και το άλλο.

Οι δικοί μου ήταν ευχαριστημένοι με το να δουλεύουν, να βλέπουν τηλεόραση, και να παίζουν χαρτιά. Οι φίλοι τους βέβαια, από ότι θυμάμαι ήταν κάπως διαφορετικοί. Παρέμεναν προσκολλημένοι στη νεολιθική περίοδο δηλαδή τότε που οι άνθρωποι λάτρευαν τους βράχους και τα ξύλα, με την διαφορά ότι αυτοί λάτρευαν ότι αποκτούσαν και μισούσαν ότι δεν μπορούσαν να αποκτήσουν. Είχαν ειδωλολατρική σχέση με τα αυτοκίνητα, τα σπίτια, τα ρούχα το φαγητό και τις ετικέτες.

Πώς λοιπόν, από τότε να μην ασφυκτιώ σε έναν κόσμο που ταυτιζόταν με τα πράγματα, που δεν κινδύνευε, που δεν ονειρευόταν, που παρά μόνο ήθελε; Και που μόλις αποκτούσε αυτό που ήθελε έπαυε να το θέλει, γιατί άρχιζε να θέλει κάτι άλλο..

Πώς να μην έβρισκα παρηγοριά στις σκονισμένες αναμνήσεις του Λί; Με το που άνοιγα το κουτί με τις φωτογραφίες, θυμάμαι να απογειώνομαι καθώς τον έβλεπα μέσα στην άγρια ζούγκλα με χακί ρούχα και καπέλο εκστρατείας να γιατρεύει τους άρρωστους και να ανοίγει δρόμους για να περνάνε τα φορτηγά με τα φάρμακα και τις προμήθειες.

Κι αλλού να μελετάει την πυξίδα ή τους χάρτες και να κρατάει σημειώσεις με το δάχτυλο πάνω στο καπτό του σκονισμένου Λαντ- Ρόβερ κάτω από τον τροπικό ήλιο. Η κούραση, η έλλειψη ύπνου, νερού, προσανατολισμού και κατάλληλης διατροφής, ήταν αποτυπωμένες στο πρόσωπό του όπως όμως αποτυπωμένη ήταν και μια περίεργη χαρά.

Μια χαρά που κανείς με τη πρώτη ματιά δεν καταλάβαινε από πού μπορούσε να απορρέει. Γιατί ήταν ολοφάνερο ότι δεν εστιαζόταν μόνο στην ικανοποίηση ενός προσωπικού καπρίτσιου, αλλά ήταν συνδεδεμένη με κάτι απόκρυφο από όπου και ίσως και να πήγαζε.

Και σαν να μην έφτανε αυτό, μια μέρα κοιτάζοντας μια από αυτές τις φωτογραφίες κάτω από έναν μεγεθυντικό φακό, παρατήρησα ένα περίεργο φως στο μέρος της καρδιάς του Λι.

Έμεινα ένα ολόκληρο το απόγευμα μέχρι αργά το βράδυ μέσα στο σπιτάκι του κήπου να εξετάζω τη φωτεινή χρυσή κηλίδα. Όσο εντυπωσιακό ή απίστευτο να φαίνεται κάτι τέτοιο, εγώ το συγκράτησα σαν μήνυμα προερχόμενο από τα κρυφά βασίλεια της ψυχής βαθιά λυτρωτικό για τον ίδιο και σημαδιακό για μένα. Αυτό λοιπόν το φωτογραφημένο φωτεινό φτερούγισμα, ας πούμε, είναι που με βασάνιζε τα βράδια και δεν με άφηνε να ησυχάσω καθώς αναρωτιόμουν με ποιο τρόπο μπορεί κανείς να το αποκτήσει περνώντας από αυτό τον κόσμο. Η έστω υποτυπωδώς να το γευτεί.

Ο Λί, ζούσε διακριτικά κοντά μας στο σπιτάκι του κήπου. Τον βλέπαμε σπάνια γιατί συχνά ταξίδευε –κανείς δεν ήξερε ακριβώς που πήγαινε και γιατί-, αλλά κάποια Κυριακάτικα μεσημέρια τα περνούσαμε παρέα.

Η χαρά μου τότε ήταν απεριγράπτη. Είχε έναν αδελφό χαμένο κάπου στην μακρινή Αιθιοπία για τον οποίο μας μιλούσε που και που.

“Ο μόνος μου συγγενής σε αυτό το κόσμο. Άραγε τι να κάνει.” Αναρωτιόταν πάντα την ώρα του καφέ.

Ο Λι, που για τον περισσότερο κόσμο ήταν ένας ρομαντικός περιηγητής ένας τρελοεφευρέτης, αλλά και ένας αθεράπευτα ονειροπόλος στην πραγματικότητα ήταν ένας μοναχικός ιατροφιλόσοφος με γνώσεις αρχαιογνωσίας αστροφυσικής, και ραβδοσκοπίας.

Το πάθος του να διαβάζει για τους μύθους άγνωστων φυλών και να τους συνδέει με σύγχρονα επιστημονικά και κοσμολογικά ευρήματα τον έκανε να χάνει καμιά φορά την επαφή με την πραγματικότητα των άλλων ανθρώπων, πράγμα που έκανε τους άλλους ανθρώπους να τον αντιμετωπίζουν σαν ουτοπικό ή απλώς ανεδαφικό.

Μέσα από την τέχνη τη ραβδοσκοπίας και την γνώση των μαγνητικών πεδίων είχε διαμορφώσει μια πολύ πρωτοποριακή άποψη για τον χρόνο, τον χώρο και την ύλη. Βέβαια ο ίδιος έλεγε συχνά ότι ήταν μόνο ένας ταπεινός περαστικός επιμένοντας πως δεν έχει νόημα τόση πολλή επένδυση στον υλικό κόσμο γιατί χάνεται ο πραγματικός μας προσανατολισμός.

Πίστευε ότι η ύλη δεν θα έπρεπε να μας δεσμεύει διότι είναι μια ψευδαίσθηση. Και όταν αναγκαζόταν να συγκεκριμενοποιήσει τις θεωρίες του έλεγε απλά και χιουμοριστικά ότι δεν χρειάζεται να χτίζουμε τόσα πολλά κτίρια στη γη γιατί από την μια την βαραίνουμε αφόρητα και από την άλλη η πραγματική επένδυση είναι οι ουρανοί.

Όχι μόνο γιατί κατοικούμε μεγαλύτερο διάστημα εκεί από ότι εδώ, αλλά και για ένα σωρό λόγους τους οποίους εξέθετε με παραδειγματική ακρίβεια τονίζοντας κάθε φορά τα σημεία που θα αντιλαμβανόταν καλύτερα ο εκάστοτε ενδιαφερόμενος.

Έτσι όταν απευθυνόταν σε τεχνικούς τύπου αρχιτέκτονες πολιτικούς, ή εργολάβους εξέθετε τα πλεονεκτήματα μιας τέτοιας επιλογής σε σχέση με τον προσανατολισμό, την θέα, τις προσβάσεις, την σύσταση του εδάφους, και στη συνέχεια ανέλυε προϋποθέσεις θεμελίωσης με σταθερή υπόβαση, που δεν κινδυνεύει να κλονιστεί από γεωφυσικά φαινόμενα.

- Και τι προβλέπει ο Γενικός Οικοδομικός Κανονισμός εκεί πέρα; ο Γ.Ο.Κ. ρωτούσαν οι αρχιτέκτονες στραβομουτσουιάζοντας

- Αν βρεις κανέναν που να ενδιαφέρεται μας το λες. έλεγαν οι οικοπεδοφάγοι.

- Τι να το κάνεις άμα το οικόπεδο είναι σε μέρος που δεν φαίνεται τις μισές ημέρες του μήνα έλεγαν οι εργολάβοι ξύνοντας τους κροτάφους τους. Άντε να περιμένεις να πάρει στροφή η Γη για να δεις το έργο σου.

- Κανένας δεν θα βλέπει τι έχουμε φτιάξει. Πρόσθεταν οι πολιτικοί μηχανικοί.

- Μα ο κανένας είναι όλοι απαντούσε ο Λι και ψάχνοντας χαρτί και μολύβι με αγωνία προσπαθούσε να αποδείξει μέσα από την θεωρία του Απολλώνιου του Τιανυέως πως το μηδέν και το άπειρο είναι ίσα

Μάταια ξεκινούσε την εξίσωση του Απολλώνιου γιατί μέχρι να την τελειώσει αυτοί είχαν πάει πίσω από τις θεόρατες ταμπέλες με τα απαστράπτοντα ονόματά τους να απειλούν τους οδηγούς στα φανάρια.

- Ποιος είναι αυτός πάλι έλεγαν οι οδηγοί. Από πού ξεφύτρωσε μέσα στη λεωφόρο.

- Τι θέλει από εμένα ρωτούσαν οι πιο πανικοβλημένοι, όταν η πινακίδα κολλούσε απειλητικά πάνω στο μπαρ-μπριζ των αυτοκινήτων τους πυροδοτώντας το αδηφάγο ανικανοποίητο απωθημένο των συζύγων που καθόντουσαν στη θέση του συνοδηγού.

- Τι θέλει; Να γίνεις και εσύ σαν και αυτόν. Κι ας είναι και βουβός, κουφός, νονός και ότι άλλο θέλει. Αυτό θέλει! Απαντούσαν οι κυρίες που διάβαζαν μετά

μανίας όλα τα καινούργια ονόματα στους καταλόγους , τις βιτρίνες τις μάρκες των ρούχων και γύριζαν τα πιάτα από την ανάποδη.

Στους οικονομολόγους, στα στελέχη επιχειρήσεων, στους εμπόρους αυτοκινήτων και άλλων ανταλλακτικών, μιλώντας για τις οικονομικοπολιτικές ανακατατάξεις, ο Λι εξέθετε την αξία της γης στους ουρανούς λέγοντας ότι επειδή είναι εκτός οικιστικής ζώνης και γενικότερων συνόρων συμφέρει η αγορά και η επένδυση σε μετοχές, ομόλογα και στο γερμανικό χρηματιστήριο.

- Επειδή είναι μακριά, αλλού. έλεγε στοχαστικά.

Δηλαδή τρέχα γύρευε απαντούσαν αυτοί σαλιώνοντας πούρα.

Γι αυτήν την απάντηση ο Λι δεν είχε προβλέψει καμία εξίσωση Ούτε και ο Απολλώνιος.

Είναι τότε που στύλωσε τα μάτια του στο κενό και χωρίς να τον πάρει κανείς είδηση εξαφανίστηκε. Αυτή η αυθόρμητη απάντηση των οικονομολόγων, το αθώο «τρέχα γύρευε» σημάδεψε την ζωή του αγαπημένου μου Λι. Έφυγε για πάντα στην Αφρική. Όμως γιατί διάλεξε ξανά την Αιθιοπία; Τι κοινό μπορούσε να έχει η Αιθιοπία με τα οικόπεδα που έφαχνε στον ουρανό. Άλλο ένα ερώτημα που ζητούσε απεγνωσμένα απάντηση. Θα μπορούσε να πάει στο Δυτικό Κονγκό ή στην Ανατολική Σιέρα Λεόνε ή στην Ακτή Ελεφαντοστού. Γιατί ξανά στην Αιθιοπία; Είχε επισκεφθεί όλες αυτές τις χώρες της Αφρικής και πολλές άλλες. Είχε περάσει τα νεανικά χρόνια της ζωής του ζώντας με διάφορες φυλές ιθαγενών. Από κάθε χώρα είχε κάτι σημαντικό να αναφέρει αλλά η επιμονή του με την Αιθιοπία με έβαζε σε σκέψεις.

Την εποχή που ο Λι πρωτοπήγε εκεί, η χώρα αυτή δεν σήμαινε πολλά πράγματα για τον περισσότερο κόσμο. Κάποιοι την θυμόνταν μέσα από τις αναφορές στην Οδύσσεια «τις εκατόμβες» τις θυσίες των εκατό βοδιών για να τιμήσουν τον Ποσειδώνα κάποιοι άλλοι θα είχαν αόριστα ακούσει για την βασίλισσα του Σαβά και ίσως οι περισσότεροι να πρωτοσυνάντησαν την Αιθιοπία σαν την γενέθλια χώρα του Ολυμπιονίκη μαραθωνοδρόμου Αμπέμπε Μπεκίλα και μερικά χρόνια αργότερα του άλλου μαραθωνοδρόμου Μάμο Ουόλντε.

Σήμερα αυτή η χώρα είναι συνδεδεμένη με την αμείλικτη λιμοκτονία , την ξηρασία, τους εμφύλιους πολέμους και το μακελειό. Η ανυδρία τη δεκαετία του 90 είχε φθάσει σε τέτοιο βαθμό που εξόντωσε εκατομμύρια ανθρώπους.

Έτσι η χώρα αυτή παραμένει να είναι συνδεδεμένη με εικόνες φρίκης από αποστεωμένους ανθρώπους, αφυδατωμένα σωθικά και παιδικά μάτια που απορημένα μπροστά σε αυτή την παράλογη καταδίκη ευτυχώς δεν θα ζήσουν για να δουν το δικό μας πολιτισμό να αυτοκτονεί από τον υπερσιτισμό και όλα του τα επακόλουθα.

Δεν θα δουν τα ποσά που διαθέτουμε για την αλληλοεξόντωσή μας και τη χώρα τους να χρησιμοποιείται μόνο για παραδειγματισμό και απειλή τύπου, φάε Γιαννάκη όλο σου το φαγητό, γιατί τα παιδιά στην Αιθιοπία πεινάνε και να αναρωτιέται μπουκωμένος ο Γιαννάκης τι είναι χειρότερο. Η ντροπή για το φαγητό που περισσεύει και πετιέται, ή ο φόβος μήπως και του το φάνε οι πεινασμένοι Αιθίοπες.

Όμως και τα δύο με μαθηματική ακρίβεια, θα τον οδηγήσουν να στοιβάξει προστατευτικές σαμπρέλες γύρω από την μέση του οι οποίες με την κατάλληλη εκπαίδευση σταδιακά και ύπουλα, μοιραία θα αγκαλιάσουν κάποτε και τη καρδιά του, έτσι ώστε όταν κάποτε βρεθεί μπροστά στις εικόνες φρίκης, που μαστίζει αυτή τη χώρα και άθελά του νιώσει ένα σφίξιμο, σαν σωστός εκπρόσωπος της αθλιότητας που διέπει τον πολιτισμό μας, θα διαφημίσει

πρώτα υποκριτικά τα φιλόφροντα αισθήματά του, νιώθοντας στην αρχή πανικό για αυτό το ξαφνικό σφίξιμο, αλλά στη συνέχεια απάθεια και μετά ανακούφιση, καθώς θα μετριάζεται η εσωτερική του δυστυχία, συγκρινόμενη με την δυστυχία των άλλων που πεθαίνουν.

Και αναρωτήθηκα τι θα μου έλεγε ο Λι σε αυτή την σκέψη. Και ρωτώντας τον μέσα στο μικρό σπιτάκι του κήπου που κάποτε ήταν αποθήκη μου απάντησε:

- 'Άστα να πάνε αγόρι μου. Όσο παραμένει ο άνθρωπος άπληστος τόσο η αδιαφορία η ντροπή και η σκληρότητα θα μαστίζουν τον πλανήτη. Όσο αρνείται να γνωρίσει τη θεία του καταγωγή, ο μικρός του εαυτούλης θα είναι και ο μεγαλύτερος του τύραννος'.

Η Ανδρομέδα, κόρη του βασιλιά της Αιθιοπίας Κηφέα

Μετά από την απαραίτητη αναφορά στους μύθους της χώρας, αλλά και στην καθημερινότητα του ηρώα μας, καταλαβαίνουμε πως ενώ ασφυκτιά από τη βαρετή ρουτίνα, ευτυχώς ανακαλύπτει πράγματα ανεξιχνίαστα κάτω από μυστικά στιχάκια που συνδέονται με τον ανύπαρκτο κατά πολλούς, αλλά υπαρκτό για λίγους αστερισμό “Ετίγε Αζιέμπ”.

Ο Λι, όταν βρισκόταν ακόμα σε αυτόν τον κόσμο, μιλώντας μου τα βράδια για την Αιθιοπία, - κάποια ξάστερα και ανεφέλωτα βράδια -, κοιτάζοντας τον ουράνιο θόλο μου έδειχνε στο στερέωμα αυτό το ανάποδο Μ, το λατινικό W, την Αιθιοπίδα βασίλισσα Κασσιόπη και δίπλα την αλυσοδεμένη κόρη της την Ανδρομέδα.

- Να θυμάσαι πως βρίσκεται νοτιότερα της Κασσιόπης έλεγε. Πρόκειται για τον κοντινότερο Γαλαξία στη γη μας. Κοίτα την πως αιωρείται στο στερέωμα τιμωρημένη από τον Ποσειδώνα επειδή περηφανεύτηκε πως ήταν ωραιότερη από τις κόρες του τις Νηρηίδες.

Όμως σαν να μην έφτανε αυτό, ο οργισμένος Ποσειδώνας, πλημμύρισε με θάλασσα τη χώρα, κήκαν όλα τα σπαρτά και έστειλε τη Μέδουσα να κατασπαράξει ανθρώπους και ζώα. Και συνέχιζε κοιτάζοντάς με κατάματα.

Ο άμοιρος λαός τότε, απεγνωσμένος αναζήτησε χρησμό από το μαντείο του Άμμωνα, προκειμένου να αντιμετωπισθεί η κατάρρα. Αλλά το μαντείο, ακόμη σκληρότερο και από τον ίδιο τον Ποσειδώνα απάντησε ότι θα απαλασσόταν από την συμφορά ο λαός, αν η κόρη της βασίλισσας προσφερόταν σαν βορά στο τέρας. Έτσι ο βασιλιάς της Αιθιοπίας ο Κηφέας, συμφώνησε να θυσιάσει τη κόρη του, την όμορφη Ανδρομέδα, για να εξιλεωθεί η κατάρρα.

Μετά, ο Λι πιάνοντας μια άσπρη πέτρα από χάμω χάραζε πάνω στην πλακόστρωση του κήπου το περίγραμμα της Αφρικής και γραμμοσκίαζε εκείνο το κομμάτι γης που βρίσκεται βορειοανατολικά της ηπείρου και ονομάζεται Αιθιοπία.

- Το κέρας της Αφρικής μου έλεγε. Ένας τόπος που περιβάλλεται από πολλά μυστικά. Ανεξιχνίαστος. Το τέλος του κατοικημένου κόσμου για τους Αρχαίους. Και κάπου εκεί, σε μια ακτή της Ερυθραίας φαντάσου αλυσοδεμένη την Ανδρομέδα, να περιμένει τέλος της. Εδώ, την βρήκε ο Έλληνας Περσέας, να αναμένει το θάνατό της. Θαμπώθηκε από την ομορφιά της μελαψής καλλονής, και με τη δύναμη του έρωτά του, και με θεϊκή βοήθεια, αποκεφάλισε τη Μέδουσα και ένωσε τη ζωή του με τη βασιλοπούλα. Δεν σου κάνει τρομερή εντύπωση αυτό; αυτός ο μύθος δεν συνδέει κατά κάποιον τρόπο την ιστορία της Ελλάδας με την Αιθιοπία;

Αυτά, και πολλά άλλα έλεγε ο Λι και όχι μόνον με σκλάβωνε, αλλά μου έδινε τροφή για τις επόμενες βαρετές ημέρες στο σχολείο και στο σπίτι.

Άλλοτε πάλι, με έναν μαγευτικό τρόπο μέσα από τις ιστορίες του με ταξίδευε στις λίμνες στα ποτάμια και στις συνήθειες των ιθαγενών, πάντα αλληλένδετες- κατά την γνώμη του -με τους μύθους των αστερισμών.

Μου μιλούσε για τις φιλίες του με ανθρώπους που δεν ήξεραν να μιλήσουν καμία διάλεκτο εκτός από την τοπική τους που όμως είχαν ανταλλάξει και μοιραστεί μαζί του σπάνια συναισθήματα και δώρα μαζί με μοναδικά χαμόγελα και μυστικά.

Μετά έκανε μια μακριά παύση σαν να έφευγε από αυτό τον κόσμο και όταν μετά από λίγη ώρα επέστρεφε, άλλαζε θέμα ή πρότεινε καμιά βόλτα.

Τώρα καταλαβαίνω τη διαφορά που είχα από τους συνομηλικούς μου και ιδιαίτερα γιατί δεν άντεξα ποτέ να αποδεχθώ τον στενό κατακερματισμένο τρόπο της εκπαίδευσης στο σχολείο και του μεγαλώματος στην οικογένεια.

Γιατί από πολύ μικρός έμαθα να θαυμάζω τον Ερμή τον Τρισμέγιστο με την Σμαραγδένια πλάκα που έλεγε ότι «όπως είναι πάνω έτσι και κάτω», και να περιφρονώ τον μυωπικό υποκειμενισμό που πλήττει τους περισσότερους εκπρόσωπους της εποχής μας που θέλουν να κατακερματίζουν τον κόσμο σε πάνω , κάτω, δεξιά και αριστερά.

Ακόμη περισσότερο δεν καταλάβαινα τη μανία του πολιτισμού μας να διαχωρίζει τους μύθους από την πραγματικότητα.

Καθώς η επιστήμη εξελίσσεται, τα δεδομένα αλλάζουν οι πληροφορίες αυξάνονται γιατί αναρωτιόμουν, τέτοιος φόβος και δογματισμός απέναντι σε οτιδήποτε δεν μετριέται με μηχανήματα ή δεν καταγράφεται σαν ιστορικό γεγονός πάνω σε παπύρους και πλάκες..

Ειδικά δεν κατάλαβα ποτέ τον ζήλο των φιολόγων να ενημερώνουν τον ρομαντικό αναγνώστη στο εξώφυλλο της Οδύσσειας και της Ιλιάδας ότι πρόκειται αυστηρά για μύθο και οποιαδήποτε άλλη προσέγγιση θα είναι εκτός πραγματικότητας.

Αισθάνομαι πως στο μέλλον θα αποδειχθεί η άμεση σχέση με την αλήθεια, όλων των μύθων και δοξασιών της αρχαιότητας.

Και για να είμαι ειλικρινής από πολύ νωρίς έχοντας επίγνωση ενός φρικτού ελαττώματος που με διακατείχε και αυτό ήταν και παραμένει να είναι η απειλή της βαρεμάρας, πριν ακόμα συμβεί η ίδια η βαρεμάρα, και έχοντας προσπαθήσει με χίλιους τρόπους να την ξορκίσω στο όνομα αξιοσέβαστων αρετών όπως είναι η υπομονή και η καρτερικότητα η Τλημοσύνη- κατά τον Λι - οι προσπάθειες μου όχι μόνο δεν καρποφόρησαν αλλά ενδυνάμωσαν ακόμη περισσότερο αυτό το καταραμένο ελάττωμα με αποτέλεσμα να αρρωσταίνω όποτε το καταπίεζα.

Εκτός από ξαφνικούς πυρετούς, αλλεργίες και νευρικά φουντώματα, στομαχικές διαταραχές και ταχυκαρδίες, άρχισα να έχω και ιλίγγους. Οι αλλεπάλληλες μικροαδιαθεσίες μου με ανάγκασαν να αφήσω κατά μέρος την αυτοκριτική και να δω πως θα μπορούσα να πάψω να αντιμάχομαι τον εαυτό μου και αν ήταν δυνατόν να βρω τους τρόπους με τους οποίους θα μπορούσα αρχικά να συνεργαστώ με ένα τέτοιο κουσούρι και στη συνέχεια να πάψω να ενδιαφέρομαι τόσο πολύ για το τι θα σκέπτονται οι άλλοι γιατί οι άλλοι ούτως ή άλλως σκέπτονται όπως τους συμφέρει να σκεφτούν.

Όμως,- για να γίνω πιο σαφής -,η δική μου η βαρεμάρα δεν ανήκει στον συνηθισμένο τύπο του είδους τι να κάνω τώρα ή με τι να απασχοληθώ. Ανήκει σε ένα είδος άρνησης να πειθαρχήσω να ακούσω ή να υποστώ οτιδήποτε δεν μου διεγείρει τη φαντασία ή έστω την περιέργεια.

Με πολύ κόπο, αυτοκριτική και ειλικρίνεια κατάφερα να εντοπίσω ότι αυτό που δεν μου διέγειρε συνήθως την περιέργεια ήταν συνδεδεμένο με την τελείως προσωπική μου άποψη περί αυθεντικότητας των πραγμάτων. Παρ' ότι ξέρω πως κάτι τέτοιο αγγίζει τα όρια της διαστροφής, κάθε φορά που βρίσκομαι μπροστά σε δοκιμασμένες στον χρόνο και στην αντοχή κουβέντες σωστές κατά τους περισσότερους, εγώ βαριέμαι θανάσιμα αισθάνομαι να πνίγομαι και αν δεν μπορώ να αλλάξω περιβάλλον απλά αρρωσταίνω.

Είναι κάτι που κανείς δεν μπορεί να καταλάβει και λυπάμαι αν ακούγεται αλαζονικό και θίγει αγαπημένους ανθρώπους. Όμως πρώτα εγώ υποφέρω από αυτό και μετά όλοι οι άλλοι. Αφού είδα ότι δεν μπορώ να κάνω διαφορετικά σταμάτησα λοιπόν να εκθέτω τον εαυτό μου σε οτιδήποτε μου φαινότανε βαρετό, δηλαδή , σίγουρο, ασφαλές, δοκιμασμένο και εγκεκριμένο.

Έμαθα να αποφεύγω τις παγίδες ακόμη και των πιο συμπαθητικών καλοπροαίρετων που κατά βάθος ήταν μόνο βαρετοί, ή των δήθεν εκλεπτυσμένων που ήταν δύο φορές βαρετοί. Αγάπησα αυτούς που εξέθεταν τους εαυτούς τους, αδιαφορώντας για το τι σκέπτονται οι άλλοι, και ακόμη περισσότερο αυτούς που δεν έμπαιναν σε κανένα κόπο να δικαιολογήσουν την αδιαφορία που ένοιωθαν για τις σκέψεις των άλλων.

Αυτή η ιδιαίτερη «αδιαφορία», ήταν και είναι για μένα ο υπέρτατος αυτοσεβασμός. Έχει όλα τα χαρίσματα μιας συμπεριφοράς που δεν παρεμβαίνει που διατηρεί την ελαφράδα της κάτω από κάθε κατάσταση, όσο επιβαρυσμένη και να είναι αυτή και κρύβει πάντα μια δροσερή υπόσχεση εγκαρδιότητας.

Σαν πιστός υπηρέτης φρόντισα τον αφέντη μου -το ελάττωμά μου-, υποσχόμενος να μην τον αφήσω ποτέ να ξαναβαρεθεί. Αυτόματα ένα καινούργιο δυναμικό αναδύθηκε από μέσα μου μια υπέροχη αίσθηση ομορφιάς και αρμονίας ένας έρωτας θα έλεγε κανείς για την ίδια την ζωή.

Άλλαζα και χωρίς να το καταλάβω ωρίμαζα από μόνος μου.

Ο Λι ποτέ δεν με εγκατέλειψε στις κρίσιμες στιγμές μου. Και εγώ δεν το παράκανα βέβαια γιατί δεν ήθελα να τον ενοχλώ όλη την ώρα - ξέροντας πόσο κουραστικό είναι για κάποιον που έχει πεθάνει να πρέπει να έρχεται κάθε λίγο και λιγάκι να απαντάει σε ερωτήσεις ζωντανών. Όμως η αγάπη του για μένα ή η ευαισθησία του για κάποια πράγματα συνδυασμένη με μια ιδιορρυθμία τον έκανε να πετάγεται κάθε λίγο και λιγάκι και να με ενημερώνει. Όποτε ήθελε βέβαια, γιατί παρ'ότι αναληφθείς διατηρούσε τις ίδιες ιδιοτροπίες που είχε και εδώ.

Όταν λοιπόν ρωτούσα:

- Γιατί η Αιθιοπία;

- Μη βιάζεσαι. Μου απαντούσε, και τον ένιωθα τόσο κοντά σαν να μπορούσα να τον δω και να τον πιάσω.

Περίμενα λοιπόν να έρθει η ώρα.

Ήμουν ένας έφηβος στα δεκαοκτώ με γονείς που με αντιμετώπιζαν σαν οκτώ ,καθηγητές σαν να ήμουν εικοσιοκτώ, και ένα λαμπραντόρ τη Μπιμπί με αυτιά προς τα κάτω από την συνεχή της εμμονή να με θεωρεί συνομήλικο και όμοιό της. Βέβαια τα τελευταία χρόνια η Μπιμπί το είχε παραξηλώσει γιατί βλέποντάς με να μιλάω με τον Λι, -που δεν φαινότανε-, όχι μόνο παρίστανε πως καταλάβαινε τι λέμε, αλλά και επέμενε να συμμετέχει στις κουβέντες μας γαβγίζοντας.

Ο Λι βαριόταν φριχτά τη Μπιμπί και συχνά αποχωρούσε στη μέση της επικοινωνίας αφήνοντάς με στα κρύα του λουτρού να περιμένω την επόμενη ευκαιρία που θα ξαναπαρουσιαζόταν.

Και πώς να εξηγήσει κανείς σε έναν σκύλο κάτι που ούτε οι περισσότεροι άνθρωποι καλά- καλά δεν καταλαβαίνουν; Ότι δηλαδή, όχι μόνο δεν είναι ευγενικό να διακόπτεται μια συνομιλία , πόσο μάλλον μία τέτοια συνομιλία -, ανάμεσα σε κάποιον ζωντανό και σε έναν που έχει πεθάνει-, που έχει τόσες πρακτικές δυσκολίες για να πραγματοποιηθεί.

Άραγε ο Λι θυμόταν πόσο χρονών είμαι αναρωτιόμουν συχνά. Η μήπως η σχέση μας με τον χρόνο αλλάζει εκεί πάνω και το «θα έρθει η ώρα», σήμαινε μερικές δεκαετίες ακόμα.

- Μη βιάζεσαι! . Τον άκουγα να λέει καθώς έκανα αυτές τις σκέψεις.

Μέχρι που μια μέρα συνέβη το εξής περίεργο γεγονός. Σε ένα από τα συρτάρια του γραφείου του ανακάλυψα έναν άλλο ταξιδιωτικό χάρτη όχι της γης, αυτή τη φορά αλλά του ουρανού. Το σχήμα και η περιγραφή αναφερόταν στην εικόνα του ουρανού όπως φαίνεται από την Ελλάδα και στο μήνα Φεβρουάριο. Στον βορρά η Μεγάλη Άρκτος, προς το νότο η Κασσιόπη, νοτιότερα η Ανδρομέδα και αριστερά ο Περσέας.

Ο Λι είχε με ένα πράσινο στυλό σημειώσει ένα άλλο αστέρι με το όνομα «Ετίγε Αζιέμπ» ακριβώς δίπλα στην Ανδρομέδα. Από κάτω ένα στιχάκι έτρεχε που κατάφερε να αιχμαλωτίσει τη φαντασία μου και να γίνει η αιτία να γραφτεί αυτό το βιβλίο.

«Ο χάρτης μου αποκάλυψε
το δρόμο της ζωής μου
στ' αστέρι με οδήγησε
για να βρω την πηγή μου.
στην έρημο ξεδίψασα,
μέσα στο σκοτάδι είδα,
δάμασα την άβυσσο
διάβηκα την Αβησσυνία
το μυστικό της γνώρισα
κρυμμένο στη καρδιά της
αιώνες τώρα σκεπαστό
από τα χώματά της».

Ήξερα πως ο Λι στον ελεύθερο χρόνο του συνέθετε στίχους, με σαφή προτίμηση στην ανομοιοκαταληξία.

- Μου ξέφυγε πάλι έλεγε
- Ποια σου ξέφυγε ρωτούσα με περιέργεια.
- Η ανομοιοκαταληξία. Έλεγε κι έσφιγγε τα χείλη του.
- Και τι πειράζει Λι;
- Κολλάνε οι λέξεις μου έλεγε.

Και άμα κολλάνε οι λέξεις κολλάει και το μυαλό μας.

Δεν βλέπεις τι γίνεται γύρω μας με αυτά τα απαρχαιωμένα μυαλά; Όλα την ομοιοκαταληξία αναζητάνε. Να γίνουν όλοι ίδιοι.

Μου πήρε πολύ καιρό να καταλάβω τι εννοούσε ο Λι όταν αναφερόταν στην ανομοιοκαταληξία. Εννοούσε την ανομοιότητα. Την διαφορετικότητα Αυτή τη μοναδική ξεχωριστή προσωπική ιδιότητα, που ο καθένας από εμάς κουβαλάει μέσα του, που τον κάνει να διαφέρει από τους άλλους, μα που τόσο δύσκολα καταφέρνει να την εκφράσει.

-Κάθε άνθρωπος είναι διαφορετικός μου έλεγε. Αλλά το δράμα είναι ότι δεν το ξέρει. Πνίγεται ο άνθρωπος μέσα στους συμβιβασμούς του. Μάχεται να εξομοιωθεί με τις επιταγές της κοινωνίας, της χώρας, της οικογένειας, του περίγυρου. Να ακολουθήσει άλλων ανθρώπων νόρμες και ποτέ τις δικές του. Και τελικά χάνεται αν τύχει και δεν βρει τον δικό του δρόμο. Να ποια είναι η μεγαλύτερη αμαρτία. Να χάνεις το δρόμο σου και ν' ακολουθείς τους δρόμους των άλλων. Το έλεγαν και οι πρόγονοί μας. Αλλά άντε να το καταλάβουμε εμείς σήμερα.

Ο χάρτης αυτός φαινόταν πάρα πολύ παλιός, ήταν τριμμένος στις άκρες τα χρώματα του είχαν ατονήσει, αλλά εγώ τον χάζευα μέσα στο μικρό σπιτάκι του κήπου από την ώρα που τελείωνα το σχολείο μέχρι το βράδυ.

- Θοδωρή, πάλι χαμένος είσαι; Τι κάνεις βρε παιδάκι μου τόσες ώρες εκεί; Μέσα στην υγρασία και τη σκόνη; Ακουγόταν η φωνή της Ναταλίας κάθε απόγευμα να με ψάχνει.

Την εποχή εκείνη είχα πάντοτε την εντύπωση πως οι γονείς μου έκαναν μόνο ερωτήσεις και παρατηρήσεις. Ίσως, και να μην είχαν τι άλλο να πουν. Από την άλλη πάλι, ο Λι δεν μου έκανε ποτέ καμία παρατήρηση. Είτε είχε πολύ πιο ενδιαφέροντα πράγματα να συζητήσει, ή δεν είχε χρόνο για υποδείξεις.

Όσο για το Λέανδρο, τον μπαμπά μου, ο οποίος ήταν μανιακός ποδοσφαιρόφιλος, επειδή δεν με ενδιέφερε το άθλημα του, θιγόταν με αποτέλεσμα να μη μιλάμε για μέρες. Το κέφι του άλλαζε μόνο όταν κατέφθανε στο σπίτι ο αγαπημένος του φίλος με την οικογένειά του.

Οι Πετρόπουλοι μας επισκέπτονταν συχνά και δυστυχώς πάντα με το παιδί τους. Τον Τάκη που βρισκόταν σε μόνιμη κατάσταση σοκ που οι γονείς του ονόμαζαν ζωηράδα. Ο Τάκης είχε ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα που δεν παρέβαινε ποτέ. Ανέβαινε σε όλους τους καναπέδες και αποκαλώντας τη Μπιμπί «σκύλε», πετούσε πάνω της όλα τα μαξιλάρια. Μετά ορμούσε στο δωμάτιό μου, ανακάτευε τα συρτάρια, βραχυκύκλωνε τον υπολογιστή έβγαινε από το δωμάτιο αφρίζοντας σε στάση πυγμάχου καθώς «έπαιζε το ριμουλκό» - το αγαπημένο του παιχνίδι - και στη συνέχεια σφηνωνόταν ανάμεσα στα ολοστρόγγυλα μπουτία της μαμάς του απαιτώντας να πάει αμέσως να του αγοράσει κάτι που κανείς δεν καταλάβαινε, γιατί το φώναζε κάτω από τα φουστάνια της και συγχρόνως μπουκωμένος με πατατάκια που έφτυνε και μετά πατούσε στο χαλί.

Ο μπαμπάς μου έκανε τον αφηρημένο, η μαμά μου εξαφανιζόταν στην κουζίνα και το ζευγάρι τσακωνόταν για το ποιος φταίει που το παιδί βγήκε τόσο ζωηρό.

Υπομονή και ανεκτικότητα αγόρι μου με τους περισσότερους ανθρώπους. Μη το ξεχνάς ποτέ. Άκουγα τον Λι να μου λέει.

Η αλήθεια είναι πως εμένα, την εποχή εκείνη με έκαιγαν καυτά ερωτήματα όπως τι σήμαινε το στιχάκι που έγραψε ο Λι και γιατί να έχει σημειώσει αυτό το αστέρι, την Ετίγε Αζιέμπ πάνω στο χάρτη. Θυμάμαι λοιπόν τον εαυτό μου να ψάχνει τόσο στη βιβλιοθήκη του σχολείου, και μετά του Δήμου, αρχικά για την ετοιμολογία της λέξης και μετά διάφορα εννοιολογικά λεξικά που μάλλον με μπέρδεψαν παρά με βοήθησαν να βρω κάποια άκρη.

Η περιέργειά μου οξύνθηκε ακόμη περισσότερο καθώς αναρωτιόμουν τη σχέση ενός ανύπαρκτου κατά πολλούς αστεριού με το όνομα Ετιγε Αζιέμπ.

Τηλεφώνησα στο αστεροσκοπείο και παρότι ο υπεύθυνος έλειπε σε ταξίδι, δεν μου αρνήθηκαν να ψάξω στη βιβλιοθήκη τους.

Εκεί ανακάλυψα χρήσιμες πληροφορίες γύρω από την μελέτη του Σύμπαντος και κάθε είδους ακτινοβολίες που εκπέμπουν τα διάφορα ουράνια σώματα και που φτάνουν στη γη ύστερα από ταξίδι εκατομμυρίων ετών.

Χάζεψα φωτογραφίες από τηλεσκόπια όλων των εποχών και επέμεινα στις κινήσεις και τις τροχιές των πλανητών. Έμαθα για τον νόμο του Κέπλερ την Νευτώνεια μηχανική, τους δορυφόρους, τους κομήτες τους μετεωρίτες τους γαλαξίες και τους ημιαστέρες.

Όμως δεν βρήκα τίποτα για την ονομασία Ετιγε Αζιέμπ και οι προσπάθειες μου βγήκαν μάταιες η μια μετά την άλλη, καθώς όλοι μου απαντούσαν το ίδιο πράγμα.

- Ούτε στο λεξικό δεν υπάρχει αυτή η λέξη.

Και ξαναγύριζαν αυτοί ευχαριστημένοι στα χαρτιά τους και εγώ δυσαρεστημένος στο σπίτι μου, καθώς άκουγα τον Λι να μου απαγγέλει τους γνωστούς στίχους του Καριωτάκη.

"Παντού φραγμένοι αγωγοί, συμφόρηση και αποτελμάτωση" .Μην αποθαρρύνεσαι αγόρι μου. Ακόμη δεν ήρθε η ώρα.

Ετσι αποφάσισα να παραδοθώ στη τύχη μου.

Μπορεί να ήταν και η φαντασία του Λι σκεπτόμουν. Ίσως απλά να ήθελε να υπάρχει ένα αστέρι με αυτό το όνομα.

Συνέχισα τη ζωή μου από το σπίτι στο σχολείο και τα Σάββατα βόλτες με τη παρέα μου. Που και που ερχόταν και η Νατάσσα μαζί μας. Με την πυρόξανθη αλογοουρά, τα μπιρμπιλωτά μάτια και τα σιδεράκια στα δόντια. Τότε ξεχνούσα τις απορίες που με βασάνιζαν και γινόμουν ένας κανονικός έφηβος. Η Νατάσσα ήταν και της Μπιμπί η αδυναμία. Με το που την έβλεπε της κουβαλούσε ότι θεωρούσε καινούργιο μέσα στο σπίτι. Την κοιτούσε κατάματα και έσταζαν τα σάλια της.

Γραμματόσημο επί των ημερών του Χαιλέ Σελάσιε.

Όπου ξαφνικά, μία κεραυνοβόλα επιστολή αιφνιδιάζει και ανατρέπει τη βαρετή ζωή του ήρωά μας,- αλλά και τη δική μας- σε ενθουσιώδη αναμονή.

Ξαφνικά μια ηλιόλουστη ημέρα του Ιουνίου λάβαμε ένα κίτρινο φάκελο με μαύρα καλλιγραφικά γράμματα και είχε για γραμματόσημο δύο λιοντάρια και τη κεφαλή του αυτοκράτορα της Αιθιοπίας. Ήταν ένα γράμμα από τον Ιουλιανό. Τον μικρό αδελφό του Λι του οποίου τα ίχνη είχε και ο ίδιος χάσει εδώ και χρόνια. Ζούσε, με την γυναίκα του την Καλή στο εσωτερικό της χώρας σε ένα κτήμα κάπου στη Νέα Γη. Η αλήθεια είναι ότι όλη η οικογένεια είχε μία τάση κατά καιρούς να εξαφανίζεται χωρίς να δίνει σημεία ζωής, και να εμφανίζεται με αφορμή κάποιο σημαντικό γεγονός.

Η Ναταλία άνοιξε το γράμμα, έβγαλε μια δυνατή κραυγή έκπληξης και διάβασε δυνατά:

Σαββάτο 17^η Ιουνίου του Σωτηρίου Έτους 1999

Αγαπητοί γείτονες του αδερφού.

Εύχομαι το γράμμα μου να σας εύρει όλους υγιείς και ευημερούντες εκεί στην γλυκιά πατρίδα που ζείτε.

Πόσον μου έχει λείψει ο Παρθενώνας ο Μοσχοφόρος, το λάδι της ελαίας και τα λουκούμια Σύρου δεν μπορεί να λεχθεί γραπτός. .

Δυτυχώς η Αφρική καταπίνει τους ξένους της. Τους μαγεύει με τα άγρια θηρία, τας μελαψάς καλλονάς, και τας απεράντους εκτάσεις, ώστε αυτοί να λησμονούν την γλυκυτάτη πατρίδα το «νόστιμον ήμαρ» του ποιητού.

Σκοπός του γράμματός μου τούτου, εκτός από τα εκ βαθέων χαιρετίσματα - είναι να σας ανακοινώσω με ιδιαίτερη συγκίνηση ότι επιτέλους ύστερα από τόσον καιρό ήρθε η δίκαιη και ευλογημένη ώρα να τιμηθεί- έστω και μετά θάνατον, δηλαδή εν τη εδώ απουσία του, - ο συχωρεμένος αδελφός μου Λεοπόλδος Ροζάγγελος - μέγας ευεργέτης και φιλόανθρωπος, - (μακάρι να του έμοιαζα). Καθότι ο σύλλογος Ευρωπαίων της Ανατολικής Αφρικής με πρόεδρο τον εξ' Ιταλίας φιλαπόδημο Σάλτη, μαζί με τον φύλαρχο Τόλα του χωριού Αντάμα, τον φύλαρχο Τεμεσγκέν του χωριού Αρμπα-Μίντς και αντιπρόσωποι της φυλής Γκάλα θα πλεύσουν με χόβολες (βάρκες φτιαγμένες από βλαστούς παπύρου), από το ποτάμι Αουάς, για να παρευρεθούν και να τιμήσουν με βραβείο Αλληλεγγύης τον αείμνηστο για την ανθρωπιστική του προσφορά.

Η ευγενική αυτή απόφαση θα λάβει χώρα σε τελετή που θα γίνει την τελευταία εβδομάδα του Αυγούστου στο ενεργό ηφαίστειο Φονταλέ της λίμνης Ματαχάρα όπου θα παρευρεθούν ανώτατοι δικαστικοί, έφοροι και μάγοι..

Με ιδιαίτερη χαρά σας αναμένουμε για να μοιραστούμε μαζί σας αυτή τη μεγάλη στιγμή της πανηγυρικής δικαίωσης και εγώ δεν μπορώ να συγκρατήσω τα δάκρυα μου για να συνεχίσω το γράμμα. Σας εσωκλείω τας προσκλήσεις σας.

Σας χαιρετώ, και σας περιμένω.

Με αγάπη

Ο αδελφός του.

Ιουλιανός

- Αυτό μας έλειπε τώρα να τρέχουμε στην Αφρική. Άρχισε ο Λέανδρος κακόκεφος. Άκου κει, να εμφανιστεί από το πουθενά και να μας ανακαλύψει ξαφνικά ο Ιουλιανός.

- Μα πρόκειται για τον αδελφό του και του κάνουν τέτοια τιμή. - Δεν είναι σωστό να τους αγνοήσουμε. Απάντησε η Ναταλία.

- Δεν είμαστε με τα καλά μας. Επειδή ο πατέρας σου είχε τη λόξα να γυρνάει μέσα στη ζούγκλα για να αποδείξει ο,τι την είχαν εκπολιτίσει οι Έλληνες, άσε και τη μανία να γιατρεύει όποιον έβρισκε στο δρόμο του. Ρώτησε ποτέ κανέναν αν ήθελε να γίνει καλά; Ρώτησε αν έχουμε όρεξη να τρέχουμε οικογενειακώς στα ενεργά ηφαίστεια και τα άγρια θηρία;

- Λέανδρε, στην αυλή της Αξώμης μιλούσαν ελληνικά. Υπάρχουν επιγραφές και νομίσματα που το αποδεικνύουν.

- Ο πατέρας σου το πήγαινε και πιο μακριά. Πίστευε πως η Ελληνική ήταν η lingua franca από την εποχή του Ποσειδώνα.

- Θα το συζητήσουμε μετά. είπε η Ναταλία και πήγε στην κουζίνα. Αυτό σήμαινε: «δεν σηκώνω άλλη κουβέντα».

Και δεν σήκωσε άλλη κουβέντα. Μέσα σε είκοσι μέρες είχαμε κάνει τα εμβόλια του τύφου, του κίτρινου πυρετού και της χολέρας. Ο Λέανδρος κρατούσε αγκαλιά το πρησμένο του μπράτσο σαν να ήτανε φασκιωμένο μωρό και ξεφυσούσε μπαινοβγαίνοντας στο σπίτι. Εβλεπε παντού αρνητικά σημάδια και οιωνούς.

Ενας στραβοχυμένος κεφτές στο πιάτο του σε συνδυασμό με μια αναποδογυρισμένη παντόφλα κάτω από το κρεβάτι ή μια πόρτα που άνοιγε μόνη της από τον αέρα ήταν όχι μόνο ανεπιθύμητα συμβάντα, αλλά δυσοίωνα μηνύματα που έκρυβαν κακά μαντάτα για το ταξίδι.

Την ημέρα δε που έχασε η ομάδα του, εισέπραξε το χειρότερο σημάδι όλων..

- Ξέρω εγώ τι σας λέω έλεγε. Μου το είπαν τα παιδιά.

Και εννοούσε τους ποδοσφαιριστές.

- Τι σου είπαν τα παιδιά; Ρωτούσαμε με τη Ναταλία

- Μη πας Λέανδρε στην Αφρική. Απαντούσε και σηκώνοντας τα φρύδια του με ένα εκνευριστικά αθώο βλέμμα συνέχιζε.

- Μου το είπαν με το πέναλτι.

- Αμερόληπτη άποψη. Πεταγόμεν εγώ και ξαναφούντωνε η συζήτηση για το ποδόσφαιρο και τους παίκτες που κατά τον Λέανδρο τον τελευταίο καιρό είχαν αποκτήσει και μαντικές ικανότητες.

- Όλα σου τα λέει η μπάλα αν συντονιστείς. Και οι άνθρωποι της μπάλας ξέρουν να την υπολογίζουν στη ζωή τους και να μην την υποτιμούν ποτέ.

Εκείνες τις ημέρες η μαμά μου φαινόταν πιο νέα και πιο ωραία. . Είχε πάρει άδεια από την δουλειά της και έκανε μόνο σχέδια για τα δώρα του ταξιδιού.

Όσο για μένα, δεν πατούσα στη γη. Για όλο αυτό το διάστημα κατοικία μου ήταν η χαρά των ουρανών. Μια χαρά που δεν τελείωνε, αλλά μεγάλωνε μέρα με την ημέρα. Την κρατούσα όλη μέσα μου και την απολάμβανα σταγόνα σταγόνα. Τα βράδια μοιραζόμουν αυτή τη χαρά με τον Λι

Να παρατηρείς τα πάντα εκεί που θα πας γιατί μέσα από την παρατήρηση θα ερευνάς και θα μαθαίνεις. Ο κόσμος σου θα διευρυνθεί μέσα από τη γνώση και βήμα βήμα θα σου αποκαλυφθούν όλες οι απαντήσεις στα ερωτήματά σου.

Να θυμάσαι πως μέσα μας υπάρχει όλος ο κόσμος ο μικρός και ο μεγάλος. Τον περιέχουμε. .

Τον τελευταίο χρόνο διαβάζαμε συχνά μαζί με την Νατάσσα. Την βοηθούσα στις ασκήσεις Γεωμετρίας και εκείνη μου ανέλυε το συντακτικό. Μετά μιλούσαμε με τις ώρες και ύστερα ακούγαμε μουσική .

Η Νατάσσα είχε πάθος με τον χορό.

- Όταν κάποτε γίνεις τρίμα μπαλαρίνα και χορέψεις τη λίμνη των κύκνων εγώ θα σου μετράω τα χειροκροτήματα, της έλεγα για να την πειράξω.

- Μέχρι τότε θα πρέπει πρώτα να καταλάβω αυτές τις ασκήσεις γεωμετρίας. Απαντούσε ντροπαλά.

- Μα είναι μέσα στον χώρο. Ίσως να τις χορογραφήσουμε και μετά να τις χορέψουμε;

- Όλα αυτά που λες καλά είναι, όμως τώρα μαθαίνουμε συντακτικό απαντούσε.
 - Πρώτα λοιπόν θα με συντάξεις και μετά θα μου τάξεις. Έλεγα και γελούσα
 - Το συντακτικό θέλει ατσαλένια θέληση και πειθαρχία.
 - Και ατσαλένια σιδεράκια. Της έλεγα πειράζοντάς την.
- Μια μέρα αποφάσισα να της πω τον καημό μου.
- Είναι για ένα στιχάκι Νατάσσα . Είναι συνδεδεμένο με περίεργα ψαξίματα και μυστική γνώση. Δεν ξέρει κανείς τι εννοεί ο Λι. Ούτε οι αστροφυσικοί. Και της έδειξα το ποίημα του Λι. Αφού σκέφτηκε για λίγη ώρα μου είπε:
 - Αφού δεν έχει τελεία σημαίνει πως ο Λι δεν το έχει τελειώσει. Κάπου θα πρέπει να βρίσκεται η συνέχεια.
 - Μάλλον είναι μεταφορικό. Δηλαδή μπορεί να πρόκειται για μια γυναίκα που αγαπούσε πολύ και τίποτα άλλο. Της απάντησα
 - Θα ήταν μία Ιθαγενής που αν το μάθαινε η φυλή της, οΛι θα κινδύνευε να τον σκοτώσουν. Και γι αυτό αναγκάστηκε να το καλύψει. Υπέθεσε μετά από λίγο.
 - Οχι Νατάσσα. Ο Λι περισσότερο από τις γυναίκες ερωτευόταν τις ιδέες. Μου ξέφυγε και της είπα.
 - Και εσύ σαν τον Λι είσαι. Ίδιος και απaráλλαχτος. \
 - Μπορεί να πρόκειται για μιαν ιδέα. Έναν ιδεατό έρωτα. Της είπα κοιτάζοντάς την επίμονα στα μάτια.

Και έτσι περνούσαν κάποια χαριτωμένα απογεύματα καθώς περίμενα υπομονετικά να έρθει η ώρα

- Τι θέλεις να σου φέρω από την Αφρική; Ρωτούσα την Νατάσσα.
- Ένα ελάφι μου απαντούσε.
- Ένα ελάφι για την ελαφίνα; τη πείραζα.
- Και να γυρίσεις πίσω. Παρότι είμαι σίγουρη πως θα ξεχαστείς εκεί που πας, μου είπε την τελευταία μέρα.

Περπατούσαμε βαριεστημένα την ανηφόρα του σπιτιού της. Θα με ξεχάσεις. Συμπλήρωσε λυπημένα και λίγο προφητικά.

Το καλοκαίρι είχε μπει για τα καλά είχα τελειώσει το Λύκειο και διάβαζα για να δώσω εξετάσεις στην Αρχαιολογία. Η Νατάσσα ετοιμαζόταν να πάει διακοπές με την οικογένειά της κάπου στη Πελοπόννησο.

Φορούσε ένα άσπρο μπλουζάκι και ένα χακί παντελόνι. Είχε μια κορδέλα στα μαλλιά και η πυρόξανθη αλογοουρά της έπαιζε σαν εκκρεμές στην ανηφόρα. Ξαφνικά μέσα στο μεσημέρι θέλησα να την αγκαλιάσω και να της πω πόσο τρυφερά αισθάνομαι για αυτήν. Το κατάλαβε γιατί τα μάτια της χαμήλωσαν κοντοστάθηκε και είπε βεβιασμένα:

- Δεν χρειάζεται να με πας μέχρι πάνω. Καλό ταξίδι Θεοδωρή. Θα ρίχνω καμιά ματιά στη Μπιμπί.
- Αντίο Νατάσσα. Να προσέχεις στις διακοπές. Της είπα και έφυγα. Δεν είχαμε ακόμη ανταλλάξει ούτε ένα φιλί. Και όμως με τα βλέμματα και τις κουβέντες ήταν σαν να είχαμε αγκαλιαστεί άπειρες φορές . Ούτε το χέρι δεν θυμάμαι να της έπιασα ποτέ.

Δικινητήριο αεροσκάφος της ETHIOPIAN AIRLINES

Όπου εκτός από μία σύντομη ιστορική ανασκόπηση της Αιθιοπίας περιέχονται λαογραφικές πληροφορίες από πραγματικές πηγές για το ταξίδι του ήρωά μας εμπλουτισμένες με πληροφορίες περί αφρικανικής σαβάνας, φυτοφάγων θηλαστικών, πτηνών και βαβουίνων, καθώς και περί της αδιάσειστης δυνατότητας να αναπτυχθεί μια ιδιαίτερη σχέση μαζί τους, πάντα βασισμένη - στα κατά του Λι λεγόμενα, - χιούμορ και τρυφερότητα.

Φύγαμε την πρώτη μέρα του Αυγούστου. Μαζί με τα ρούχα μου μέσα στο σακίδιο είχα βάλει το τηλεσκόπιο, τον χάρτη του ουρανού και ένα φακό του Λι . Προορισμός η Αιθιοπία στην ανατολική Αφρική. Ήξερα πως συνορεύει από τον βορρά με τη Σομαλία και το Σουδάν, και από τον Νότο με την Κένυα. Βρέχεται από την Ερυθρά θάλασσα.

Ο Λέανδρος δεν έλεγε να το χωνέψει.

- Είσαι σίγουρη ότι ο Ιουλιανός θα είναι εκεί; ρωτούσε τη Ναταλία.

- Τι υπαινίσσεσαι; απαντούσε θυμωμένη η Ναταλία.

- Τα γράμματα αργούν από την Αφρική πόσο μάλλον αν περιέχουν και δυσάρεστα νέα.

Και κοιτούσε τα παπούτσια του.

- Δυσάρεστα νέα; επαναλάμβανε η Ναταλία

- Εάν έχει πάθει κάτι ο Ιουλιανός, γέρος άνθρωπος είναι πως θα το μαθαίναμε;

- Σαν τι να έχει πάθει δηλαδή. Απορούσε η Ναταλία.

- Να πέθανε ξαφνικά, ή να ξέχασε πως θα πάμε, ή να χάθηκε στο δρόμο μουρμούρουσε.

Ευτυχώς μόλις απομακρυνθήκαμε απ' την Ελληνική ζώνη επιρροής και αρχίσαμε να κατηφορίζουμε προς Νότο, μεταμορφώθηκε τελείως. Εβγαλε ένα βιβλίο με τίτλο «επείγοντα περιστατικά και ατυχήματα στις τρίτες χώρες», ξέχασε τελείως την ομάδα του, τους φόβους του και τα σκόρ της. Αλλά και η μαμά μου ξέχασε τη διαίτα, τις φίλες της και τις κοινωνικές της σχέσεις.

Τους συμπάθησα έτσι όπως τους έβλεπα να κάθονται ήσυχα μέσα στο αεροπλάνο και αποφάσισα να τους πω ο,τι ήξερα για την Αιθιοπία. Τους είπα λοιπόν για την βασίλισσα του Σαβά και για τους σπουδαίους βασιλιάδες της, τον Φασιλίντας και τον Λαλιμπέλα. Τους μίλησα για τον οβελίσκο του Αξούμ, τα μεσαιωνικά παλάτια του Γκόνταρ και τους υπόσκαπτους ναούς της Λαλιμπέλα.

- Για σκέψου να έχουν τέτοια ιστορία οι Αιθίοπες. Είπε ο Λέανδρος απορημένος. Και εγώ νόμιζα πως είναι όπως οι άλλοι Αφρικανοί.

Προσγειωθήκαμε ανάμεσα σε λιβάδια με κατακίτρινα λουλούδια και πράσινους κάμπους σπαρμένους με κριθάρι. Ο Ιουλιανός περίμενε με ένα σκονισμένο ανοιχτό σαραβαλιασμένο Λαντ-Ρόβερ, στη μέση του διαδρόμου προσγείωσης. Τέτοια ήταν η ανυπομονησία του να μας δει. Μετά από λίγη ώρα, καθόμουν δίπλα του, τον άκουγα να μιλάει και να οδηγεί ακριβώς όπως ο Λι.

Ζώντας για τόσο μεγάλο διάστημα μακριά από την πατρίδα του, μιλούσε αυτά τα λίγο ρομαντικά παλιομοδίτικα με φιλοσοφικό στόμφο ελληνικά που κάποτε θα είχε μάθει στο σχολείο, και που ποτέ δεν χρειάστηκε να τα εκσυγχρονίσει με την τρέχουσα ομιλουμένη γιατί δεν έζησε τις αλλαγές της γλώσσας. Λες και αυτές οι λέξεις να είχαν ξεμείνει μαζί με τον ίδιο μακριά από τη πατρίδα τους.

"Το αόρατο εκδηλώνεται μέσα από το ορατό. Το ορατό προσεγγίζεται με την παρατήρηση και την γνώση".

Άκουσα ξαφνικά τον Λι να μου λέει. Εννοούσε βέβαια τη τρομερή του συγγένεια και ομοιότητα με τον αδελφό του. Σε αυτές τις στιγμές όπου το χιούμορ του ήτανε διάχυτο τον αγαπούσα ακόμη πιο πολύ.

Περάσαμε ανάμεσα από αλέες ευκαλύπτων, με πανύψηλους κορμούς βαμμένους άσπρους και μετά από δρόμους που σκιάζονταν από ιτιές κλαίουσες. Φτάσαμε στην Αδδής-Αμπέμπα, που σήμαινε στα αιθιοπικά 'καινούργιο λουλούδι'. Ένα γρανιτένιο λιοντάρι κοσμούσε το κέντρο της πλατείας. Οι δρόμοι γεμάτοι αυτοκίνητα, και λεωφορεία με χαμογελαστά παιδιά να μας χαιρετάνε, πανέμορφες μελαψές γυναίκες με κάτασπρα φουστάνια και σάλια κουβαλούσαν πανέρια με φρούτα στο κεφάλι, και άλλες πάλι με τα μωρά τους κρεμασμένα στη πλάτη περπατούσαν και ανέμιζαν τις πολύχρωμες φούστες και τις μαντίλες τους. Παιδιά όλων των ηλικιών, έτρεχαν, λεπτοκαμωμένα και ευλύγιστα. Σταματήσαμε για να βάλουμε βενζίνη, και στο απέναντι πεζοδρόμιο μία παρέα με μουσικούς έπαιζαν και τραγουδούσαν.

Τα μουσικά τους όργανα, τα περισσότερα έγχορδα, με παράξενα σχήματα συνόδευαν φωνές κυματιστές, σαν κορδέλες και οι λευκοντυμένες χορεύτριες, κουνούσαν τους ώμους τους αναδεικνύοντας τα κοσμήματα στο λαιμό τους και τα κάτασπρα δόντια τους. Αρώματα και χαμόγελα παντού, μια αίσθηση ξενοιασιάς για τη ζωή ανάβλυζαν στην ατμόσφαιρα.

- Μα αυτοί δεν μοιάζουν με τους νέγρους είπε ο Λέανδρος.

- Οι Αιθίοπες έχουν αναμειχθεί από πολύ παλιά με πολλές και διαφορετικές φυλές. Οι Σιμίτες κατέφθασαν από την νότια Αραβία διασχίζοντας την ερυθρά, οι Χαμίτες κατέβηκαν από τον βορρά, και φυλές νέγρων ήρθαν από τον νότο. Εδώ στην πρωτεύουσα την Αντις Αμπέμπα οι περισσότεροι από τους ανθρώπους που βλέπετε είναι οι Αμχάρα. Ελάχιστα μελαψοί και με λεπτά χαρακτηριστικά. Είπε ο Ιουλιανός.

- Ευγενικές φυσιογνωμίες είπε ο Λέανδρος.

- Και ευγενική καταγωγή. Οι Αμχάρα αποτελούν μόλις το ένα τρίτο του πληθυσμού. Θεωρούνται οι απόγονοι της βασίλισσας του Σαβά.

- Θέλω να θυμηθώ την ιστορία της με τον Σολομώντα. Είπε η Ναταλία.

- Η Καλή ειδικεύεται στο θέμα. Θέλετε δεν θέλετε θα μάθετε την ιστορία απ'έξω. Το βράδυ όλο δεν κοιμήθηκε από την χαρά της που θα ερχόσαστε. Όλο και πιο σπάνια έχουμε επισκέπτες τον τελευταίο καιρό.

Ξεκινήσαμε για την Νέα Γη. Σταδιακά τα κτίρια παραχώρησαν την θέση τους στις αχυρένιες καλύβες, «τα τουκούλι» και η άσφαλτος στον χωματόδρομο. Διασχίσαμε εκτάσεις από βαμβάκι και καλαμπόκι. Συναντήσαμε γεωργούς να οργώνουν τη γη με ζεμένα βόδια στα αλέτρια. Γυναίκες τυλιγμένες με πολύχρωμα σάλια άλεθαν τα σιτηρά τους σε τεράστια ξύλινα γουδιά Μωρά μπουσουλούσαν μέσα στον κάμπο, και παιδιά κουβαλούσαν νερό σε πήλινες στάμνες κρεμασμένες στις πλάτες τους.

- Αυτοί που βλέπετε ανήκουν εις την φυλήν των Γκάλα. Αποτελούν το 40% του πληθυσμού. Ήρθαν από την Κεντρική Αφρική και γι αυτό τα χαρακτηριστικά τους είναι τόσο διαφορετικά από αυτά των Αμχάρα.

Γρήγορα το τοπίο άλλαξε. Αναγνώρισα τις μιμόζες -που μου έλεγε ο Λι-, αυτά τα μοναχικά δένδρα με τα κίτρινα λουλούδια, τα φορτωμένα με χιλιάδες φωλιές πουλιών που με τις φωνές τους ξεσήκωναν τον αφρικανικό κόσμο.

- Η χώρα είναι αχανής και τεραστία εις έκτασιν. Μας έλεγε ο Ιουλιανός Πέντε φορές όσο η Ελλάς. Πολλές φυλές ζουν ακόμη ως νομάδες. Τις ένωσε όμως εις μίαν συνείδησιν ο αυτοκράτορας της Αιθιοπίας ο Μενελίκ ο Β΄.

- Εγώ τον Χαιλέ Σελασιέ ξέρω μόνο. Είπε ο Λέανδρος.

- Ο παλαιότερος μονάρχης του κόσμου. Κυβέρνησε με ένα μεσαιωνικό σύστημα απαιτώντας να θεωρείται η αυτοκρατορία του συνέχεια της ηγεμονίας της βασίλισσας του Σαβά. Βασιλεύς των βασιλέω.

Λέων της γενιάς του Ιούδα άκουγα τον Λι να λέει.

- Και μέγας Ελληνόφιλος. Πρόσθεσε ο Ιουλιανός

- Δηλαδή θεωρούσε τον εαυτό του διάδοχο της βασίλισσας του Σαβά; Ρώτησε ο Λέανδρος έκπληκτος.

- Και βέβαια ήταν ο 225 ος διάδοχος της βασίλισσας. Βέβαια ήταν και ο τελευταίος αυτοκράτορας του κόσμου. Κυβέρνησε από το 1930 μέχρι το 1974, τότε που συνέβη εκείνο το τραγικό γεγονός.

Ο Ιουλιανός σκοτεινίασε ξαφνικά και τα μάτια του έδειχναν πολύ λυπημένα. Καταστράφηκε, συνέχισε μια από τις μεγαλύτερες δυναστείες του κόσμου. Από τότε περάσαμε σε άλλους καιρούς. Μια τρομερή αναρχία ξέσπασε που είχε σαν αποτέλεσμα φοβερές κοινωνικοπολιτικές διαμάχες, συνεχείς συγκρούσεις, εμφύλιους πολέμους, και το χειρότερο δίψα πείνα και φτώχεια. Τώρα τα πράγματα είναι κάπως καλύτερα.

Πάντως η Αιθιοπία παραμένει ένα αίνιγμα για καθένα που την γνωρίζει. Ουδείς καταλαβαίνει πως μια χώρα μπορεί να φιλοξενήσει τόσο ετερόκλητους πολιτισμούς και τόσας διαφορετικές γλώσσας, θρησκείας, ήθη και έθιμα.

Η σειρήνα ενός τραίνου που έσκιζε τον ορίζοντα με αστραπιαία ταχύτητα έκανε τον θείο να φρενάρει απότομα μπροστά στις γραμμές του τρένου. Από τα παράθυρα οι επιβάτες μας έγνεψαν χαρούμενα και μας χαμογέλασαν με αυτά τα απίστευτα άσπρα δόντια. Χαμογέλασα και εγώ κουνώντας τα χέρια μου και ένιωσα μια απέραντη χαρά μέσα μου. Θα ήθελα και εγώ να ήμουνα έτσι κρεμασμένος με τους φίλους μου από τα παράθυρα ενός τραίνου και να διασχίζω ανέμελα αυτές τις εκτάσεις. Τόσο εύκολες ήταν οι κοινωνικές σχέσεις εδώ.

«Το χαμόγελο είναι το μυστικό της επικοινωνίας. Η διεθνής γλώσσα του κόσμου. Αν δεν ξέρεις να χαμογελάς δεν θα σε σώσουν ούτε τα Γαλλικά ούτε τα Αγγλικά ούτε καμία άλλη γλώσσα».

Μου έλεγε ο Λι όταν έδινα αυτές τις άχαρες εξετάσεις στις ξένες γλώσσες. Σταδιακά το τοπίο άρχισε να αλλάζει. Διασχίζαμε την αφρικανική σαβάννα. Τεράστιες εκτάσεις κίτρινης και σταχτιάς γης, αραιά δένδρα εφοδιασμένα με πλούσιο ρίζωμα. Κάποια σε σχήμα ομπρέλας, όπως είναι οι ακακίες και άλλα με χοντρούς κορμούς, τα μπαομπάτ, ικανούς να αποθηκεύουν ποσότητες νερού, για τις σκληρές περιόδους της ξηρασίας.

- Αν είμαστε τυχεροί θα δούμε κανένα κοπάδι από ζέβρας, που πάει να ξεδιψάσει στη λίμνη. Έλεγε κάθε λίγο και λιγάκι ο Ιουλιανός.

Πέρασα τα κιάλια γύρω από το λαιμό μου και τα κράτησα σταθερά πάνω στα μάτια μου. Πράγματι, εκεί που γυάλιζαν τα νερά μιας λίμνης στο βάθος του τοπίου διέκρινα μία αγέλη από μαυρόασπρες ριγωτές ζέβρες.

-Νάτες, φώναξα με ενθουσιασμό.

Ο Ιουλιανός λοξοδρόμησε από τον αυτοκινητόδρομο, και οδηγώντας πάνω στα άσπρα χόρτα κατευθύνθηκε προς το σημείο που έβλεπα τις ζέβρες. Σταματήσαμε το αυτοκίνητο σε μια σχετικά κοντινή απόσταση για να μην τις τρομάξουμε αλλά να μπορούμε να τις βλέπουμε κιάλας. Κατεβήκαμε απ' το τζιπ και τις χαζέψαμε. Έβοσκαν ανέμελα κουνώντας τις ουρές τους για να διώχνουν τις μύγες, ενώ άλλες ξεδιψούσαν με το νερό του ποταμού ή μία δίπλα στην άλλη, καθώς τα μικρότερα κάλπαζαν στην πεδιάδα. Πίσω τους διακρίναμε καμηλοπαρδάλεις, με τους μακριούς λαιμούς, να τρώνε βλαστούς και φύλλα από τα ψηλά δένδρα. Κάποιες έσκυβαν να πιουν νερό πραγματοποιώντας έναν πραγματικό άθλο.

Γυρνώντας προς το αυτοκίνητο ένα ζευγάρι αντιλόπες μας κοιτούσε από μακριά κρυμμένες πίσω από τα δένδρα. Με το που πλησιάσαμε, απομακρύνθηκαν περήφανα, -με τα κεφάλια ψηλά- σαν να ενοχλήθηκαν από την αδιάκριτη παρουσία μας στο χώρο τους. Φαίνεται δεν ήμασταν και πολύ ευπρόσδεκτοι. Παρότι αισθανόμασταν τόσο όμορφα. Σταθήκαμε για λίγο πάνω σε ένα ύψωμα και χαζεύαμε αυτήν την υπέροχη θέα.

Ο Λέανδρος ήρεμος τραβούσε φωτογραφίες, η Ναταλία μύριζε τα αγριολούλουδα ο Ιουλιανός χαιρότανε που μας είχε δίπλα του, και εγώ, που λατρεύω τα ζώα, σκεφτόμουν πόσο τα έχω στερηθεί στη ζωή μου.

Είχα ξαπλώσει ανέμελα στο γρασίδι και απολάμβανα τον απογευματινό ήλιο και τα χρώματα του όταν ξαφνικά από τα αριστερά μας ακούστηκαν πυροβολισμοί. Τρομάξαμε και γυρίσαμε να δούμε τι έτρεχε. Στο βάθος της κοιλάδας μέσα σ' ένα ανασηκωμένο σύννεφο σκόνης ένα στρατιωτικό τζιπ έτρεχε ανάμεσα στις πεδιάδες τaráσσοντας την ησυχία του τοπίου και των ζώων. Γύρω και μπροστά από το τζιπ πανικόβλητα ζώα έτρεχαν να σωθούν προς όλες τις κατευθύνσεις. Ζήτησα από τον Ιουλιανό τα κιάλια του. Η ηρεμία που μέχρι εκείνη τη στιγμή βασίλευε εξαφανίστηκε. Ο φόβος κυριάρχησε στην ατμόσφαιρα και η απειλή του θανάτου ξαπλώθηκε στο κοιλάδα.

Ακούστηκαν κι άλλοι πυροβολισμοί. Το φορηγό συνέχισε να τρέχει στη πεδιάδα κυνηγώντας τα απελπισμένα ζώα. Μια γαζέλα πληγώθηκε αλλά συνέχισε να τρέχει. Αιμοραγούσε, κούτσαινε και κάποια στιγμή έπεσε στο χώμα. Ο οδηγός με τον συνοδηγό δεν σταμάτησαν αλλά συνέχισαν να τρέχουν πίσω από το κοπάδι. Ο αέρας φυσούσε προς τη μεριά μας και τους ακούγαμε να γελάνε και να ουρλιάζουν σαν από χαρά. Τώρα ο στόχος ήταν ένα άλλο ζώο και μετά ένα άλλο.

- Πάμε να φύγουμε είπε ο Ιουλιανός και μου πήρε τα κιάλια.
- Ξέρω ποιοι είναι. Και αυτοί μας ξέρουν. Το χόμπι τους είναι να σκοτώνουν ζώα. Όπου και να βρεθούν. Ότι ζώα και αν βρουν.
- Καλά, αυτό δεν απαγορεύεται; Ρώτησε η Ναταλία.

- Φυσικά και απαγορεύεται. Αλλά ποιος μπορεί να τους ελέγξει;

Η χώρα είναι αχανής, και αυτοί δωροδοκούν τους πάντες. Κάποιοι από αυτούς οργανώνουν ειδικά ταξίδια για κυνήγι στη χώρα. Κουβαλάνε τους άγριους Ευρωπαίους και Αμερικάνους να σκοτώσουν τα αθώα ζώα. Λες και τους ανήκει η ζωή και έχουν την άδεια να την αφαιρούν έτσι για διασκέδαση. Κανείς από εμάς δεν μίλησε. Μπήκαμε στο φορτηγό και ο θείος έβαλε μπρος. Εγώ κοιτούσα έξω απ το παράθυρο και προσπαθούσα να κρύψω τη λύπη μου για την πληγωμένη γαζέλα. Και ο Λι νιώθοντας με τόσο λυπημένο άρχισε να μου λέει:

«Όλα τα ζώα έχουν μια φυσική περιέργεια για οτιδήποτε καινούργιο συμβαίνει στο χώρο τους. Θέλουν να τα ξέρουν όλα. Αν εμείς οι άνθρωποι δεν τα φοβίσουμε τότε μπορεί να αναπτυχθεί μια πολύ αστεία και τρυφερή σχέση μαζί τους. Εχουμε να μάθουμε πολλά από τα ζώα αν τα πλησιάσουμε με σεβασμό και καλοσύνη. Είναι κρίμα για τον ίδιο τον άνθρωπο να περιορίζεται μόνο στο να τα σκοτώνει, να τα φυλακίζει σε κλουβιά ή να εκμεταλλεύεται τα δέρματα και τα δόντια τους. Όμως αυτή η βαναυσότητα κάποτε θα αλλάξει γιατί ο άνθρωπος θα αναγκαστεί να συνειδητοποιήσει ότι κάθε τι που κάνει έχει αντίκτυπο τον εαυτό του. Γυρίζει πίσω σε αυτόν....Και συμπλήρωνε τρυφερά. Μη στενοχωριέσαι αγόρι μου. Μόνο αναρωτήσου, στοχάσου, σκέψου αυτό που συμβαίνει και βρες τον τρόπο να το αλλάξεις.

Συνεχίσαμε το ταξίδι μας, Ιουλιανός δεν μίλησε για αρκετή ώρα και όλοι προσπαθήσαμε να κρύψουμε μέσα μας αυτό που είχε συμβεί. Τώρα η βλάστηση γινόταν όλο και πιο πλούσια. Ενα σιγανό βουητό άρχισε να ακούγεται σα να έρχεται από μακριά. Ο θόρυβος δυνάμωσε. Κάποιες ανεπαίσθητες στάλες νερού μας δρόσισαν τα μάγουλα και μας έκαναν να αναρωτηθούμε για αυτή τη ξαφνική βροχή κάτω από τον καταγάλανο ουρανό. -Είναι τα νερά του καταρράκτη Αουας που τα φέρνει ο αέρας. Φώναξε ο Ιουλιανός προσπαθώντας να τον ακούσουμε μια και το βουητό γινόταν όλο και πιο δυνατό

Έστριψε το τιμόνι δεξιά και βρεθήκαμε να ταξιδεύουμε κατά μήκος του ποταμού. Ένα ποτάμι πενήντα μέτρα φαρδύ που τα νερά του κυλούσαν με ορμή και συγχρόνως άλλαζαν χρώματα, ανάλογα με τα δένδρα και τις σκιές τους. Εδώ τα δένδρα ήταν καταπράσινα με πλούσιο φύλλωμα και βλαστούς. Είχαν την ασφάλεια του νερού. Χιλιάδες φωλιές πουλιών που τιτίβιζαν ασταμάτητα κρεμόντουσαν σαν φανάρια πάνω από το νερό.

Μια πυκνοκατοικημένη γειτονιά πουλιών που ξεφώνιζε ανταλλάζοντας εναέριες επισκέψεις και κουτσομπολιά. Το ποτάμι κυλούσε ακούγοντας τα νέα τους και ίσως να τα μετέφερε στην πιο κάτω γειτονιά γιατί και εκεί ξεφώνιζαν με τον ίδιο τρόπο και μάλλον για το ίδιο νέο. Είδαμε και τις πρώτες μαϊμούδες να πηδάνε από κλαδί σε κλαδί, και μετά να κρέμονται από το ένα πόδι βουτώντας τα χέρια τους μέσα στο νερό για να πλύνουν το μουτράκι τους. Αυτές δεν έδειχναν να σκάνε και πολύ για την φλυαρία των πουλιών. Όντας τα εξυπνότερα του βασιλείου τους έστρεφαν το ενδιαφέρον τους σε μας τους ανθρώπους κάνοντας πηδήματα και τούμπες που και ο καλύτερος ακροβάτης θα ζήλευε.

Στρίβαμε όπως έστριβε το ποτάμι με τις φιδίσιες του γραμμές, και σε κάποια σημεία βρισκόμασταν τόσο κοντά σαν να έγινε βάρκα το αυτοκίνητο και εμείς πλέαμε συμμετέχοντας σε αυτό το ξέφρενο πανηγύρι. Φθάσαμε στη Νέα Γη. Σταματήσαμε και θαυμάσαμε.

Η σχεδιά που πήγαινε στη Νέα Γη.

Όπου περιέχεται περιγραφή του αρχοντικού της Καλής και γνωριμία μαζί της όπως και με την Κιμπρίτ, τον Γουλιέλμο την φανταχτερή Ερμιόνη και οικογενειακό δείπνο με τραγελαφικές συνέπειες για τον Λέανδρο. Ακολουθεί ξέσπασμα των συναισθημάτων του, με ανατροπή του ταξιδιού του. Επίσης αναφέρονται συμβουλές του Λι για χάρη του αναγνώστη εκείνου ο οποίος πιθανόν να τρέφει στην καρδιά του την ευγενική επιθυμία να επισκεφθεί την Αιθιοπία.

Στην απέναντι όχθη, στεκόταν μεγαλόπρεπο ανάμεσα στις χουρμαδιές το σπίτι του Ιουλιανού και της Καλής. Ένα διώροφο κτίσμα στο χρώμα του κεραμιδιού με καλυμμένη την βεράντα από τις βουκαμβίλιες και τα γιασεμιά, και ανάμεσα στο δάσος των λουλουδιών πρόβαλε σαν σπάνιο τροπικό λουλούδι το χαμόγελο της Καλής.

Μία ξύλινη σχεδιά από κορμούς δένδρων ενωμένους με σκοινιά μας πλησίασε με τον επιστάτη του κτήματος, έναν γεροδεμένο Αιθίοπα γύρω στα σαράντα, να τραβάει το σκοινί από την απέναντι όχθη.

-«Ντενά σλν», είπε ο Τεσφάη βοηθώντας μας να μεταφέρουμε τις αποσκευές και μετά να ανέβουμε και εμείς. Ο Τεσφάη ανέβηκε τελευταίος τράβηξε το σκοινί και σιγά σιγά πλεύσαμε για την απέναντι όχθη. Ένας ιπποπόταμος εμφανίστηκε ανοίγοντας το στόμα του μέσα στο νερό, και αφού έδωσε μια βουτιά ταρακούνησε τη σχεδιά. Ο Λέανδρος, φορτωμένος με την κάμερα, τις φωτογραφικές μηχανές και το βιβλίο με τα επείγοντα περιστατικά, έδειχνε να μην αισθάνεται και πολύ άνετα πάνω στη σχεδιά. Αντίθετα από εμένα που χαιρόμουν τόσο πολύ αυτό το σύντομο ταξίδι στο ποτάμι πάνω στους κορμούς των δένδρων.

- Οι ιπποπόταμοι είναι πολύ φιλικόι με τους ανθρώπους. Μην τους φοβάστε καθόλου. Ειδικά αυτός εδώ ο Γουλιέλμος δεν μπορεί να μην δώσει το παρόν του.

Φτάσαμε στη Νέα Γη μέσα σε ένα πορτοκαλί αφρικανικό δειλινό - «που θαρρείς πως θα πιάσεις τον ήλιο να δώσει μέσα στα χέρια σου αν ξαφνικά τα τεντώσεις προς τον ουρανό - έλεγε ο Λι για τα αφρικανικά δειλινά.

Η Νέα Γη ήταν ένας καλλιεργημένος επίγειος παράδεισος με όλων των ειδών τα τροπικά δένδρα να χρυσίζουν φορτωμένα με καρπούς. Μπανάνες, μάγκο, παπάγιες, ζειτούνια, και καϊμάκια, κρεμόντουσαν από τα δένδρα και μπαμπούνοι σκαρφαλωμένοι γευόντουσαν τους καρπούς πετώντας με τα κουκούτσια για το καλωσόρισμα. Το πρώτο ήρθε στο κεφάλι μου, το δεύτερο στου Λέανδρου, που σκόνταψε και έπεσε μέσα στο νερό με το βιβλίο, τη φωτογραφική μηχανή και την βιντεοκάμερα. Βγήκε τσαλαπατώντας στις λάσπες μουσκεμένος και με μουλιασμένες τις μηχανές και το βιβλίο. Ένας απαρηγόρητος Λέανδρος άρχισε από την πρώτη κιόλας μέρα να γκρινιάζει και να αναπολεί την ομάδα του με τον καναπέ και τους φίλους του.

- Τι την ήθελα εγώ την Αφρική; Αχ! Λες και το ήξερα τι θα με βρει !

- Καλώς ορίσατε στο σπιτικό μας. Είχατε καλό ταξίδι; η Καλή μας αγκάλιασε έναν ένα και μας φίλησε. Ήταν μια αδύνατη και σβέλτη μεσήλικη γυναίκα, με μαύρα μαλλιά, με αστείο μυτερό πηγούνι και μυτερά γυαλιά. Δίπλα της, μια στρουθοκάμηλος με ένα λουράκι στο λαιμό πηγαινοερχόταν στη βεράντα.

- Τι όμορφα που είναι εδώ. Είπε η Ναταλία κοιτάζοντας την στρουθοκάμηλο.

- Α! σας κάνει εντύπωση η Ερμιόνη. Και την φώναξε.

- Ερμιόνη! έλα κούκλα μου! Την μεγαλώσαμε από το αυγό, και από τότε νομίζει ότι είναι άνθρωπος. Δεν έχει βρεθεί ποτέ με στρουθοκαμήλους και γι' αυτό είναι και λίγο κακομαθημένη. Βλέπετε με τον Ιουλιανό δεν έχουμε παιδιά και της δώσαμε το όνομα της γιαγιάς μου.

Η Ερμιόνη μας πλησίασε, και όπως ήταν φυσικό έβαλε στόχο τον Λέανδρο, ή μάλλον τα κίτρινα κουμπιά του πουκαμίσου του. Πριν πάρει κανείς είδηση του είχε ξηλώσει το πρώτο και πήγαινε για το δεύτερο. Η θεία Λυγερή άρχισε να γελάει καμαρώνοντας για τα κατορθώματα της Ερμιόνης.

Μια λεπτή μελαμψή ιθαγενής η «Κιμπρίτ», -που σημαίνει σπύρτο- με πολύχρωμο τουρμπάνι στα μαλλιά και κάτασπρη ποδιά έφερε ένα καλάθι με πολύχρωμες μπίλιες και βόλους για την Ερμιόνη. Μας χαμογέλασε ευγενικά και μετά άναψε τις λάμπες θυέλης.

Μιλούσε σπαστά τα ελληνικά, και μόλις με είδε, συγκινήθηκε και άρχισε να κλαίει:

-Η Κιμπρίτ φρόντιζε τον Λι τον έλεγε Γκέτα Λι όλα αυτά τα χρόνια και τον αγαπούσε πάρα πολύ. Της τον θύμισες λέει ότι του μοιάζεις. Εχεις λέει τα ίδια γόνατα, το ίδιο συκώτι και την ίδια καρδιά.

Πήγα κοντά στην Κιμπρίτ. Της έδωσα το χέρι μου και την ευχαρίστησα για τα λόγια της. Ήθελα ακόμη να της πω πόσο όμορφη την έβρισκα και πόσο χαιρόμουν που την γνώρισα. Όμως ντρεπόμουν και γύρισα στην θέση μου. Καθίσαμε στη βεράντα η θεία Καλή μας πρόσφερε έναν υπέροχο χυμό από άγρια φρούτα, μιλήσαμε για το ταξίδι μας και όταν μετά από λίγο άρχισε να νυχτώνει ακούσαμε κάτι ουρλιαχτά από ζώα.

- Είναι ύαινες και τσακάλια που ψάχνουν την βραδινή τους λεία.

- Πιθανόν να έχουν βρει καμιά γαζέλα σκοτωμένη από τα λιοντάρια και να την σέρνουν στη φωλιά τους.

- Έχει και λιοντάρια εδώ κοντά; ρώτησε ο Λέανδρος, γουρλώνοντας τα μάτια του.

- Έρχονται από άλλες περιοχές για να βρουν τροφή και ξεμένουν εδώ. Κυνηγάνε και αυτά το φαγητό τους. Άναψε την πίπα του ο Ιουλιανός, και συνέχισε:

- Α! Τώρα ζούμε πολιτισμένα στον εικοστό αιώνα. Με όλα μας τα καλά. Όταν είχαμε έρθει με τον αδελφό μου πριν εξήντα χρόνια τους ανθρώπους τους θέριζε ο τύφος και η ελονοσία. Είχαμε φτιάξει ένα πρόχειρο νοσοκομείο, και νοσήλευε μόνος του έως και πενήντα ανθρώπους την ημέρα. Ο Λι δεν κοιμόταν τα βράδια παρά ελάχιστες ώρες το χάραμα σε ένα ράντσο. Δεν τους εγκατέλειπε παρά μόνο όταν ήταν σίγουρος ότι ο κίνδυνος είχε περάσει. Τον λάτρευαν σαν Θεό τους. Του έφερναν τα παιδιά τους να τα βαπτίσει στο ποτάμι, και σε πολλά είχαν δώσει το όνομά του. Στην διαλεκτό τους βέβαια, υπάρχουν πολλοί που λέγονται Λεοπόλδοι.

- Ηλεκτρικό έχετε; Ρώτησε η Ναταλία

- Έχουμε μια γεννήτρια κάπου στην αποθήκη, αλλά βολευόμαστε με τις λάμπες θυέλης. Άλλωστε κοιμόμαστε πολύ νωρίς και ξυπνάμε επίσης νωρίς. Τι να το κάνουμε το ηλεκτρικό. Το ψυγείο μας λειτουργεί με γκάζι, το ίδιο και η κουζίνα μας.

- Τηλεόραση δεν έχετε; ρώτησε ο Λέανδρος

- Όχι βέβαια. Τι να την κάνουμε. Θα μας χαλούσε το τοπίο, και την θέα. Τι πιο όμορφο να δείξει η τηλεόραση από αυτό που έχουμε μπροστά μας;

- Και τον ελεύθερο χρόνο σας τι κάνετε;

Ο Ιουλιανός γέλασε και απάντησε με έναν τρόπο που δεν ξέραμε αν ήταν αλήθεια ή ψέματα:

- Στον ελεύθερο χρόνο μου, παίζω Καραγκιόζη στην Καλή. Έχουμε όλες τις φιγούρες και πίσω από ένα άσπρο πανί στήνω ολόκληρο θέατρο σκιών. Τώρα γελούσε και η Καλή.

- Να φανταστείτε το πρώτο βράδυ του γάμου μας, με έφερε εδώ από την πόλη, και εγώ είχα τρομάξει τόσο πολύ μέσα στην αγριάδα, που για να με διασκεδάσει μου έπαιζε όλο το βράδυ τον Καραγκιόζη.

Μία αχνιστή σούπα μας περίμενε από ολόφρεσκα λαχανικά και με πολλά ζουζούνια γύρω μας, κι αυτά προτίμησαν το πιάτο του Λέανδρου. Αυτός τα έσπρωχνε ευγενικά, με το κουτάλι προς τα πλάγια του πιάτου κρατώντας το συνεσταλμένο του ύφος μέχρι που, η βδέλλα από το ποτάμι, που με ιδιαίτερη επιδεξιότητα είχα εγώ τοποθετήσει μέσα στο ποτήρι του ακούμπησε στα χείλη του την ώρα που πήγε να πει νερό.

Ο Λέανδρος τρόμαξε τόσο πολύ που έχυσε όλη την καυτή σούπα πάνω του. Πρέπει να ζεματίστηκε αρκετά, γιατί πάνω στην απελπισία του έτρεξε προς το ποτάμι να δροσιστεί και -δεν ξέρω αν κατά λάθος ή επίτηδες- ξανάπασε μέσα.

Ο Ιουλιανός τρομαγμένος του φώναξε:

-Βγες γρήγορα γιατί έχει κροκοδείλιους.

Αυτό που συνέβη μετά δεν περιγράφεται γιατί ήταν αδύνατο να το παρακολουθήσει κανείς. Ο Λέανδρος αντί να βγει αμέσως έξω από το ποτάμι, κατευθύνθηκε προς την αντίθετη όχθη.

-Εγώ φεύγω, φώναζε και εσείς να μείνετε εδώ να σας φάνε οι κανίβαλοι τα σαρκοφάγα λιοντάρια με τις ύαινες, οι ιπποπόταμοι οι κροκόδειλοι, τα φίδια και τα τσακάλια και να σας πιουν το αίμα οι βδέλλες και τα κουνούπια. Και να σας βγάλουν τα μάτια οι στρουθοκάμηλοι. Φεύγω αυτή τη στιγμή και δεν ξαναπατώ το πόδι μου ούτε στον αιώνα τον άπαντα.

Η φωνή του ακουγόταν όλο και πιο λαχανιασμένη από την απειλή των κροκοδείλων μέχρι που κάποια στιγμή ακούγαμε μόνο αγκομαχητά και σπλας - σπλας των νερών.

Σηκωθήκαμε όλοι όρθιοι, ο Ιουλιανός έτρεξε προς την σχεδία και με την βοήθεια του Τεσφάη βάλανε μπρος να τον μαζέψουν.

- Καλέ γύρνα πίσω και μη φοβάσαι, του φώναζε η Καλή. Κι άλλοι τα είπαν αυτά σε στιγμές απελπισίας, Αφρική είναι αυτή, θα την συνηθίσεις και θα σου αρέσει και στο τέλος δεν θα ξεκολλάς. Ακόμα δεν είδες τίποτα από τις ομορφιές της. Γύρνα πίσω λεβέντη μου, γιατί θα μας δούνε οι ιθαγενείς και θα μας κοροϊδεύουν εμάς τους λευκούς. Και αν σε πάρουν στο ψητό, δεν γλιτώνεις με τίποτα. Έχουν μνήμη καμήλας παλικάρι μου και δεν θα σε ξεχάσουν ποτέ. Στις γιορτές τους, στις τελετές τους θα βάφουν κάποιον άσπρο για να κάνει όπως και εσύ τώρα και θα του πετάνε κουκούτσια για να τον κοροϊδέψουν.

Βγήκε μόνος του μέσα στο σκοτάδι. Αυτή τη φορά δεν ήταν μόνο βρεγμένος αλλά έτρεμε κιόλας. Η Καλή τον οδήγησε μέσα στο σπίτι παρηγορώντας τον, και εγώ πήγα να του ζητήσω συγνώμη για το χονδροειδέστατο αστείο μου. Τον βρήκα να μαζεύει τις βαλίτσες του.

- Δεν θα το ξανακάνω, του είπα, και εκείνος χωρίς να μου απαντήσει με κοίταξε με πονεμένα μάτια. Φαινόταν να υποφέρει.

- Αύριο φεύγω είπε. Να μείνεις εδώ με την μαμά σου όσο θέλεις. Εγώ δεν την αντέχω τη φύση και τα παιδιά της. Αισθάνομαι αποκλεισμένος από τον κόσμο μου. Άσε που νομίζω ότι κινδυνεύω από παντού.

- Μα θα μείνουμε μόνο είκοσι ημέρες. του είπα προσπαθώντας να τον πείσω.

- Ούτε για μία ώρα παραπάνω δεν το συζητάω.

- Φταίω εγώ για την βδέλλα; τον ρώτησα. Όμως πάντα κάναμε τέτοια αστεία, και ποτέ δεν αντιδρούσες έτσι.

- Δεν φταις εσύ. Η Αφρική φταίει. Είναι πολύ άγρια, πολύ ανεξερεύνητη. Δεν αντέχω τη φύση της, τα ζώα της τους θορύβους της.

Δεν επέμενα άλλο. . Κατάλαβα την αγωνία του.

Μετά από λίγο ήρθε η Ναταλία στο δωμάτιο μου. Σκεπτική.

- Ο Λέανδρος θέλει να γυρίσει πίσω. Και με θέλει μαζί του. και εσύ;

- Θα μείνω εδώ. Απάντησα.

- Και εγώ τι να κάνω; με ρώτησε.

- Ότι θέλεις, της απάντησα. Για μένα μην ανησυχείς. Σε ασφαλέστερα χέρια δεν θα μπορούσες να με αφήσεις. Άλλωστε σύντομα θα είμαστε πάλι μαζί. Ο Λέανδρος σε χρειάζεται περισσότερο. Λοιπόν πήγαινε μαζί του.

Την έβλεπα δισταχτική, και πρόσθεσα.

- Αν θέλεις να μείνεις, μείνε. Αλλά όχι για εμένα. Ειλικρινά, δεν το έχω ανάγκη αυτή τη φορά.

- Μόνο να μου υποσχεθείς πως θα γυρίσεις στα σίγουρα Δεν έχω καμία διάθεση να σε αποχωριστώ από τώρα.

- Θα μείνω παίζω Καραγκιόζη με τον Ιουλιανό . της είπα, βάλουμε τα γέλια, την καληνύχτισα, και πήγε για ύπνο.

Κάτω από μια τούλινη κουνουπιέρα που αγκάλιαζε ένα παλιό σιδερένιο κρεβάτι στρωμένο με ολόλευκα κεντητά λινά σεντόνια που μοσχοβολούσαν λουλάκι, και με ένα χαμόγελο που έφθανε μέχρι τα αυτιά μου, κοιμήθηκα το πρώτο μου βράδυ στην μαύρη ήπειρο.

Ακουγα το γουργουρητό του ποταμού, τις πεταλούδες να τσουρουφλίζονται γύρω από τις λάμπες θυέλλης, και σκεπτόμουν ότι επιτέλους βρίσκω εδώ μετά από τόση αναμονή. Η ημέρα μου ήταν τόσο γεμάτη που θα ήθελα να μείνω ξάγρυπνος για να την ξαναζήσω μέσα στο μυαλό μου. Όμως η κούραση με πρόδωσε και αποκοιμήθηκα καθώς άκουγα τον παππού να μου λέει:

«Η Αιθιοπία είναι αυστηρή στις επιλογές της. Αρνείται να καλοπιάνει τους ξένους της. Πρέπει να την αγαπάς πολύ για να μείνεις Δεν θέλει ψεύτικα και περιττά συναισθήματα. Ο ίδιος της ο οργανισμός αμέσως τα αποβάλλει. Αλλά είναι δίκαιη. Όπως της φερθείς θα σου φερθεί. Αν την φοβηθείς θα σε φοβίσει. Αν οδηγηθείς εκεί από ενδιαφέρον και με ανοιχτή καρδιά, τότε θα στα δώσει όλα όσα έχει. Αν όμως πας για να εκμεταλλευτείς τους ανθρώπους και τον πλούτο της, αν μόνο σκοτώσεις τα ζώα της και σκεφτείς τι έχεις να πάρεις από αυτήν, τότε όσο και να πλουτίσεις θα παραμείνεις φτωχός τυφλός, και κακομοίρης. Γιατί θα σου κλειστούν οι πύλες της ομορφιάς της.

Ξύπνησα από το μουρμουρητό του ποταμού και τις φωνές της Κιμπρίτ που μάλωνε την Ερμιόνη. Άνοιξα τα μάτια μου με μια ανείπωτη χαρά για την πολυπόθητη περιπέτεια που μόλις άρχιζε στην αγκαλιά της Αφρικής. Ξεκινούσε ένα πρωινό λοιπόν, ηλιόλουστο, το πρώτο μου πρωινό τέτοιο που είχα χίλιες φορές ελπίζει και ονειρευτεί.

'Τίποτα δεν μπορεί να δραπετεύσει από το φως. Το φως του ήλιου, αυτό το ανεκτίμητο δώρο που έτσι απλόχερα μας προσφέρεται και εμείς το θεωρούμε δεδομένο σίγουροι για την καθημερινή του παροχή. Απόλαυσέ το αγόρι μου'.

Ακόμη και ο παππούς επιβεβαίωνε τις χαρμόσυνες σκέψεις μου.

Οι γονείς μου είχαν ετοιμαστεί για την επιστροφή τους και τώρα έπιναν καφέ στη βεράντα.

Μια βεράντα μακριά όσο ολόκληρο το σπίτι και στεγασμένη από μία πλεκτή αχυρένια στέγη που στηριζότανε σε κορμούς δένδρων και γύρω γύρω τα λουλούδια της θείας Καλής.

Τραγανιστές φρυγανιές και μαρμελάδα από εξωτικά φρούτα συνόδευαν τον μοσχομυριστό αισιοπικό καφέ που ετοίμαζε καβουρδίζοντας πάνω σε μία φουφού η Κιμπρίτ και μετά τον έβραζε σε ένα ειδικό πήλινο σκεύος προτού τον σερβίρει. Δοκίμασα και εγώ λίγο από αυτόν τον καφέ. Αντί για ζάχαρη, αλάτι. Ένα μεθυστικό άρωμα μου χάιδεψε τα σωθικά.

Ο Λέανδρος ήρεμος και η Ναταλία λίγο μελαγχολική ετοιμάζονταν για την επιστροφή. Η Καλή στενοχωρημένη για την ξαφνική απόφαση της αναχώρησης, πηγαινοερχόταν πέρα δώθε από την βεράντα στο σπίτι ενώ έλεγε την ιστορία της βασίλισσας του Σαββά στον Χρήστο.

- Που λες Λεανδρέ μου, η πεντάμορφη βασίλισσα του Σαββά από το Αζούμ, λέγεται Μακέντα για τους Αιθίοπες, - κρίμα που δεν θα δείτε το Αζούμ- ξεκίνησε με ένα караβάνι που το αποτελούσαν 797 καμήλες και εκατοντάδες μουλάρια φορτωμένα με χρυσό και ελεφαντόδοντο, όλα δώρα για τον ξακουστό βασιλιά Σολομώντα της Ιουδαίας γιατί ήθελε να δει με τα μάτια της αν πράγματι ο Σολομώντας ήταν τόσο σοφός όσο διεδίδετο στον κόσμο και αν είχε την ικανότητα να λύνει όλα τα αινίγματα του κόσμου.

- Και τα έλυσε τα αινίγματα ο Σολομώντας; Ρώτησα εγώ.

- Βέβαια. Εκείνη του έθεσε τα αινίγματα, αυτός βρήκε τις απαντήσεις. Είπε ο θεός.

- Και η βασίλισσα απάντησε: Μακάριος εσύ και ο λαός σου. Συνέχισε η θεία Καλή.

- Ο Σολομώντας βέβαια μόλις την είδε την ερωτεύτηκε εκ πρώτης όψεως, γιατί και αυτή ήταν και νέα και πεντάμορφη. Της πρόσφερε πολύτιμα δώρα χρυσάφι, λιβάνι, πολύτιμες πέτρες και μεταξωτά χαλιά και μετά από ένα πλουσιοπάροχο δείπνο με πολλά καρυκεύματα, πιπέρια και αλάτια.

- Και μετά το γεύμα βέβαια, της πρότεινε να περάσει την βραδιά μαζί του. Πρόσθεσε ο θεός.

- Εκείνη τον έβαλε να της υποσχεθεί ότι θα περνούσε τη νύχτα στο ίδιο δωμάτιο με την συμφωνία πως δεν θα την άγγιζε.

Και αυτός της υποσχέθηκε ότι θα τηρούσε τον όρκο του με τον όρο ότι και εκείνη δεν θα άγγιζε τίποτα που να ανήκε σε αυτόν. Συνέχισε ο θεός.

Η ιστορία είχε αρχίσει να έχει ενδιαφέρον ακόμη και για τον Λέανδρο.

Και λοιπόν; Ρώτησε

- Η Μακέντα δέχτηκε τότε να κοιμηθεί στο ίδιο δωμάτιο αλλά σε ξεχωριστό κρεβάτι. Αυτός λοιπόν διέταξε τους δούλους του να βάλουν δίπλα στο κρεβάτι της μια κανάτα με νερό και ένα ποτήρι. Ο πονηρός ήξερε ότι η βασίλισσα μετά από όλα αυτά τα πικάντικα φαγητά και καρυκεύματα θα έσκαγε από την δίψα και μέσα στον ύπνο της θα σηκωνόταν να πει λίγο νερό.

- Τεχνάσματα. Όλες οι γυναίκες τεχνάσματα θέλετε στην αρχή. Πετάχτηκε ο Ιουλιανός.

- Και έτσι και έγινε. Συνέχισε η Καλή απτόητη. Αυτός ο πονηρός, ξαγρυπνούσε όλο το βράδυ περιμένοντας τη κατάλληλη στιγμή. Και η ευκαιρία δεν άργησε να του δοθεί. Σηκώθηκε η να πει λίγο νεράκι για να ξεδιψάσει και αυτός την βούτηξε από το χέρι.

- Και την οδήγησε στο κρεβάτι του. Πρόσθεσε ο Ιουλιανός.
- Έτσι και έγινε. Ύστερα από λίγες ημέρες αυτή έφυγε για το βασίλειό της φορτωμένη με όλα τα δώρα του Σολομώντα και φυσικά έγκυος. Μετά από εννιά μήνες γεννήθηκε ο Μενελίκ ο Α΄.

Άκουγα με ενδιαφέρον την ιστορία όταν αισθάνθηκα κάπου κοντά τον παππού φουριόζο να μου λέει:

- Ο Σολομώντας είδε ένα πολύ άσχημο όνειρο εκείνη τη νύχτα που κοιμήθηκε με τη βασίλισσα. Είδε μπροστά του έναν ολόλαμπρο ήλιο να κατεβαίνει από τον ουρανό και να φωτίζει τη χώρα του Ισραήλ. Μετά όμως από λίγο είδε το φως να απομακρύνεται από τη χώρα το και να πετάει προς την χώρα της Αιθιοπίας. Εκεί έμεινε για μια αιωνιότητα. Αυτό το όνειρο αγόρι μου σημαίνει πολλά. Η αποπλάνηση της βασίλισσας του Σαβά είχε σαν τελικό αποτέλεσμα την απομάκρυνση της θείας χάρης από το Ισραήλ και το πέρασμά της στην Αιθιοπία.

Δεν είπα τίποτα σε κανένα και συνέχισα να ακούω τώρα τον Ιουλιανό να λέει:

- Ο Μενελίκ ο Α, ο γιός του Σολομώντα και της βασίλισσας ήταν ο ιδρυτής της δυναστείας των Σολομωνιδών. Από τότε η Αιθιοπία έλαμψε. Έγινε μεγάλη και τρανή δύναμη. Έλαβε μέρος σε πολέμους μαζί με τους Βυζαντινούς κατά των Αράβων.

Ξαφνικά άρχισα να αναρωτιέμαι για αυτή την περίεργη μετακίνηση της θείας χάριτος από το ένα κράτος στο άλλο.

- Και όλες αυτές οι πληροφορίες πού αναφέρονται ; ρώτησα

- Αυτά τα αφηγείται το Εθνικό Έπος των Αιθιόπων η "Κέμπρα Νεγκαστ".

Η Καλή απομακρύνθηκε και εμφανίστηκε ξανά φέρνοντας στην Ναταλία ένα χρυσό σταυρό σκαλισμένο με λεπτεπίλεπτα σχέδια.

- Αυτό για σένα. Ένα αντίγραφο από τις εκκλησίες της Λαλιμπέλας. Στο Λέανδρο έδωσε ένα εβένινο αγαλματάκι που παρίστανε έναν ψηλόλιγνο άνθρωπο να κοιτάζει εκστατικά το υπερπέραν.

- Αυτός είμαι εγώ μετά από λίγο καιρό στην Αιθιοπία. είπε ο Λέανδρος μόλις το είδε.

Εγώ δεν έβγαλα μιλιά, προσεκτικός και σεμνός όσο ποτέ, φοβόμουνα μήπως κάνω καμιά στραβοτιμονιά και άθελά μου συμπεριληφθώ στη λίστα των ταξιδιωτών.

Μας αποχαιρέτησαν και ανέβηκαν στην σχεδία με τον Αμπέμπε και τον Ιουλιανό. Τους είδα να απομακρύνονται, και προς στιγμή ένιωσα ένα μικρό ανεπαίσθητο τσιμπηματάκι μέσα μου το οποίο αμέσως ξεχάστηκε από ένα πραγματικό τσίμπημα στο ώμο μου από την Ερμιόνη. Με τραβολόγαγε από τον ώμο, λες και κάπου ήθελε να με πάει.

Στρουθοκάμυλος με τα άσπρα της αυγά

Παιδική παραπομπή. Περί τερμιτών, μυρμηγκοφωλιών αυγών και μυστικής συμφωνίας του μικρού μας ήρωα με την στρουθοκάμηλο Ερμιόνη. Περί ιπποπόταμων, κληρονομημένων συνηθειών, και ιστοριών της Καλής τις οποίες ο αυθόρμητος αναγνώστης θα απολαύσει αλλά και θα πάρει μια ιδέα για το τι πίστευε η ίδια για τον Λή.

Ακολούθησα την Ερμιόνη βήμα βήμα. Με οδήγησε στο πίσω μέρος του σπιτιού, στο λαχανόκηπο της Καλής, όπου μεγάλωναν κολοκύθια βλίτα, ντομάτες, πιπεριές μελιτζάνες, και σέλινια σε κοκκινωπό, αφράτο και γυαλιστερό χώμα. Όλα στη σειρά σε πέντε αράδες και ανάμεσά τους έτρεχαν ρυάκια για το πότισμα.

Προσπεράσαμε τον λαχανόκηπο και βρεθήκαμε μπροστά σε τέσσερις στρογγυλές αχυρένιες καλύβες.

Εκεί, μια παρέα από τέσσερις γυναίκες καθόντουσαν γύρω από τη φωτιά έχοντας τα μωρά τους τυλιγμένα σε άσπρα υφαντά υφάσματα δεμένα στη πλάτη τους.

Κάποια άλλα μεγαλύτερα κρατιόνταν από τις άκρες της φούστας τους. Οι ίδιες χαλαρές, μιλούσαν μεταξύ τους, καθάριζαν φασολάκια, έπλεναν ρούχα, ξεπουπούλιαζαν κοτόπουλα, έψηναν σε μια φουφού την ιντζέρα τους. Ένα μωρό με το που μας είδε άρχισε να κλαίει. Ένας σκύλος κούνησε την ουρά του και γάβγισε στην Ερμιόνη. Δυο τρία κοτόπουλα βγήκαν από την αχυρένια καλύβα και έτρεξαν προς τον λαχανόκηπο. Οι γυναίκες με χαιρέτισαν αγγίζοντάς με στους ώμους. Δόντια κάτασπρα σαν το χιόνι πρόβαλαν πίσω από χαμόγελα. Μου άγγιξαν τα μαλλιά, και επέμειναν στα δάχτυλά μου. Για λίγη ώρα ήμουν το επίκεντρο της προσοχής τους. Μέχρι που η ανυπόμονη Ερμιόνη άρχισε πάλι να με τσιμπολογά δείχνοντάς μου πόσο βαριέται αυτές τις ανθρώπινες κοινωνικότητες. Την ακολούθησα.

Ήταν εμφανές ότι η Ερμιόνη είχε ιδιαίτερη αδυναμία στις μερμυγκοφωλιές και όταν λέμε μερμυγκοφωλιές εννοούμε μικρούς χωμάτινους λόφους που μέσα τους κρύβουν πολυόροφες πολιτείες, με μυστικούς διαδρόμους που οδηγούν σε κατώγια και αποθήκες σκαμμένες από εργασιομανείς τερμίτες που μέρα-νύχτα κουβαλάνε σπόρους τεραστίων -για τα μέτρα τους- διαστάσεων. Αποικίες οργανωμένες με μια βασίλισσα στην κορυφή. Μερμύγκια επιδρομείς, μερμύγκια κυνηγοί, κηπουροί, προστάτες...με νύχια δαγκάνες και πείσμα καταφέρνουν να φτιάχνουν αυτές τις αριστοτεχνικές φωλιές. Εκεί η Ερμιόνη άρχισε να σκάβει με το ράμφος της αναστατώνοντας τις χωμάτινες πολιτείες δείχνοντας κάτι να ψάχνει με μανία τυμβορύχου. Ξαφνικά άνοιξε τα φτερά της και το ράμφος της ακούστηκε να ακουμπάει ένα σκληρό αντικείμενο.

Με μεγάλη μου έκπληξη είδα θαμμένο μέσα στην μερμυγκοφωλιά ένα τεράστιο στρουθοκαμυλένιο άσπρο αυγό, το οποίο η Ερμιόνη επιθεωρούσε με απaráμιλλη φροντίδα και ενδιαφέρον. Το είχε γεννήσει εκεί, αλλά φαίνεται ότι από τότε τα μερμύγκια είχαν χτίσει την φωλιά τους και εκείνη μη μπορώντας να το μεταφέρει αλλού πήγαινε στο ίδιο μέρος καθημερινά για να ελέγξει την κατάσταση. Αραγε τι ήθελε από εμένα δεν ήμουν σε θέση να ξέρω. Απλώς να μου το δείξει, να την καμαρώσω πο θα γινόταν μητέρα, ή ζητούσε κάτι άλλο από εμένα. Γονάτισα μπροστά στην τρύπα που είχε ανοίξει και άπλωσα τα χέρια μου προς το αυγό χωρίς όμως να το πιάσω. Με μεγάλη μου έκπληξη εκείνη δεν αντέδρασε αλλά φάνηκε να το σπρώχνει με το ράμφος της μέσα στις χούφτες μου.

-Θα σε βοηθήσω της είπα να το μεταφέρεις όπου θες. Μόνο δείξε μου που θέλεις να το πάμε.

Το αυγό κύλησε μέσα στα χέρια μου, το κράτησα και περίμενα τις εντολές της Ερμιόνης. Εκείνη, τίναξε τα φτερά της καθάρισε το ράμφος της και κίνησε για το σπίτι. Πέρασε σαν αστραπή μπροστά από τα σπίτια, τον λαχανόκηπο, την Κιμπρίτ που άπλωνε μπουγάδα, και την Καλή που κεντούσε. Διέσχισε την βεράντα, πέρασε το χολ, και μπήκε στο δωμάτιο μου, όπου πήδηξε πάνω στο κρεβάτι και στρογγυλοκάθισε. Εγώ καθόλου εξοικειωμένος με αυγά αυτού του μεγέθους, φοβόμουν μη μου πέσει αλλά και συγχρόνως το φανταζόμουν τηγανιτό, βραστό, ομελέτα και ότι άλλο. Όταν μου έδωσε να καταλάβω που ήθελε να αφήσω το αυγό, το άφησα. Στο κρεβάτι μου.

Το αυγό της Ερμιόνης κύλησε πάνω στο καλοστρωμένο μου κλινοσκέπασμα και κούρνιασε στην αγκαλιά των φτερών της. Εκείνη, ευχαριστημένη έδειξε ότι θέλει εκεί να μείνει.

Αισθάνθηκα να λυπάμαι την μικρή στρουθοκαμηλίτσα που σύντομα θα γινόταν μητέρα όμως κανείς ακόμη δεν το ήξερε εκτός από εμένα για να της συμπαρασταθεί.

Το αυγό παρέμεινε μέσα στο κρεβάτι μου για τις επόμενες ημέρες. Κοιμόμουνα και ξυπνούσα με το αυγό στο πλάι μου. Το πρωί σηκωνόμουν, το έκρυβα μέσα στην βαλίτσα μου για να στρώσει η Κιμπρίτ το κρεβάτι, και μετά το ξαναπήγαινα στη θέση του όπου έτρεχε η Ερμιόνη και το κλώσαγε όλη μέρα.

-Τι περίεργο, η Ερμιόνη να μην ενδιαφέρεται πια για τις μυρμηγκοφωλιές. Έλεγε η Καλή.

Η Ερμιόνη και εγώ κρατήσαμε κρυφό το μυστικό μας μέχρι που ένα πρωινό η Κιμπρίτ έβαλε τις φωνές σαν είδε να βγαίνει από τη βαλίτσα μου ένα μικρό κοκαλιάρικο στρουθοκαμηλάκι. Όλοι με κοίταξαν περίεργα.

Απέφυγα τα βλέμματα και εστιάστηκα σε ένα άλλο ζευγάρι μάτια που πρόβαλε μέσα από τα νερά του ποταμού. Ήταν του Γουλιέλμου.

Τα μάτια ενός ιπποπόταμου είναι τα πιο περίεργα μάτια που έχω δει στην ζωή μου. Μικρά βαθουλωτά με τεράστια στριφτά βλέφαρα και καθόλου βλεφαρίδες. Έχουν όμως ένα δικό τους τρόπο να κοιτάνε .. Ερευνητικά και καχύποπτο.

- Εκτός από την Ερμιόνη, θα χρειαστώ και εγώ την βοήθειά σου σε λίγες ημέρες. Ελπίζω να μην μου την αρνηθείς. Είπε ξαφνικά ο Ιουλιανός

- Βέβαια. Απάντησα ευγενικά

-Υπάρχουν κάποιες “ συνήθειες” που ο Λη μου έχει κληρονομήσει, και φοβάμαι θα πεθάνω με αυτές. Κανείς ποτέ δεν βρίσκει με τέτοιους αδελφούς την ησυχία του. Ούτε ακόμη και όταν φύγουν από αυτόν τον κόσμο. Από τότε που έφυγε χωρίς να το πολυκαταλάβω τον έχω αντικαταστήσει. Μου είπε.

Επιτέλους το θυμήθηκε . άκουσα τον Λή να λέει.

- Ξέρω πολύ καλά τι έκανε ο Λή εδώ. Τον διέκοψα.

- Βλέπεις, -και μου έδειξε ένα τηλεγράφημα-, Καλούμαι εγώ να συνεχίσω το έργο του. Όχι με το ίδιο σθένος και ζήλο όπως εκείνος βέβαια, αλλά δεν μπορώ να αδιαφορήσω και τελείως. Πρόκειται για τις προμήθειες. Τα φάρμακα, το γάλα σε σκόνη και άλλα είδη πρώτης ανάγκης που πήγαινε κάθε χρόνο σε ένα απομονωμένο χωριό στον βορρά στην λίμνη Τάνα. Ένας νεαρός Σουηδός ιεραπόστολος εδώ και μερικά χρόνια έχει αφιερώσει την ζωή του στην βοήθεια των ανθρώπων εκεί. Οι άνθρωποι εκεί υποφέρουν από χρόνια ελονοσία, κίτρινο πυρετό και τύφο.

Υπάρχουν και πάρα πολλοί λεπροί δυστυχώς, που ζουν απομονωμένοι σε ένα από τα νησιά της λίμνης. Δεν μπορούμε να αρνηθούμε την βοήθειά μας και εξ’ άλλου, συνεχίζουμε και κάποια παράδοση. Χαμογέλασε. Πού και πού λοιπόν μου στέλνει κάτι S.O.S. τηλεγραφήματα που παρακαλεί για βοήθεια. Τέτοιο είναι και αυτό εδώ, και μου έδειξε το τηλεγράφημα.

-Αυτό μας έλειπε ακούστηκε ξαφνικά να λέει η Καλή. Είδαμε και πάθαμε να ησυχάσουμε με τον ένα, και τώρα μας ξεφύτρωσαν καινούργιες λαχτάρεις. Τι να πρωτοθυμηθώ, από τα καμώματα του κουινιάδου μου , του παππού σου;

Που έφευγε και εξαφανιζόταν για μέρες και μήνες και να σου οι φανουρόπιτες και να σου τα τάματα στον Γκαμπριέλ, πήγαμε καμιά δεκαπενταριά φορές και ακόμα δεν ξέρω πόσα του χρωστάμε και στο τέλος τρέχαμε στον μάγο με την Κιμπρίτ κρυφά από τον θείο σου, και να την πιάνουν κρίσεις την Κιμπρίτ γιατί φοβόταν τον μάγο, και η Ερμιόνη όταν την έβλεπε έτσι δεν έβαζε μπουκιά στο στόμα της το πουλάκι μου, και ο Γουλιέλμος να μην βγαίνει από το νερό όταν ο παππούς σου έλειπε, άστα τι τραβούσαμε. Και πηγαίναμε στον μάγο κουβαλώντας του ότι είχαμε και δεν είχαμε για να τον καλοπιιάσουμε και περιμέναμε ώρες και καμιά φορά μέρες έξω από την καλύβα του για να μας δεχτεί. Να περιμένουμε ανάμεσα στις σαύρες, τις νυχτερίδες τα κομμένα κέρατα και τα τριμμένα δόντια. Και ο μάγος κάθε φορά να λέει τα ίδια. Πως θα έρθει όταν δεν τον περιμένουμε.

Και εκεί που συνηθίζαμε την απουσία του, να σου παρουσιάζεται φάντης - μπαστούνης μπροστά σου, ξεθεωμένος από την κούραση, μέσα στην σκόνη ρακένδυτος με γένια κοκαλιάρης ίδιος ο πρόδρομος όταν περπατούσε μέσα στην έρημο, και άντε να τον συνεφέρουμε με κομπρέσες από χαμομήλι στα μάτια και γιαούρτια στο καμένο από τον ήλιο πρόσωπο, και χυμούς από ανανά και ζειτούνια, και εκείνος κοιμόταν ώρες ατελείωτες, και με το που ξεκουραζόταν λιγάκι και τον χαιρόμασταν και εμείς οι φουκαράδες, κάποιον γράμμα έσκαγε στα καλά καθούμενα, και να σου τον πάλι κοτσονάτος και σιδερωμένος στη τρίχα με τα χακί του ξυρισμένος να σιγοτραγουδάει, και εγώ ήξερα ότι κάτι πάλι σκαρώνει και δεν ξέρει πώς να το πει.

Και δειλά δειλά έβγαιναν οι πρώτοι χάρτες, δήθεν για να θυμηθεί κάτι που είχε ξεχάσει, και άρχιζε να σχεδιάζει τους καινούργιους δρόμους που θα έπρεπε να ανοιχτούν, και να γράφει και να σημειώνει με τις ώρες τα βράδια κάτω από τις λάμπες. Και ένα πρωί στα καλά καθούμενα να σου ξαναλέει: «Θα πάω να δω τι γίνεται για λίγο και θα γυρίσω». Και αυτό ήτανε. Φόρτωνε το τζιπ με εργαλεία, ρούχα, προμήθειες και ότι άλλο φανταστείς και χανότανε.

Χριστιανέ μου γιατί σε έπιασε και τέτοια βιασύνη, ξαφνικά; τον ρωτούσα.

Πρέπει να προλάβω να πάω πριν την περίοδο των βροχών. Μετά θα είναι δύσκολα. Μην ανησυχείς Καλή μου, δεν γλυτώνεις τόσο εύκολα από εμένα. Έκανε και χιούμορ.

- Αντε στο καλό του λέγαμε και ο θεός μαζί σου.

και σταύρωνα το αυτοκίνητο τις προμήθειες, τα τουφέκια, τους χάρτες και ότι άλλο είχε μέσα. Έκανε καλό, ήταν μεγάλος φιλόanthρωπος, δεν λέω, αλλά για τους δικούς του ανθρώπους ένα πρόβλημα. Ο Θεός δεν μου έδωσε παιδιά, αλλά μου έδωσε έναν κουνιάδο που σου δημιουργεί τις ίδιες έννοιες που έχουν δέκα παιδιά μαζί. Ευτυχώς πού χω και την Ερμιονούλα δεν λες, να με ξαλαφρώνει, και ο Ιουλιανός έχει τον Γουλιέλμο. Εκεί σταμάτησε να μιλάει πήρε μια βαθιά ανάσα και συνέχισε:

-Ξέραμε ότι άνοιγε δρόμους για να περνάνε οι προμήθειες, ότι έψαχνε με τους ραβδοσκόπους για νερό μέσα στην έρημο, ότι θεράπευε τους αρρώστους και τα πληγωμένα από τους λαθροκυνηγούς ζώα, ξέραμε ότι είχε και μια περίεργη λόξα να πιστεύει ότι οι εκλείψεις κανονίζουν τη ζωή μας, ότι οι ιθαγενείς αυτοί οι κακομοίρηδες είναι πιο πολιτισμένοι από εμάς αλλά αυτό που συνέβη τον τελευταίο καιρό κανείς δεν μπορούσε να το φανταστεί.

Νομίσματα του Αξούμ, με επιγραφές στα αρχαία ελληνικά.

Ακολουθεί μια σύντομη αναφορά στη σχέση Αιθιοπίας- Ελλάδος. Ένα κεφάλαιο που η μούσα της ιστορίας χαρίζει στον ευγενικό αναγνώστη που θα ήθελε να ενδριβήσει σε παραπλήσια θέματα και ενδεχομένως να μη ξέρει από που να βρει την άκρη.

Η Καλή καθισμένη στη κουνιστή καρέκλα της συνέχισε να μας διηγείται:

- Μια μέρα λοιπόν που καθάριζα με την Κιμπρίτ φασολάκια -πλησίαζε το Πάσχα θυμάμαι -, εμφανίστηκαν τρεις Ιθαγενείς με τα μωρά τους.

Ήταν από μίαν άλλη φυλή, ψηλοί και λεπτοί, περήφανοι, σοβαροί με πλεγμένα μαλλιά σε κοτσίδες και φορούσαν δέρματα ή ήταν τελείως γυμνοί. Μιλούσαν μίαν άλλη διάλεκτο, Τα χαρακτηριστικά τους λεπτά και όμορφα. Με εντυπωσίασε η ομορφιά τους. Είχαν κάτι από τους αρχαίους Έλληνες στο μελαψό.

- Ο Λή' τότε, άφησε την σχεδία που επισκεύαζε με τον Τεσφάη και έτρεξε να τους προϋπαντήσει. Ωχ σκέφτηκα. Καινούργια περιπέτεια μας περιμένει. Αρχισαν να μιλάνε δυνατά την ακαταλαβίστικη διάλεκτο και χειρονομώντας όλοι μαζί και με τον ίδιο τρόπο του έδωσαν ένα δέμα τυλιγμένο σε προβιές. Μόνο που το θυμάμαι ανακατεύομαι. Εζενε ζώα και βούτυρο. Πέτα το Χριστιανέ μου του είπα από μακριά. Τι θέλεις να το ανοίξεις. Που να με ακούσει. Ούτε το μάνα του ουρανού να του είχαν δώσει δεν θα έκανε έτσι. Άρχισε να το ξετυλίγει αργά και προσεχτικά και όσο το ξετύλιγε τόσο αυτό βρομούσε. Φυσούσε και από το ποτάμι και άντε να αντέξεις την μπόχα.

- Τι ήταν αυτό τελικά; ρώτησα

- Κανείς δεν κατάλαβε εκτός από εκείνον. Μόλις ξετύλιξε και τις τρεις προβιές φάνηκε ένας πήλινος δίσκος. Τον κρατούσε με κατάνυξη.

- Και αυτοί που του το έδωσαν τι έκαναν;

- Έφυγαν έτσι όπως ήρθαν. Όμως μετά από λίγες ημέρες ήρθαν άλλοι από την ίδια φυλή με περισσότερα μωρά, και του ζήτησαν να τα βαφτίσει στο ποτάμι. Και όχι μόνο τα μωρά αλλά και τους ίδους.

Ήταν μια μέρα που ήταν εδώ και ο πάτερ ο Ιρωδίων και αντί να αναλάβει ο ίδιος αυτό το έργο, μια και ήταν της αρμοδιότητάς του, το φόρτωσε και αυτό στον Λή.

- Πάρε το καλιμάφκι μου του είπε ο παππάς, πάρε και τον σταυρό μου. Εσύ είσαι ο πραγματικός αντιπρόσωπος του Θεού και όχι εγώ.

- Τι είναι αυτά που λες πάτερ του είπαμε όλοι με μια φωνή.

Εγώ είμαι ο αμαρτωλός. Είπε ο παπάς. Ακόμη και στον μικρότερο πειρασμό παρασύρομαι και αμαρτάνω. Αν αντισταθώ, κουβαλάω τον πειρασμό στη σκέψη μου και βασανίζομαι για μέρες και αν δεν αντισταθώ πάλι βασανίζομαι για μέρες. Επειδή δεν αντιστάθηκα. Βέβαια, καλύτερα στο στομάχι μου παρά στο μάτι μου, αλλά είτε έτσι είτε αλλιώς δεν γλιτώνει κανείς από τις αδυναμίες του. Αυτά είπε ο παππά Ιρωδίων και έβγαλε το καλιμάφκι του και τον σταυρό του και τα φόρεσε στον συχωρεμένο.

- Και τι έγινε μετά ο παπά - Ιρωδίων; ρώτησα

- Αγίασε. Μου απάντησε

- Αγίασε;

- Από ταπεινότητα και ειλικρίνεια. Είπε η Καλή και σηκώθηκε αποφασιστική να πάει στην κουζίνα. Εμφανίστηκε πάλι μετά από λίγο κουνώντας τη κουτάλα για να συνεχίσει:

- Από εκείνη την ημέρα σε όλα τα χωριά διαδόθηκε πως ο Λή έγινε άγιος και βάφτιζε.

Και να σου έρχονται όλοι, Ειδωλολάτρες, Μουαμεθανοί, άθεοι, άλλοι καβαλάρηδες με τα άλογα να χλιμιντρίζουν και με τα πολεμικά τους όπλα ζεμένοι, και να σου πιάνεται η ψυχή, άλλοι πεζοί και κακομοίρηδες με τα μωρά τους γεμάτα μύξες και μύγες να σέρνονται από την δυστυχία, και άλλοι με τα ζώα τους κάτι κακομοιριασμένες αγελάδες και κάτι κοκαλιάρικες κατσίκες, όλοι για την κολυμπήθρα του Σιλωάμ και να περιμένουν ουρά ο ένας πίσω από τον άλλο για να βαφτιστούν.

Και οι άρρωστοι να έρχονται και να τον ακολουθούν από πίσω, και αν δεν μπορούσαν οι ίδιοι έστελναν τα παιδιά τους, τα εγγόνια τους, και του ζητούσαν να τους βαπτίσει στο Αουας. Βέβαια έτσι που να του μένει χρόνος για τα ταξίδια. Βάφτιζε, και όταν δεν βάφτιζε, μελετούσε τον χάρτη αυτής της χώρας και το κεραμικό πιάτο που του χάρισαν.

Εκεί σταμάτησε να μιλάει γιατί την φώναξε η Κιμπρίτ στην κουζίνα.

-Από ποια χώρα κατέφθαναν όλοι αυτοί Καλή. Ρώτησα.

-Ο Λή έλεγε πως είναι από την Ερυθραία. Ντανκάλι. Άγριοι πολεμιστές. Επικίνδυνοι. Πασαλείβονται βούτυρα και δεν αντέχονται από την μυρωδιά. Ο Γουλιέλμος είχε αναστατωθεί. Που να φανταστεί τέτοιο πήγαινε έλα ξαφνικά μέσα στο ποτάμι. Είδε και έπαθε να συνέλθει.

-Ο Ιουλιανός πήγε και έφερε έναν χάρτη. Τον ακούμπησε κλειστό πάνω στο τραπέζι άναψε την πίπα του, στύλωσε τα μάτια του στο κενό, χαμογέλασε και ξεδίπλωσε αργά τον χάρτη.

Ήταν ένας παλιός γεωφυσικός χάρτης της Αφρικής. Σημαδεμένος με την γνωστή κόκκινη διακεκομμένη γραμμή είχε χαραγμένα τα δρομολόγια που ένωναν τα βορειοδυτικά σύνορα της Αιθιοπίας με τα παράλια της Ερυθράς θάλασσας. Στύλωσα τα μάτια μου στο περίεργο δρομολόγιο.

- Αυτό είναι ένα δρομολόγιο που έφαγε τον Λή μου είπε στενοχωρημένος. Το έκανε μέχρι πέντε φορές το χρόνο. Με τις καμήλες, με το αεροπλάνο με ένα σαραβαλιασμένο Λαντ-ρόβερ. Κάθε φορά ερχότανε αποκαμωμένος και έλεγε ότι δεν θα ξαναπάει. Αλλά ποιος να τον πιστέψει.

- Μα τι σχέση είχε με τους ιθαγενείς από την Ερυθραία; Ρώτησα.

Ο Ιουλιανός πήρε μια βαθιά ρουφηξιά καπνού, ξεκίνησε κάτι να λέει, αλλά η Καλή τον πρόλαβε:

Αυτοί οι άνθρωποι είναι άγριοι. Επικίνδυνοι. Οι δικοί μας τρέμουν όταν τους βλέπουν. Μόνο ο Λή νόμιζε πως είχαν σχέση με τους Αρχαίους Έλληνες. Αν το μάθαιναν αυτό οι Αρχαίοι θα ξαναζωντάνευαν και θα του ζητούσαν αποδείξεις.

- Είναι γνωστή η σχέση μεταξύ Αιθιοπίας και Ελλάδας από παλαιότερων χρόνων, είπε ο Ιουλιανός προσποιούμενος ότι δεν είχε ακούσει τίποτα. Ο Λή πίστευε την ύπαρξη στοιχείων πέρα από τα γνωστά. Ερευνούσε επίμονα τη σχέση των δύο κρατών.

- Καλέ τι ερευνούσε; Πετάχτηκε η Καλή. Μόνος του τα έφτιαχνε. Εβαζε κάτω τους χάρτες, και μετά εξέταζε τα βρωμο αγγεία με τη μυθολογία στο χέρι. Υστερα έβγαζε συμπεράσματα.

- Από πού είναι γνωστή η σχέση Ελλάδας και Αιθιοπίας ρώτησα με περιέργεια ξέροντας πως στον Ιουλιανό άρεσε να εξηγεί οτιδήποτε είχε σχέση με ιστορικά θέματα. Αρχιζε λοιπόν με το γνωστό βαθυστόχαστο ύφος ρουφώντας τον καπνό από την πίπα αλλά η Καλή σπάνια τον άφηνε να ολοκληρώσει.

- Εφαχνε να συνδέσει τις δύο χώρες με μια δική του θεωρία .. και γι αυτό...άρχισε να λέει ο Ιουλιανός αλλά τον δέκοψε η Καλή.

- Δεν χρειάζεται να ανακατευτεί το παιδί με αυτές τις ιστορίες. Καλύτερα να μάθει τόσα άλλα ενδιαφέροντα πράγματα όπως την Κιβωτό της Διαθήκης, τα ορυχεία του Σολομώντα, την ιστορία του άγιου Γκάμπρε Μάνφας Κιντους που ζούσε στην έρημο κηρύσσοντας την ειρήνη στα άγρια θηρία. Εζησε τριακόσια χρόνια αυτός ο άγιος και όταν κάποτε συνάντησε ένα πουλί ετοιμοθάνατο από την δίψα το έσωσε δίνοντάς του να πει νερό από το μάτι του. Να πάρεις το παιδί να δει τον Γκάμπρε Μάνφας Κιντους ζωγραφισμένο με το πουλί δίπλα στο μάτι του και να αφήσετε ήσυχες τις πινακίδες και αυτούς τους επικίνδυνους καμηλιέρηδες.

Ο Ιουλιανός δεν της έδωσε σημασία και συνέχισε:

- Κατ' αρχήν ο Λή εξέταζε την μυθολογία μας. Αιθίοπες οι Αρχαίοι Έλληνες αποκαλούσαν όλους τους μελαμπούς. Αυτό ο παππούς σου βέβαια δεν το δεχότανε. Και όταν ένα βράδυ που είχαμε μαζέψει τους φίλους του τους ανθρωπολόγους και τους αρχαιολόγους άναψε μια συζήτηση για το θέμα... αλλά πάλι η Καλή τον διέκοψε..

- Που κράτησε μέχρι τα Θεοφάνεια. Χωρίς να έχει καταλήξει η κουβέντα πουθενά, ο Λη ξαφνικά θυμήθηκε ένα ραντεβού που είχε δώσει με τους Ντανκάλι, ετοίμασε τα πράγματά του και εξαφανίστηκε. Εκείνη τη φορά απουσίασε τρεις ολόκληρους μήνες.

- Θα πρέπει οπωσδήποτε να επισκεφθείς το Αξούμ είπε τώρα ο Ιουλιανός.

- Δοξασμένη αρχαία πόλη με οβελίσκους, συνέχισε η Καλή όχι ότι και ότι, λαμπρή πρωτεύουσα, ξακουστό σταυροδρόμι ανάμεσα στην Αφρική και την Ασία. Η δόξα της απλωνόταν από το Σουδάν μέχρι την Υεμένη και όλοι προσκυνούσαν το Αξούμ σαν ένα από τα τέσσερα μεγαλύτερα βασίλεια του κόσμου. Τι βαμβακερά, μεταξωτά, σπαθιά κύπελλα, μέταλλα πλήθος από αγαθά, τα έφεραν από την Αραβία, την Περσία, την Ινδία και την Κεϋλάνη και τα αντάλλασσαν με ελεφαντόδοντα, κέρατα ρινόκερων δέρματα ιπποπόταμων λιβάνι, σμύρνα και άλλα. Παντού ελληνικές επιγραφές σε μνημεία και νομίσματα.

Ο Αζανάς, πες για τον Αζανά στο παιδί, ήταν ο σπουδαιότερος από τους βασιλείς της Αβησσυνίας και ολόκληρης της Αφρικής.

- Βέβαια, είπε ο Ιουλιανός, ο Αζανός ήταν σπουδαίος βασιλιάς. Οσο για μένα, καθώς καιγόμουν για την προηγούμενη ιστορία, άλλαξα τη κουβέντα και ρώτησα τι ήταν αυτός ο δίσκος.

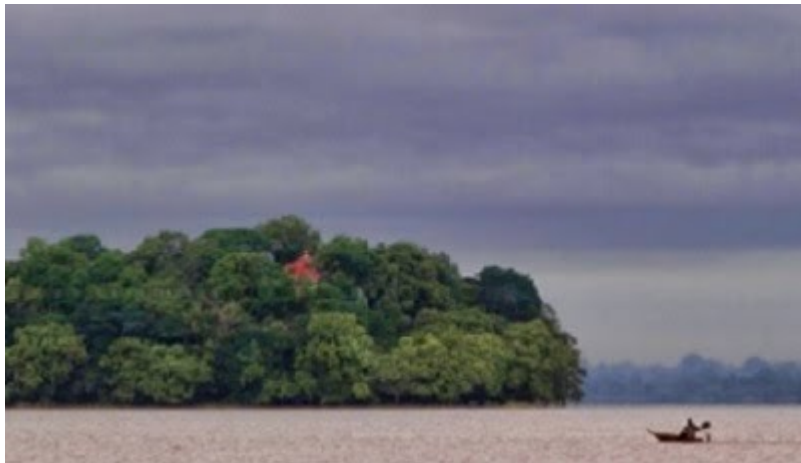
- Α αυτή η στρογγυλή πινακίδα με τις χαραγμένες παραστάσεις ; Κανείς δεν ξέρει πραγματικά περί τίνος πρόκειται.

- Και που βρέθηκε η πινακίδα. Ρώτησα παραξευμένο.

- Το περίεργο είναι ότι βρέθηκε στο Αφαρ στη Ντανκαλία. Ο Λή φαίνεται είχε πάρει-δώσε με τους ντόπιους. Το πώς τους ανακάλυψε μου είναι άγνωστο. Ξέρω πως τους επισκεπτότανε συχνά. Με το που τον χάσαμε βέβαια ησυχάσαμε και από αυτούς. Δεν τους ξαναείδαμε. Ίσως να μην τους ενδιαφέραμε κιόλας. Όμως στο μνημόσυνο, δε μπορούμε να μην τους καλέσουμε.

Είχα ξεχάσει ότι είχαμε ξεκινήσει το ταξίδι με αφορμή το μνημόσυνο. Και η πινακίδα τι έγινε; Ρώτησα

- Ο Λή προσπαθούσε να εξηγήσει τις επιγραφές και τις παραστάσεις. Δεν ήταν εύκολο. Αλληλογραφούσε τότε με διάφορους αρχαιολόγους και αστρονόμους που πίστευε πως θα μπορούσαν να τον βοηθήσουν.

Νησάκι στην λίμνη Τάνα με το μοναστήρι του Kebran Gabriel

Ένα σύντομο κεφάλαιο στο οποίο παρέχεται εκτενής περιγραφή της πτήσης με το αεροπλάνο συνδυασμένης με τις πιλοτικές ικανότητες του Ιουλιανού σύμφωνα με τις οποίες ο προσεκτικός και πρόθυμος αναγνώστης θα μπορούσε ακόμα και να μάθει να πιλοτάρει. Ακολουθεί μια ειδυλλιακή περιγραφή της εξαιρετικής σε ομορφιά λίμνης Τάνα. Ένα αναπόφευκτο όμως σημαντικό κεφάλαιο που προς το τέλος του μπορεί να μελαγχολήσει τις ευγενικές ψυχές καθώς η μοιραία ανθρώπινη σκληρότητα κάνει με τραγικό τρόπο αισθητή την παρουσία της στη μέχρι τώρα ήρεμη ζωή του ήρωά μας.

-Για την ώρα θα εσπιαστούμε στα κοντινότερα. Είπε ο Ιουλιανός ανοίγοντας διάπλατα τον χάρτη και εκτιμώντας τη σιωπή μου.Κανείς δεν πρέπει να εμπιστεύεται αυτή τη λειτουργία που λέγεται μνήμη. Πρόσθεσε. Ούτε και αυτό το ουσιαστικό που λέγεται μνημονικό.

Αντίδοτο και των δύο η επανάληψη η μήτηρ της μαθήσεως. Ας ταξιδέψουμε λοιπόν σε αυτά τα εξωτικά μέρη μέσα από τον χάρτη και ας θυμηθούμε αυτά που ζήσαμε. Κάποιες στιγμές σου σφραγίζουν την ζωή για πάντα. Τέτοια δύναμη έχουν. Και συνεχίζοντας με τον ίδιο ποιητικό στόμφο, περιέγραψε το ταξίδι που θα κάναμε.

Υπάρχει μια λίμνη που την λένε Τάνα. Χαμένη μέσα στην πυκνή ζούγκλα περιτριγυρισμένη από πάπυρους και μπαμπού περήφανη για τους καταρράχτες της αλλά πιο πολύ από όλα στεφανωμένη από τους αρχαίους χρόνους γιατί έχει την τιμή να πηγάζει από αυτήν ο αρχαιότερος ποταμός ο γαλάζιος Νείλος. Αυτός ο αρχαίος θεός λοιπόν τη διάλεξε για τροφοδότρα. Στη μέση της φιλοξενεί πολλά νησάκια, σε ένα εκ των οποίων βρίσκεται μια εκκλησιά με θαυμάσιες αγιογραφίες των πρώτων πρωτοχριστιανικών χρόνων. Σε αυτό το νησάκι μας περιμένει ο φίλος μας ο Σουηδός για να του πάμε τα φάρμακα και τις προμήθειες. Αυτός φροντίζει να πάνε στον προορισμό τους.

- Πως θα πάμε ; ρώτησα

Ο Ιουλιανός με ένα μολύβι στο χέρι σχεδίασε την διαδρομή. Ακόμη δεν είχα καταλάβει με τι τρόπο θα διανύαμε τόσα πολλά χιλιόμετρα.

- Προορισμός μας λοιπόν η Τάνα -αυτή η μοναχική κυρί, και στη συνέχεια θα δούμε τι θα κάνουμε με τις άλλες αποστολές.

- Πως θα πάμε τόσο μακριά; ρώτησα.

-Έλα μαζί μου είπε φόρεσε το καπέλο του και κίνησε προς τις μυρμηγκοφωλιές. Τον ακολούθησα. Πίσω μου έτρεχε η περίεργη Ερμιόνη.

Εκεί στις μερμυγκοφωλιές είχε μια μικρή αχυρένια αποθήκη με τσίγγινη στέγη και ξύλινη πόρτα. Πρόχειρα φτιαγμένη έδειχνε να έχει μείνει αχρησιμοποίητη για πολύ καιρό. Σπρώξαμε με δύναμη την πόρτα , και μπήκαμε στον αχυρώνα. Μέσα από τα στοιβαγμένα άχυρα έβγαινε ένα κίτρινο μεταλλικό φτερό που είχε ένα αρκουδάκι ζωγραφισμένο στην άκρη.

-Στη γλώσσα των πιλότων λέγεται "riper cub"γι αυτό και το αρκουδάκι. Είπε ο Ιουλιανός.

Καθαρίσαμε τα άχυρα και σιγά αποκαλύφθηκε ένα μικρό διθέσιο αεροπλανάκι σε ένα ζωηρό κίτρινο χρώμα.

- Υπάρχει ακόμη αυτό το αεροπλάνο; ρώτησα. Μου μιλούσε ο Λη γι αυτό. Και αισθάνθηκα τον παππού μου, τον Λη καταχαρούμενο για το αεροπλανάκι του.

- Βεβαιότατα !!! μου απάντησε και σε άριστη κατάσταση όπως πολύ σύντομα θα διαπιστώσεις.

- Τώρα θα ανοίξουμε το καπώ και θα πλύνουμε την μηχανή. Θα δούμε αν τα φτερά κινούνται σωστά.

Ένα φτερούγισμα ακούστηκε μέσα από τους αεροεισαγωγείς. Ένα πουλί πετάχτηκε φοβισμένο πέταξε έξω από τον αχυρώνα.

- Α.! Στα πουλιά αρέσουν πολύ οι αεραγωγείς για φωλιές. Είπε ο Ιουλιανός βγάζοντας με προσοχή τη φωλιά. Την πήρα στα χέρια μου, περπάτησα έξω από τον αχυρώνα, σκαρφάλωσα πάνω στα κλαδιά ενός δένδρου και την εγκατέστησα εκεί.

Καθαρίσαμε τα φτερά του αεροπλάνου, τη μηχανή και το καπώ. Ανοίξαμε τις διπλές πόρτες και το τσουλίσουμε στην πεδιάδα. Η προπέλα του ξύλινη, τα φτερά του πάνω από την καμπίνα, και μια μικρή ρόδα στην ουρά. Δεν έβλεπα την ώρα να μπούμε μέσα.

Το αεροπλάνο του παππού ξεχασμένο μέσα στα άχυρα περίμενε υπομονετικά την ώρα του για να ξαναπετάξει. Και το μάθημα ξεκίνησε:

- Η πόρτα είναι πλαϊνή και ανοίγει μόνο από δεξιά. Λέει ο Ιουλιανός.

Μπαίνουμε σκυφοί, πατώντας πάνω στην αντηρίδα του φτερού. Βρισκόμαστε μέσα στο γυάλινο κουτί και καθόμαστε ο ένας μπροστά και ο άλλος πίσω.

Τα καθίσματα θυμίζουν τις καρέκλες του σκηνοθέτη, και οι ζώνες είναι φαρδιές από λινάρι. Ανάμεσα στα πόδια μας ένας σιδερένιος μοχλός, το τιμόνι. Αριστερά μας ένας άλλος κόκκινος φανταχτερός μοχλός.

- Με αυτόν δίνουμε τις στροφές. Μου λέει Ιουλιανός. Στο πάτωμα ένας άλλος μοχλός. Τον κοιτάζω. Είναι το χειρόφρενο. Στα πόδια μας τα πηδάλια. Από εδώ στρίβουμε, αριστερά ή δεξιά. Μπροστά μας το ταμπλώ με την πυξίδα, τον τεχνητό ορίζοντα που μας δείχνει αν πετάμε κάθετα, οριζόντια ή ανάποδα.

Αυτό είναι το ταχύμετρο, αυτό το στροφόμετρο, αυτό το υψομετρικό, και αυτός ο ασύρματος και τα ακουστικά του.

Τα βάλουμε στα αυτιά μας και ακούσαμε ο ένας τον άλλο.

Τώρα είμαστε έτοιμοι για την πρώτη μας δοκιμαστική πτήση. Βάζουμε το κλειδί στην μηχανή, τραβώντας τον κόκκινο μοχλό για το γκάζι. Το αεροπλανάκι αρχίζει να τραντάζεται τρέχοντας στην κοιλάδα. Βλεπούμε το ταχύμετρο και μόλις φθάσουμε στα 65χιλ την ώρα ο Ιουλιανός τραβάει τον μοχλό ανάμεσα στα πόδια. Πετάμε. Σαν τεράστιο κουνούπι ανασηκώνεται από το έδαφος και μας κουβαλάει. Η γη απομακρύνεται και σταδιακά ανήκουμε στο βασίλειο των πτηνών και του αέρα. Ακούω τον Ιουλιανό μέσα από τα ακουστικά μου, και το γουργουρητό της μηχανής μου επιβεβαιώνει πως όλα πάνε καλά. Από πάνω μου μέσα από το τζάμι ένας καταγάλανος ουρανός υπόσχεται ότι καλύτερο για αυτή την βόλτα.

Μαγεμένος από το θέαμα, και την αίσθηση τρελαίνομαι από την χαρά μου. Μετά από λίγο το προσγειώνει στην πεδιάδα. Βγαίνουμε, και το χαϊδεύουμε. Του λέμε χίλια τρυφερά λόγια.

- Είναι τόσο φιλότιμο. Δουλεύουν όλα στην εντέλεια. Είμαστε έτοιμοι.

- Να δούμε τι θα πούμε στη Καλή τώρα. Λέει σκεπτικός.

Για μεγάλη μας έκπληξη, η Καλή όχι μόνο δεν έφερε καμία αντίρρηση, αλλά ήθελε να έρθει και εκείνη μαζί μας.

- Μα δεν χωράς. Της είπαμε. Είναι διθέσιο.

- Όταν θέλουμε, μπορούμε. Οι καλοί χωρούν παντού. Απάντησε.

- Θα σε πάρω μια βόλτα μόλις γυρίσουμε. Της υποσχέθηκε ο Ιουλιανός. Τώρα, βοήθησέ μας να ετοιμαστούμε.

Μέσα σε τρεις μέρες είμαστε έτοιμοι για την πρώτη μας αποστολή. Η Καλή με ένα μαντήλι στο χέρι μας αποχαιρετούσε. Την είδα να μικραίνει και να απομακρύνεται μέχρι που έγινε μια κουκίδα μέσα στην κίτρινο-πράσινη πεδιάδα, η καλή μου η θεία Καλή.

Θυμήθηκα τον πρώτο που πέταξε από τους ανθρώπους. Τον Ικαρο. Και άκουσα τον παππού να μου λέει:

Κάποτε είχαμε φτερά αλλά τα χάσαμε γιατί πάψαμε να τα χρησιμοποιούμε. Βαρύνουμε μέσα στον υλικό κόσμο πέσαμε με τα μούτρα στις απολαύσεις και ξεχάσαμε πως όλη αυτή η ομορφιά μας δόθηκε για να την απολαμβάνουμε και όχι να την οικειοποιούμαστε. Ετσι δεσμευόμαστε. Στους Ουρανούς ανήκουμε όπως και στη Γη μας.

Πήραμε φόρα και ύψος και στρίψαμε δυτικά

Πετάξαμε κατά μήκος του ποταμού που σαν τεράστιο φίδι ερπετό μέσα στις πράσινες πεδιάδες, είδαμε τις πρώτες αγέλες από ζέβρες να τρέχουν, και ανάμεσά τους όλων των ειδών τα ελάφια, και καμηλοπαρδάλεις. Μπορούσαμε να δούμε τα ζώα από κοντά. Ο θόρυβος της μηχανής τα έκανε να τρέχουν όλο και πιο γρήγορα. .

- Τράβα τον κόκκινο μοχλό να κατέβουμε πιο χαμηλά, είπε ο Ιουλιανός.

- Κόκκινος μοχλός...προς στιγμή τα έχασα.. Αλλά

τον βρήκα. Τρανταχτήκαμε.. Ήταν σαν να φρενάραμε στον αέρα.

- Όχι και τόσο δυνατά!! Γέλασε.

-Καλά είσαι εκεί σταμάτα. Τώρα θα στρίψουμε δυτικά. Δες τον χάρτη, και πες μου την πορεία σε μοίρες.

Αφησα τον μοχλό και έπιασα τον χάρτη. Να διαβάζεις σημάδια και να μην καταλαβαίνεις τίποτα. Και από το τίποτα να βγάζεις συμπεράσματα, και από τα συμπεράσματα να κινείς ολόκληρο μηχανήμα και να το φτάνεις στον προορισμό του.

- Σαράντα μοίρες θείε. Μου φαίνεται σαράντα.

- Μέσα είσαι. Μου απάντησε

Στρίψαμε προς τα δυτικά.

Χωθήκαμε μέσα σε ένα σύννεφο. Η γη απομακρύνθηκε και ο ουρανός ήρθε πιο κοντά. Ο Ιουλιανός έπαιζε με αυτή την έλλειψη της βαρύτητας και λικνιζόμαστε στον αέρα μέσα σε αυτό το κουκλίστικο αεροπλάνο που είχε στην ουρά του ένα αρκουδάκι. Όλα ήταν γαλάζια και άσπρα. Ακόμη και οι βουνοκορφές ήταν γαλάζιες. Θεόρατες βουνοκορφές που για δέκα χιλιάδες μίλια υψώνονταν στα πόδια μας. Ένα ορεινό τοπίο με παραλλαγές. Κάποια κρυμμένα χωριουδάκια σποραδικά εμφανίζονταν ανάμεσα σε μικρές κοιλάδες και μετά πάλι τα βουνά.

-Σε αυτές τις περιοχές ζουν οι Φελάσας. Άρχισε το αναπόφευκτο μάθημα της ιστορίας. Άκουγα τη φωνή του μέσα από τα ακουστικά λίγο παραμορφωμένη με φόντο το θόρυβο της μηχανής. Μια φυλή, από τις αρχαιότερες της Αιθιοπίας που οι ρίζες της χάνονται μέσα στην ιστορία και δυστυχώς εξαφανίζεται σιγά σιγά. Οι Φελάσας ασπάστηκαν την Ιουδαϊκή θρησκεία και ακόμη τηρούν όλες τις πανάρχαιες παραδόσεις με θρησκευτική κατάνυξη και αποφεύγουν τη επαφή με τους γείτονες ορθόδοξους Αιθίοπες. Πιστεύουν στον ένα και μοναδικό Θεό του Ισραήλ και περιμένουν τον Μεσσία για οδηγήσει ξανά στη Γη της Επαγγελίας. Αισθάνονται απομονωμένοι γιατί αποκόπηκαν από τους ομόθρησκους Ισραηλίτες πριν από 2.000 χρόνια. Προσκολλημένοι στις γραφές του ιερού τους βιβλίου του Ταρότ περνούν τη ζωή τους διαβάζοντας αυτό το βιβλίο. Τελευταία όμως τους άφησαν να επιστρέψουν στο Ισραήλ.

Πόσες διαφορετικές γλώσσες υπάρχουν στην Αιθιοπία; Ρώτησα. Η αρχαιότερη είναι η Γκιζ. Σε αυτή τη γλώσσα είναι γραμμένα όλα τα θρησκευτικά βιβλία. Τόσο της παλαιάς Διαθήκης όσο και της Καινής. Η Αμάρα είναι η επίσημη γλώσσα του κράτους, του εμπορίου και των συναλλαγών. Μιλιέται στην Αντίς- Αμπέμπα και στα περίχωρα. Όμως υπάρχουν δεκάδες διάλεκτοι όσες και οι φυλές.

Πετάξαμε πάνω από πράσινες πεδιάδες, που εναλλάσσονταν με ρεματιές, δάση, θαμνότοποι και βουνοπλαγιές. Το ποτάμι συνέχιζε να χωρίζει στη μέση αυτό το ποικιλόμορφο μωσαϊκό.

Είδαμε τις πρώτες αγέλες από ζέβρες να τρέχουν, και ανάμεσά τους όλων των ειδών τα ελάφια, ιμπάλα, και καμηλοπαρδάλεις. Κόψαμε στροφές, αφήσαμε το γκάζι, και κατεβήκαμε με τη μύτη του αεροπλάνου. Τραβήξαμε το τιμόνι πίσω και γκαζώσαμε με τον μοχλό για να κρατηθούμε σε ένα οριζόντιο ύψος. Ξεχωρίσαμε τους πρώτους κροκόδειλους και τους ιπποπόταμους. Μια ζεστή δεσμίδα φωτός από χρυσές ακτίνες του ήλιου διέλυσαν τα σύννεφα για να αποκαλύψουν μπροστά μας την θεόρατη λίμνη Τάνα. Τη γαλάζια κυρία. Πετώντας πάνω από τους καταρράκτες της η αντανάκλαση τύφλωσε τα μάτια μας.

Η κυκλική εκκλησία της Κιντάνε Μεχρέτ με την αχυροσκεπή.

Ενα μικρό σε έκταση κεφάλαιο όμως μεγάλο σε νοήματα καθώς μαθαίνουμε πως η φύση είναι ο μεγαλύτερος δάσκαλος συνύπαρξης και ισορροπίας, πως τόσο τα ζώα όσο και τα φυτά ασυνείδητα συμμετέχουν στην λειτουργία ενός αρμονικού συνόλου, πως ο νόμος της ζωής κυλάει ανενόχλητος μέσα σε αυτήν την πλούσια ανταλλαγή, και πως μόνο ο άνθρωπος δεν εννοεί να καταλάβει αυτό που τα ζώα και τα φυτά ασυνείδητα πράττουν. Τη αβίαστη ροή της ζωής.”

Μια απεριγράπτη σε ομορφιά τεράστια λίμνη, προστατευμένη γύρω γύρω από θεόρατα βουνά, με 32 νησιά να επιπλέουν στα νερά της και ο νότος της να βρέχεται από τους καταρράκτες του γαλάζιου Νείλου που μέχρι τη στεγνή και άγονη γη του Σουδάν. Και αυτός, ο ποταμός, ένας γαλάζιος πρίγκιπας ενωμένος με τη λίμνη άφηνε γενναιόδωρα τα νερά του να ρέουν στο Δέλτα του Αιγυπτίου Νείλου.

Η ζούγκλα γύρω πυκνή και απροσπέλαστη αναρωτιόμουν αν θα βρίσκαμε κατάλληλο μέρος για προσγείωση. Πετάξαμε πάνω και γύρω από την Τάνα.

Μια παραδεισένια πολιτεία ανέγγιχτη από το χέρι του ανθρώπου, όπου ελέφαντες έπιναν νερό με τις τεράστιες προβοσκίδες τους, και συγχρόνως έπλεναν τα μωρά τους. Ελαφοειδή έτρεχαν κάτω από τα δένδρα, κοπάδια από άγρια βουβάλια κάλπαζαν και σάρωναν ότι έβρισκαν στο δρόμο, και πουλιά χιλιάδες πουλιά μας ανταγωνίζονταν στην πτήση και στο θόρυβο. Πάπυροι, φτέρες και μπαμπού φυτεμένα στις όχθες βοηθούσαν τους κροκόδειλους να κρύβονται για να επιτεθούν στη λεία τους. Και στην μέση της λίμνης πάνω στα νησάκια ερείπια χριστιανικών ναών.

- Είναι 4.000 τμ σε έκταση. « η Λίμνη καρού της χώρας των ευτυχησμένων» όπως την ονόμαζαν οι Φαραά. Μου είπε ο Ιουλιανός μέσα από τα ακουστικά του ψάχνοντας κανένα δρομάκι για προσγείωση.

- Αν δεν μπορούμε να προσγειωθούμε θα πετάξουμε τις προμήθειες από ψηλά; ρώτησα ενώ σκέφτηκα όλη μας τη προσπάθεια να καταβροχθίζεται από τα κροκοδειλάκια.

- Όχι βέβαια. Θα πρέπει να δούμε τους φίλους μας. Είπε και τράβηξε έναν δυνατό μοχλό όπου είδαμε τις ρόδες του αεροπλάνου να εξαφανίζονται και το αεροπλανάκι να βουτάει μέσα στη λίμνη.

- Θα βουλιάξουμε φώναξα τρομαγμένος και αυτός γελούσε οδηγώντας το πάνω στο νερό

- Είναι αμφίβιο. Απάντησε.

Το αεροπλάνο απέκτησε πλωτήρες και έπλευσε σαν βάρκα ανάμεσα στα μικρά νησάκια της λίμνης, τα μπαμπού τους παπύρους τους κροκοδείλους και τους ιπποπόταμους οι οποίοι μας κοίταζαν με ορθάνοιχτα στόματα από την έκπληξη αλλά και από τη μανία των πουλιών που επέμεναν να τους καθαρίζουν τα δόντια.

Ερωδιοί πετούσαν ανάμεσά μας, και κάθονταν μια στην πλάτη ενός ελέφанта μια στην πλάτη ενός ρινόκερου και μετά στο στόμα ενός κροκόδειλου, ή ενός ιπποπόταμου. Παντού ευπρόσδεκτοι γιατί ανακούφιζαν τα ζώα από τα σιμπούρια και τα υπολείμματα των τροφών.

Φλύαρες αγριόπαπιες μας προσπέρασαν κοιτάζοντας μας περίεργα και από πίσω τους όλη η οικογένεια ακολουθούσε την μεσημεριανή πασαρέλα. Στο βάθος τα φλαμίνγκο, ονειρικά και αέρινα ανάμεσα στις καλαμιές, μια θάλασσα από ροζ μπαλαρίνες. Φιλόξενη λίμνη η Τάνα. Και μέσα από τα νερά της αναδύονται μιμόζες που και αυτές με την σειρά τους φιλοξενούν όλο το φτερωτό βασίλειο. Φωλιές, χιλιάδες φωλιές χτισμένες και εδώ πάνω από τα νερά της λίμνης. Χρώματα, που οργιάζουν μαζί με τα τιτιβίσματα και όλα δεμένα μεταξύ τους. Μια συγκινητική συνύπαρξη. Τώρα καταλάβαινα γιατί ο παππούς βαριόταν τις πόλεις και ήθελε συνέχεια να το σκάει στη φύση.

Τον αισθάνθηκα στο πλάι μου να μου λέει:

“Η φύση είναι ο μεγαλύτερος δάσκαλος συνύπαρξης και ισορροπίας. Τόσο τα ζώα όσο και τα φυτά και τα ορυκτά ασυνείδητα συμμετέχουν στην λειτουργία ενός αρμονικού συνόλου. Ο Νόμος της ζωής κυλάει ανενόχλητος μέσα σε αυτήν την πλούσια ανταλλαγή. Μόνο ο άνθρωπος δεν εννοεί να καταλάβει αυτό που τα ζώα και τα φυτά ασυνείδητα πράττουν. Τη αβίαστη ροή της ζωής.”

Η αλήθεια είναι πως τότε δεν καταλάβαινα όλα τα νοήματα από τις κουβέντες του παππού. Όμως για κάποιο περίεργο λόγο τα θυμόμουνά πάντα.

Και για κάθε του κουβέντα, αργότερα στη ζωή μου, ήρθε η κατάλληλη στιγμή που χρειάστηκε να την ανασύρω από τη μνήμη μου και να την κατανοήσω. Φαίνεται ότι κάπου βαθύτερα μέσα μου αποθηκεύονταν οι κουβέντες του παππού μου. Εκείνη την εποχή και σε εκείνο το ταξίδι ο Λή είχε αναλάβει να με μυήσει μέσα από κάθε τι που ξεφύτρωνε στο δρόμο μου. Κάθε τι ήταν ευκαιρία για μάθηση σε πολλά επίπεδα συγχρόνως.

- Κοίτα τις περιέργες μαϊμούδες που δεν λείπουν ποτέ. Με διέκοψε ο Ιουλιανός. Τις κοίταξα. Ανενόχλητες συνέχιζαν να ξεψειριάζουν η μια την άλλη και να δαγκώνουν με τα δόντια τους τις ψείρες. Κρεμασμένες από τα δένδρα ανάμεσά μας, πηδούσαν από κλαδί σε κλαδί. Πλεύσαμε με το αεροπλάνο και όσο προχωρούσαμε βαθιά μέσα στη λίμνη ακούγαμε μουγκρητά ζώων. Ξαφνικά εμφανίστηκαν οι πρώτοι ελέφαντες από κοντά. Μια ολόκληρη αγέλη στην όχθη της λίμνης. Παρατεταγμένοι ο ένας δίπλα στον άλλο έπιναν νερό. Προβοσκίδες όλων των μεγεθών και τα μικρά δίπλα στις μητέρες τους. Πέρασαμε από δίπλα τους. Σήκωσαν τις προβοσκίδες. Τεράστιοι χαυλιόδοντες πρόβαλαν από κάτω.

- Όταν βρισκόμαστε κοντά σε έναν ελέφαντα, και γενικά κοντά σε όλα τα ζώα θα πρέπει οι κινήσεις μας να είναι πολύ αργές και ήρεμες. Από την έκκριση στα αυτιά τους μπορούμε να καταλάβουμε αν το ζώο είναι φοβισμένο. Μου εξήγησε ο Ιουλιανός.

- Και η προβοσκίδα είναι μόνο για να τρώει; Τον ρώτησα.

- Με την προβοσκίδα μυρίζει, πίνει νερό, μεταφέρει την τροφή του, δείχνει τα συναισθήματά του.

Πλησιάσαμε ένα από τα νησιά της λίμνης. Αράξαμε στις όχθες, δέσαμε το πλωτό αεροπλανάκι στις καλάμιές και κατεβήκαμε. Αρχίσαμε να περπατάμε. Ο αέρας μοσχοβολούσε, ο ήλιος μα ζέσταινε όμορφα. Το καταπράσινο νησί φιλοξενούσε διάσπαρτες μικροσκοπικές καλύβες και μικρές εκκλησίες περιτριγυρισμένες από έναν πέτρινο περίγυρο. Στο βάθος καλλιεργημένα μικρά λιβάδια με καλαμπόκια.

- Σε αυτές τις καλύβες ζουν ερημίτες μοναχοί. Αυτή είναι η τροφή τους, είπε ο Ιουλιανός. Καλαμπόκια και λίγα άγρια χόρτα.

Βρεθήκαμε μπροστά σε μια εκκλησία.

- Είναι και αυτή όπως όλες οι άλλες χτισμένη από τους Πορτογάλους τον 16ο αιώνα.

- Πόσες εκκλησίες είναι όλες; Ρώτησα.

- Καμιά εικοσαριά μου απάντησε. Όλες με εξαιρετες αγιογραφίες.

Μέσα σε ένα λευκό ράσο ξεπρόβαλε ισχνός ένας μοναχός με μια γαβάθα στο ένα χέρι και ένα ραβδί στο άλλο. Μας χαιρέτησε με μια κίνηση του κεφαλιού και απομακρύνθηκε. Τον ακολούθησε ένας άλλος μοναχός και μετά ένας άλλος. Ο ήχος μιας καμπάνας σήμανε καθώς τους καλούσε στη λειτουργία. Βρισκόμασταν μπροστά στο μοναστήρι της Κιντάνε Μεχρέτ. Σταθήκαμε στην είσοδο και κοιτάξαμε. Μια μικρή εκκλησία κυκλική, με ένα σταυρό στην κορυφή της αχυροσκεπής γεμάτη στο εσωτερικό της από πολύχρωμες αγιογραφίες. Η εικόνα της Παναγίας ήταν καλυμμένη με ένα αραχνούφαντο πανί. Μπροστά στο ιερό στεκόταν ένας μοναχός με ιερατικά άμφια και κρατούσε έναν μεγάλο ασημένιο σταυρό για λιτανείες στο ένα χέρι και την Αγία Γραφή στο άλλο. Μπήκαμε στην εκκλησία. Μια απαλή ψαλμωδία ανακατεμένη με άρωμα λιβανιού γέμιζε το χώρο.

- Λέγεται πως η Κιβωτός της Διαθήκης είχε μεταφερθεί σε αυτό το νησί της λίμνης πριν πάει στο Αξούμ ψέλλισε ο Ιουλιανός.

Δεν ρώτησα τίποτα. Τόσο με είχε συνεπάρει η ατμόσφαιρα μέσα σε αυτή τη μικρή εκκλησία.

Βιαζόμασταν να γυρίσουμε και έτσι δεν μείναμε πολύ. Επιστρέψαμε στο αεροπλάνο και περιμέναμε τους φίλους μας. Δεν άργησαν να φανούν.

Μας πλησίασαν δύο βάρκες με ιθαγενείς, φτιαγμένες από πάπυρο.

Στις άκρες δεμένες με σχοινιά, θύμιζαν τις αιγυπτιακές βάρκες από πάπυρο. Στην μία βάρκα ο φίλος μας ο Σουηδός ντυμένος με τα ρούχα των ιθαγενών, φορούσε ένα κολιέ με χάντρες γύρω από τον λαιμό του. Γύρω του δύο παιδιά, μας χαμογελάνε.

Καλώς ήλθατε! Μας λέει.

Ντενάστλν λένε και οι άλλοι μέσα στην βάρκα που σημαίνει γεια σας.

Ντενάστλν απαντάω.

Πώς ήταν το ταξίδι σας; Μας ρωτάει ο Σουηδός.

Μεγαλείο! Απάντησε ο Ιουλιανός. Ο νεαρός είναι ανιψιός μου. Τον λένε Θοδωρή.

Τεόντορος. Λένε όλοι μαζί. Ουι, ουι, ουι..., και αρχίσανε τα παλαμάκια και τα τραγούδια. Ο Σουηδός μου έδωσε το χέρι του και μου είπε:

-Καλώς όρισες από όλους μας Θοδωρή. Έχουμε πολλούς Αιθίοπες με το όνομα Τεόντορος. Είχε μια πολλή ευγενική φωνή και πεντακάθαρα γαλανά μάτια.

Θυμάμαι τον εαυτό μου να κάθεται πάνω στο αριστερό φτερό του αεροπλάνου και βρέχω τα χέρια μου με το νερό της λίμνης και να κοιτάω όλους αυτούς τους ανθρώπους που μας καλωσόριζαν. Ο Ιουλιανός τους έδωσε δέκα μεγάλα κασόνια. Τα μάτια τους έλαμψαν και όλοι μαζί έβαλαν το χέρι στη καρδιά για να μας ευχαριστήσουν.

- Θα μείνετε το βράδυ; μας ρώτησε ο Σουηδός.

- Σίγουρα! Απάντησε ο Ιουλιανός. (ευτυχώς γιατί πεινούσα σαν λύκος). - Υπέροχα! Ξανείπε ο Σουηδός. Και γυρνώντας στους φίλους του: "εδώ θα φάνε.!!"

Μάλλον τους άρεσε η ιδέα της φιλοξενίας μας γιατί αρχίσανε πάλι τα παλαμάκια και τα τραγούδια. Κατεβήκαμε από το πλωτό αεροπλάνο και μπήκαμε στις βάρκες. Στις χόβολες. Με έβαλαν να καθίσω μπροστά στα πλάγια με όλη αυτή τη μαγική θέα μπροστά στα μάτια μου. Ακούμπησα το νερό με τα χέρια μου. Το γεύτηκα. Γλυκό. Ένας πανύψηλος άνδρας οδηγούσε την βάρκα με ένα ξύλο για κουπί που το βύθιζε βαθιά μέσα στο νερό. Κωπηλατούσε με άνεση και ρυθμό ενώ συγχρόνως τραγουδούσε. Φορούσε στολίδια από χάντρες και κοράλλια και έχει ξυρισμένα τα μαλλιά του μέχρι την κορυφή του κεφαλιού. Από την κορυφή μέχρι το λαιμό τα είχε πλέξει σε μικρά κοτσιδάκια. Από το ένα του αυτί κρεμόταν ένα χρυσό σκουλαρίκι. Στα χέρια του φορούσε βραχιόλια από χάντρες και δέρμα. Ξαφνικά ένα μεγάλο μαύρο πουλί με ένα χρυσό στεφάνι γύρω από το κεφάλι του πέταξε από πάνω μας και έκατσε στο κλαδί μιας μιμόζας.

Αγέλη ελεφάντων

Όπου μαθαίνουμε πως τίποτα δεν πάει χαμένο στη φύση. Η φύση ανακυκλώνει και ξαναχρησιμοποιεί . Η φύση δεν έχει σκουπίδια. Τα σκουπίδια είναι ανθρώπινη επινόηση. . Αποτέλεσμα της απληστίας του.

- Γκρου –κορονέ, στεφανωμένος γερανός. Είπε ο Ιουλιανός. - Υπάρχουν ελάχιστοι πια..

Ενα δυνατό φτεροκόπημα μας έκανε να γυρίσουμε τα μάτια μας στον ουρανό. Ενας πελώριος βούκερος, με τεράστια εκθαμβωτικά χρώματα στα φτερά του, ίδιος με μαύρος διάνος διέσχισε την λίμνη από το ένα άκρο στο άλλο. Ενα φίδι κρεμόταν ανάποδα από το ράμφος του. Πέταξε ξυστά πάνω από τα κεφάλια μας τόσο που έσκυψα μέσα στην βάρκα για να μην με αγγίξει. Προσγειώθηκε στο κλαδί ενός δένδρου, και βούτηξε το τεράστιο ράμφος του μέσα στη σχισμή του.

- Εκεί, είναι η φωλιά, του και με το ράμφος του ταΐζει την σύντροφό του με φρούτα, έντομα και φίδια.

- Πως μπορεί να έφτιαξε μια τόσο μεγάλη τρύπα; ρώτησα

- Την βρήκε έτοιμη από άλλο πουλί και τη συνέχισε.

Τίποτα δεν πάει χαμένο στη φύση. Η φύση ανακυκλώνει και ξαναχρησιμοποιεί Η φύση δεν έχει σκουπίδια. Τα σκουπίδια είναι ανθρώπινη επινόηση. Αποτέλεσμα της απληστίας του, πετάχτηκε ο παππούς πίσω από το αριστερό μου αυτί.

- Μια τέτοια έτοιμη φωλιά είναι το καλύτερο δώρο για κάθε καινούργιο ζευγάρι βούκερων, μου απάντησε δίδοντάς μου τα κιάλια.

Είδα ένα ράμφος να βγαίνει από την τρύπα της φωλιάς, και ν' αρπάζει το φίδι.

- Είναι το θηλυκό το οποίο έχει αυτοφυλακισθεί για να προστατευτεί από τα αρπακτικά ζώα μέχρι να γεννήσει και να επωάσει τα αβγά του.

Το μικρό βουκεράκι θα ξανακλείσει το άνοιγμα μέχρι να έρθει η ώρα που θα αποκτήσει φτερά.

Στην όχθη της λίμνης τέσσερις βούκεροι περπατούσαν με σκυμμένα τα κεφάλια σαν μοναχοί με κουκούλες. Κινούσαν τα μαύρα ράμφη τους πέρα δώθε τσιμπολογώντας έντομα.

Αράξαμε τις βάρκες και κατεβήκαμε στην όχθη της λίμνης. Μια λεπτή χρυσή άμμος ήταν στρωμένη ανάμεσα σε καλαμιές και φίκους.

Προχωρήσαμε στην σειρά ο ένας πίσω από τον άλλο. Μπροστά οι τρεις ιθαγενείς, από πίσω τους ο Σουηδός, με τα παιδιά της παρέας. Πήραμε ένα μονοπάτι που γινόταν όλο και πιο δύσκολο να το περπατήσει κανείς που εξ' αίτιας της βλάστησης που ό γινόταν όλο και πυκνότερη. Στο βάθος βουβάλια μας κοιτούσαν στεκόντουσαν σαν αγάλματα. Ευτυχώς κάποια πουλιά πετούσαν πάνω από τα κεφάλια τους και έτσι κουνιόταν κάπως η ασάλευτη εικόνα.

- Για να πλησιάσουμε τα ζώα πρέπει να πηγαίνουμε κόντρα στον άνεμο. Η μυρωδιά πάντα προτρέχει. Και ιδιαίτερα οι ρινόκεροι που φημίζονται για την δυνατή τους όσφρηση και μπορεί να γίνουν επιθετικοί στην ανθρώπινη μυρωδιά. Είπε ο Ιουλιανός.

Εκεί δεν υπήρχαν μιμόζες παρά μονάχα τεράστια δένδρα ψηλά που εμπόδιζαν το φως του ήλιου να φθάσει σε εμάς. Σε κάποια σημεία του δάσους ήταν σα να περπατούσαμε στο σκοτάδι. Από τα δένδρα κρεμόντουσαν μακριά σχοινιά.

- Δοκίμασε να κρεμαστείς μου είπε καθώς πιάστηκε απ' ένα τέτοιο σκοινί πηγαίνοντας πέρα δώθε με τα γόνατα ανεβασμένα κοντά στο στήθος. Ο Ιουλιανός αιωρείτο ανάμεσα στα μεγάλα δένδρα και γελούσε. Τον μιμήθηκα. Πιάστηκα και εγώ από ένα σκοινί ενός μεγάλου δένδρου και μάζεψα τα γόνατά μου για να μην ακουμπάνε στο έδαφος. Μια μαϊμού με κοιτούσε. Με μιμήθηκε και με ξεπέρασε. Σκαρφάλωσε πολύ ψηλά και αιωρείτο από πάνω μου πανάλαφρη σαν φτερό.

Ξαφνικά ακούστηκαν πυροβολισμοί. Τρόμαξα και κοίταξα τον Ιουλιανό. Και εκείνος με την σειρά του κοίταξε τον Σουηδό.

- Υπάρχει έντονο πρόβλημα με τους λαθροκυνηγούς ελεφάντων μας είπε. Καθημερινά βρίσκουμε σκοτωμένους ελέφαντες χωρίς τους χαυλιόδοντες. Αυτοί οι άνθρωποι είναι επικίνδυνοι και για μας. Αδίσταχτοι δολοφόνοι. Παλιά σκοτώνανε τα ζώα με βέλη ποτισμένα σε δηλητήριο και τα ακολουθούσανε μέχρι να πεθάνουν. Σκέτο μαρτύριο για τα ζώα. Τώρα ανακαλύφθηκαν οι σφαίρες ντουμ-ντουμ. Εκρήγνυνται μέσα στο σώμα του ζώου και η ζημιά είναι ολέθρια.

Μετά από λίγο ακούστηκε και άλλος πυροβολισμός. Και μετά από λίγο και άλλος. Ο Ιουλιανός με έπιασε από το χέρι, και με έσπρωξε να ξαπλώσω κάτω. Τους πυροβολισμούς ακολούθησε ένα δυνατό βουητό με ποδοβολητό και ουρλιαχτά ζώων.

Ανάσκελα πάνω στο χώμα, ένωθα τη γη να σειεται κάτω από τα πλευρά μου. Το ποδοβολητό γινόταν όλο και πιο δυνατό. Και τα ουρλιαχτά έρχονταν κατά πάνω μας σπάζοντας κλαδιά και ξεριζώνοντας δένδρα.

- Μη κουνηθείτε, φώναξε ο Σουηδός.

Μείναμε ακίνητοι σύμφωνα με τη προσταγή του ξαπλωμένοι ανάσκελα στο χώμα.

Μια ολόκληρη αγέλη ελεφάντων, πανικόβλητη και θυμωμένη, μας πλησίαζε.

- Μη φοβάσαι. Δεν μας πατάνε. Οι Ελέφαντες είναι πολύ προσεκτικοί με τους ανθρώπους που δεν θέλουν να τους κάνουν κακό. Ακούστηκε η φωνή του Ιουλιανού μ' ένα τρέμουλο.

Γύρισα ανάσκελα, άνοιξα τα μάτια μου και τότε είδα μία προβοσκίδα να αιωρείται από πάνω μου να με επιθεωρεί από τα νύχια των ποδιών έως τις άκρες των μαλλιών και χωρίς καθόλου να με αγγίζει να εισπνέει με δυνατό θόρυβο και να εκπνέει βγάζοντας σκόνη ανακατεμένη με σάλια. Με το σώμα τεντωμένο σαν ξύλινο και με το βλέμμα αγκιστρωμένο στους τεράστιους χαυλιόδοντες αναρωτιόμουν αν είναι αλήθεια αυτό που ζω ή άλλο ένα κατασκεύασμα αυτής της ακόρεστης φαντασίας μου να επινοώ ό,τι δεν μπορώ να ζήσω και όταν ζω κάτι να μην μπορώ να το απολαύσω γιατί απλά δεν το έχω αρχικά επινοήσει. Γκρίζα ελεφάντινα αυτιά. Αυτά ήταν πραγματικά και κρεμόντουσαν από πάνω μου. Πόδια χοντρά σαν ρυτιδωμένες κολώνες στάθηκαν μπροστά μου και με προσπέρασαν με προσεχτικές δρασκελιές. Πρόσεξα πέντε δάχτυλα στο κάθε πόδι και είδα τις ελεφάντινες κοιλιές καλυμμένες με λάσπη και το δέρμα από κάτω τραχύ, δεν θυμάμαι πόσα πόδια πέρασαν από πάνω μας και για πόση ώρα μείναμε έτσι ξαπλωμένοι περιμένοντας να περάσει όλη η αγέλη.

Μια οικογένεια ελεφάντων κατατρεγμένη από τους κυνηγούς διωγμένη από τον ίδιο της τον τόπο έτρεχε σαλπίζοντας προσπαθώντας να ξεφύγει και στο δρόμο της ξερίζωνε δένδρα και ποδοπατούσε ότι έβρισκε. Εμάς όμως μας πρόσεξε και δεν μας ποδοπάτησε. Δόθηκε σήμα φαίνεται ότι ανήκουμε σε ένα άλλο ανθρώπινο είδος από το οποίο οι ελέφαντες δεν κινδυνεύουν. Άνοιξα μόλις τα μάτια μου όσο χρειαζόταν για να προφυλαχθώ από την σκόνη και τότε είδα μια ελεφαντίνα να μεταφέρει ανάμεσα στους χαυλιόδοντες και στην προβοσκίδα της το πληγωμένο μωρό ελεφαντάκι της. Το μωρό είχε πληγωθεί στην προβοσκίδα από μια σφαίρα και αιμορραγούσε. Το ένα του αυτί είχε πολτοποιηθεί και το κεφάλι του κρεμόταν. Η μητέρα του είχε μείνει η τελευταία στην αγέλη γιατί προσπαθώντας να μην της πέσει το μωρό έκανε αργά και αδέξια βήματα. Ίσως και από τη λύπη της. Διέκρινα δάκρυα να τρέχουν από τα μάτια της. Ήξερα πως και οι ελέφαντες κλαίνε. Πως έχουν πλούσια συναισθηματική ζωή όπως όλα τα ζώα, πως νιώθουν αγάπη, χαρά, θυμό, ντροπή, συμπόνια και μοναξιά. Το είχε κουβαλήσει στην κοιλιά της για 22 μήνες. Το θήλασε για τα δύο πρώτα χρόνια της ζωής του, το πρόσεξε από τις ύαινες, τα φίδια και όλα τα αρπακτικά, το προστάτευε στα ταξίδια και σε όλες τις δύσκολες διαδρομές, του έμαθε να περπατάει στην άμμο χωρίς να βυθίζεται, να περνάει τα ποτάμια χωρίς να παρασύρεται από το ρεύμα, να κολυμπάει κρατώντας την προβοσκίδα του πάνω από το νερό για να αναπνέει, να βρίσκει νερό στις περιόδους της ξηρασίας, το χάιδεψε και το έλουσε με την προβοσκίδα της κάτω από τα σκιερά δάση και τώρα το κουβάλαγε ετοιμοθάνατο, ίσως και νεκρό, και θα εξακολουθούσε να του χαρίζει την αγάπη της μέχρι να βρει το κατάλληλο μέρος για να το κρύψει κάτω από ένα σωρό από ξερά κλαδιά και χόρτα.

Και όλα αυτά για τους πολύτιμους χαυλιόδοντες. Που γίνονται αγαλματάκια και είδη τουαλέτας.

Για την ασύλληπτη ανθρώπινη ματαιότητα που φτιάχνει τραπέζια από πόδια ελεφάντων. Για τους ζωολογικούς κήπους, και τα τσίρκο. Που εκεί δεν τα σκοτώνουν αλλά υφίστανται χειρότερο δράμα από τον θάνατο. Την φυλακή και την βαρβαρότητα της εκπαίδευσης.

Ελέφαντες καταδικασμένοι από τα δηλητηριασμένα βέλη και τις ντουμ ντουμ σφαίρες θα αργοπεθαίνανε μαρτυρικά βαδίζοντας προς το νεκροταφείο τους. Και άλλοι πληγωμένοι από τις άλλες σφαίρες θα βασανίζονταν μέχρι τελικής πτώσης. Αυτοί όμως, εμάς μάς ξεχώρισαν και μάς σεβάστηκαν. Θα μπορούσαν να μας είχαν ποδοπατήσει από εκδίκηση προς το είδος ή από απροσεξία πάνω στον πανικό τους. Όμως δεν το έκαναν. Αλλά μας έδωσαν ένα μάθημα ευγένειας φιλοξενίας και σεβασμού αυτοί οι πληγωμένοι κατατρεγμένοι ελέφαντες της Αφρικής.

Άρχισα να κλαίω. Σπάραζα από την λύπη μου και την ντροπή μου. Ντροπή που ανήκω σε αυτό το είδος που λέγεται άνθρωπος. Το μοναδικό στον πλανήτη που σκοτώνει και βασανίζει χωρίς λόγο. Και καμαρώνει από πάνω επικαλούμενος την πρόοδο και την επιστήμη. Για μία εξουσία που από μόνος του πήρε μέσα από ένα όπλο που σκοτώνει.

Όταν σηκωθήκαμε από χάμω τίποτα δεν ήταν πια όπως πριν. Το σώμα μου πονούσε, τα πόδια μου μετά βίας με κρατούσαν όρθιο, και το κεφάλι μου βούιζε.

Το πλούσιο τροπικό δάσος είχε μετατραπεί σε μια φτωχή λεηλατημένη πεδιάδα. Τόσο έξω, όσο και μέσα μου. Μια κομματιασμένη αδειανή αλάνα από όπου είχαν περάσει τουλάχιστον τάνκς ή οδοστρωτήρες. Παντού δένδρα ξεριζωμένα, θάμνοι αναποδογυρισμένοι, και η μυρωδιά της θλίψης που αφήνει αυτή η σκληρότητα από όπου και αν περάσει.

Τρεις λευκοί άντρες ντυμένοι με σκούρα πράσινα ρούχα και ψηλές μπότες καθόντουσαν πάνω στις ανεστραμμένες ρίζες. Κάπνιζαν πούρα και δίπλα τους είχαν ακουμπισμένα όπλα. Τα πρόσωπά τους ήταν αγριεμένα και το βλέμμα τους βλοσυρό. Ο ένας ρυτιδιασμένος και ξεδοντιάρης, είχε το σχήμα ενός σουγιά. Ο άλλος κοντόχοντρος, κόκκινος και πρησμένος, με ρούχα λεκιασμένα που του είχαν στενέψει και έκαναν την κοιλιά του να φαίνεται μεγαλύτερη. Ο τρίτος που έμοιαζε αρχηγός ήταν μαυριδερός φορούσε μαύρα γυαλιά είχε άψογο ντύσιμο και ένα χρυσό δόντι που το επιδείκνυε με ατέλειωτο καμάρι. Σχεδόν κρατούσε το στόμα του συνέχεια ανοικτό για να φαίνεται το δόντι. Αυτό τον έκανε να έχει μια μόνιμη γκριμάτσα δυσαρέσκειας, αναμονής και αμφισβήτησης. Από πίσω τους ένας ντόπιος είχε κρεμάσει μια σκοτωμένη αντιλόπη σε ένα δένδρο και της έβγαζε το δέρμα. Ένας άλλος μάζευε ξύλα. Προφανώς είχαν πεινάσει και φρόντιζαν το φαγητό τους. Ο φίλος μας μόλις τους είδε σταμάτησε και μας είπε.

- Είναι οι κυνηγοί των ελεφάντων. Δεν πρέπει να τους δώσουμε καμία σημασία. Προχωρήστε σαν να μην τους είδατε.

Αναγκαστικά θα περνούσαμε από εμπρός τους μια και δεν υπήρχε άλλο μονοπάτι. Έτσι μοιραία συναντηθήκαμε. Μας κοίταξαν έναν ένα εξεταστικά. Με μία εριστική και συγχρόνως χλευαστική διάθεση.

- Καλώς τα καλά παιδιά και τον παπά. Μήπως μπορείς να μας ευλογήσεις τις σφαίρες γιατί από το πολύ οινόπνευμα αστοχούν τελευταία; ρώτησε ο ξεδοντιάρης και άρχισαν όλοι να ξεκαρδίζονται στα γέλια.

- Έχουμε και επισκέψεις. Συνέχισε ο χοντρός κοιτάζοντας τον Ιουλιανό και εμένα.

Και για να δούμε τι καλά μας έφεραν είπε ο αρχηγός περιπαικτικά.

Βούκερος ο ρινόκερος, με το τεράστιο κυρτό κέρατο.

Όπου μετά από θλιβερά συμβάντα αναφέρεται το γράμμα του Ρόμεν Γκάρου στον τελευταίο ελέφαντα λίγο πριν τον σκοτώσουν οι λαθροκυνηγοί. Γράφει λοιπόν ο Ρόμεν: “Λυπάμαι που η εξαφάνισή σου -αγαπημένε μου ελέφαντα-, θα σημάνει την αρχή ενός κόσμου ολοκληρωτικά φτιαγμένο για τον άνθρωπο. Βέβαια, σε έναν κόσμο φτιαγμένο για τον άνθρωπο είναι πιθανό να μην υπάρχει πια χώρος και για εκείνον. Έτσι θα βρεθούμε εσύ και εγώ, στο ίδιο καράβι παρασυρμένοι στην λήθη από τον άνεμο του απόλυτου ωφελιμισμού. Μέσα σε μια υλιστική ρεαλιστική κοινωνία οι ονειροπόλοι, οι καλλιτέχνες και οι ελέφαντες δεν θα είναι πλέον παρά μόνον ενοχλητικοί.”

Πίσω μας πάνω σε δύο δεμένα μεταξύ τους μουλάρια ακολουθούσαν τα κιβώτια με τις προμήθειες. Ο φίλος μας θα τα έστελνε σε περιοχές που ο ντόπιος υπέφεραν από έλλειψη τροφής, φαρμάκων και νερού.

Ο ξεδοντιάρης πήρε θάρρος με το σχόλιο του αρχηγού, γυάλισε το μάτι του, σήκωσε το όπλο με αναίδεια και σκόπευσε πάνω στα κασόνια.

Το μουλάρι τρόμαξε, σηκώθηκε στα δύο μπροστινά πόδια και πέταξε, από πάνω του όλο το φορτίο. Οι κονσέρβες έπεσαν κύλησαν χάμω και τρυπημένες από τα σκάγια άνοιξαν, χύθηκαν τα γάλατα, οι πελτέδες, οι σάλτσες, τα ψαρικά και ότι άλλο περιείχαν.

Τα πακέτα από αλεύρι και ζάχαρη πασπάλισαν τις πέτρες και τελευταία έπεσαν τα κουτιά με τα φάρμακα διαλυμένα κι αυτά από τα σκάγια.

Η ξεδιάντροπη παρέα έβαλε τα γέλια και σαν να μην έφτανε αυτό, ο ξεδοντιάρης με πλησίασε και με έπιασε από το αυτί. Η μούρη του αποκρουστική, τα μάτια του κόκκινα γεμάτα κακία, η αναπνοή του μύριζε αηδιαστικά οινόπνευμα ανακατεμένο με πούρο και βρώμικο ιδρώτα, και το άγγιγμα του ψυχρό σαν να σε άγγιζε νεκρός. Νόμιζα πως θα πέθαινα από αηδία.

- Θα γίνεις και εσύ ένας φιλάνθρωπος φοβητσιάρης που θα προσεύχεσαι να καταραστεί ο Θεός τους εχθρούς σου και να ευλογεί εσένα και τους ομοίους σου;

Κοίταξα το θείο μου. Το πρόσωπό του ξαφνικά κοκκίνισε, τα δόντια του έσφιξαν, ακόμη και οι τρίχες των μαλλιών του σηκώθηκαν όρθιες η γροθιά του κρατημένη όπως φάνηκε για πάρα πολύ ώρα αφέθηκε ελεύθερη για να καταλήξει με οργή και δύναμη στη μούρη του αναιδέστατου αυτού πλάσματος.

Ο ξεδοντιάρης εκτοξεύτηκε πάνω στον χοντρό κρατώντας το πληγωμένο του στόμα.

Ο χοντρός καταβρόχθιζε μπισκότα από ένα κουτί από τα πολλά που είχαν πέσει χάμω. Είχε τόσο απορροφηθεί από τα μπισκοτάκια, που απόρησε σαν βρέθηκε χάμω μπουκωμένος με το ξεδοντιάρη από πάνω του. Κωμικοτραγική εικόνα σκέφτηκα.

Ο άλλος κρετίνος, ο αρχηγός άρχισε να γελάει με ένα νευρικό και αηδιαστικό γέλιο. Βρήκε πολύ αστεία τη σκηνή. Είχα την εντύπωση πως καθώς γελούσε κουνιόταν και το χρυσό δόντι πάνω κάτω. Όταν κόπασε το φοβερό γέλιο είπε στον χοντρό:

- Τζέρι σου έχω πει να μην τού τρως το φαγητό γιατί σε λίγο δεν θα μπορεί να σταθεί στα πόδια του. Και θα πρέπει να τον κουβαλάς. Μαζί με όλα τα φαγητά. Χα χα και συνέχιζε.

Ο ξεδοντιάρης που του έλειπαν κι άλλα δόντια μετά τη γροθιά του Ιουλιανού, άνοιξε το ένα μάτι. Έμοιαζε με τρωκτικό. Πλησίασε δειλά το θείο :

- Θα το πληρώσεις γέρο και σύντομα. Φώναξε, απειλώντας με το μεγάλο δάχτυλο του οποίου το νύχι ήταν εντυπωσιακά βρώμικο, στραβό και μακρύ.

Εμείς, σκυθρωποί μελαγχολικοί και αμίλητοι, μαζέψαμε ότι μπορούσαμε να σώσουμε από τις προμήθειες και τα φάρμακα και προχωρήσαμε στο δρόμο μας.

Ο θείος δεν έλεγε κουβέντα. Ούτε και κανείς άλλος.

Φθάσαμε στο χωριό. Φωνές παιδιών, τραγούδια και ταμ-ταμ. Στο βάθος οι καλύβες, και οι άνθρωποι που έκαναν τις δουλειές τους. Παντού η ίδια καλόκαρδη υποδοχή. Ο ήλιος προχωρούσε προς τα δυτικά. Σε λίγο θα έπεφτε μέσα στη λίμνη για να ξεχάσει την αγριότητα. Και αυτή η λίμνη, θα τον παρηγορούσε μέσα στα καθαρά νερά της.

Θα τον ξέπλενε για να πάρει κουράγιο να ξαναρχίσει πάλι το ανέβασμα στον ουρανό την επόμενη μέρα. Από την αρχή. Για άλλη μια φορά. Ελπίζοντας, στη καινούργια μέρα.

Ο φίλος μάς οδήγησε στο σπίτι του.

Επέμενε να μας φιλοξενήσει. Να περάσουμε την νύχτα μαζί.

- Χρειάζεστε ξεκούραση. Δεν ήταν και λίγο αυτό που περάσατε.

Μια καλύβα μόλις δύο δωματίων χτισμένη από ξύλα, άμμο και καλάμια, κοίταζε σε μια στεγασμένη βεράντα με αχυρένια στέγη. Μας έδωσε καθαρές πετσέτες και μια αλλαξιά ρούχα για τον καθένα μας. το τραπέζι στρωμένο στη βεράντα και το φαγητό σερβιρισμένο. . Δεν θυμάμαι τι. Ούτε που το άγγιξα. Ζήτησα μόνο να ξεκουραστώ.

Ήμουνα διαλυμένος από την κούραση και την αγωνία. Τα πόδια μου πονούσαν όσο και ολόκληρο το σώμα μου. Ήθελα μόνο ένα μπάνιο ζεστό και ένα κρεβάτι για να κοιμηθώ .και... ίσως μετά από τόσο καιρό τη παρουσία της Ναταλίας της μαμάς μου. Πού να φανταστούν οι γονείς μου πού βρισκόμουνα και τι είχαν δει τα μάτια μου. Ξαφνικά συνειδητοποίησα πόσο προστατευμένα είχα μεγαλώσει στη πόλη. Και πόσο βαρετά σκέφτηκα.

Ο θεός και εγώ κοιμηθήκαμε στο ίδιο δωμάτιο. Το ένα κρεβάτι πλάι στο άλλο. Η νύχτα υγρή και βαριά . Ο θεός έβγαλε μιαν ανάσα δυνατή και είπε:

- Δεν πάει άλλο. Ναι. Δεν πάει άλλο...Καληνύχτα Θοδωρή. Και γύρισε από την άλλη μεριά

Το φεγγάρι πλησίασε το παράθυρο τρύπωσε ανάμεσα από τις κρεμασμένες ψάθες και έμεινε εκεί σιωπηλό και απόμακρο μέχρι που το φως του ανακατεύτηκε με τις φωνές των ζώων. Αναγνώριζα το ουρλιαχτό της ύαινας και το στρίγκλισμα των τσακαλιών. Μόνο που αυτή τη φορά το ουρλιαχτό μου φάνηκε σαν κραυγή απόγνωσης και το στρίγκλισμα μακρόσυρτο παράπνοο. Μια αντρική φωνή ξεκίνησε ένα τραγούδι συνοδευμένη από άλλες που επαναλάμβαναν τις τελευταίες λέξεις. Ένα ταμ-ταμ ξετύλιγε τον ρυθμό και μια αυτοσχέδια ορχήστρα ξαφνικά δημιουργήθηκε από φωνές ζώων, κοάσματα βατράχων, κρώξιμο πουλιών και ανθρώπινα τραγούδια που όλα μαζί αλληλένδετα συνέθεταν μια μελαγχολική μελωδία.

Παρ' όλη μου την κούραση δεν μπόρεσα παρά ελάχιστα να κοιμηθώ. Σηκώθηκα και πλησίασα το παράθυρο. Δειλά κατάφερα να γλιστρήσω έξω. Το βουητό από τα ζουζούνια είχε κοπάσει. Η νύχτα ήταν υγρή και βαριά.

Κοίταξα το στερέωμα και αναζήτησα λίγη κουβέντα με τον παππού.

Ένιωσα τη ζεστή του αγκαλιά και άκουσα λυπημένη τη φωνή του να μου λέει:

Μη στενοχωριέσαι αγόρι μου. Σκέψου μόνο τι μπορείς να κάνεις για ν' αλλάξεις αυτή τη δυστυχία. Το σκοτάδι υπάρχει ακόμη πολύ στο κόσμο μας. Το πολεμάμε με το Φως . Τη θετική σκέψη και το Καλό. Οχι με τη στενοχώρια.

Κράτησα τα λόγια του όσο μπορούσα μέσα στη καρδιά μου, και ξάπλωσα το κρεβάτι μου.

Όταν άνοιξα τα μάτια μου, το πρωινό, ολόκληρος ο ήλιος είχε χωθεί μέσα στο δωμάτιο. Ο Ιουλιανός μιλούσε με τον Σουηδό στην βεράντα. Με περίμεναν να ξυπνήσω.

Πήραμε τον δρόμο του γυρισμού προς την λίμνη. Διασχίσαμε την ίδια διαδρομή. Από το ίδιο μονοπάτι. Το τοπίο το ίδιο με χθες. Και η μυρωδιά.

Φθάσαμε στις όχθες της λίμνης. Στο αχνό φως του πρωινού η Τάνα φάνταζε ολόχρυση και αυτοκρατορική. Τα νερά της ήρεμα τα διέσχιζαν οι ψαράδες μέσα στις χόβολες. Μπήκαμε σε μια βάρκα που ήταν αραγμένη στην άμμο. Την οδήγησε ο φίλος μας με ένα κοντάρι από μπαμπού. Πλευρίσαμε το αεροπλανάκι μας. Πρώτος ο θεός και μετά εγώ αποχαιρέτισαμε τους φίλους μας.

- Θα σας περιμένω πάντα με την ίδια χαρά. Άνθρωποι σαν και σας είναι πάντα ευπρόσδεκτοι στα μέρη μας. Ο Θεός να σας ευλογεί.

Μας έδωσε ιντζέρα, νερό, φρούτα και για μένα ένα γράμμα μέσα σε έναν φάκελο.

- Αυτό το έγραψε ένας αγαπημένος φίλος ο Ρόμεν Γκάρυ λίγο πριν τον σκοτώσουν οι λαθροκυνηγοί. Βρίσκεται θαμμένος στο νεκροταφείο των ελεφάντων. Αυτή ήταν και η τελευταία του επιθυμία.

Πλεύσαμε για λίγο και μετά απογειωθήκαμε. Οι πλωτήρες εξαφανίστηκαν και πρόβαλαν οι ρόδες του αεροπλάνου.

Ένα σμήνος από πολύχρωμα πουλιά ελευθερώθηκε από το νησάκι και πέταξε πάνω από τα νησιά. Χρωμάτισε τον ουρανό και σκορπίστηκε στον αέρα. Άνοιξα το φάκελο και κοίταξα κάτω χαμηλά στις όχθες της λίμνης εκεί που χρύσιζε η άμμος ανάμεσα στους παπύρους και τις καλάμιές. Μια οικογένεια ελεφάντων λουζόταν. Απολάμβανε ανέμελα την πρωινή δροσιά ρουφώντας νερό από την λίμνη και παιχνιδιάρικα ψέκαζε ο ένας στον άλλο με τις προβοσκίδες. Το νερό ανέβαινε σχημάτιζε ένα σιντριβάνι και έπειτα διασκορπιζόταν στον αέρα.

Μια σταγόνα ξέφυγε, ταξίδεψε με τον αέρα και ήρθε και προσγειώθηκε πάνω στο φάκελο. Έβγαλα το γράμμα και άρχισα να διαβάζω:

Γράμμα στον τελευταίο ελέφαντα:

Αγαπημένε μου ελέφαντα,

Λυπάμαι που η εξαφάνισή σου θα σημάνει την αρχή ενός κόσμου ολοκληρωτικά φτιαγμένο για τον άνθρωπο. Βέβαια, σε έναν κόσμο φτιαγμένο για τον άνθρωπο είναι πιθανό να μην υπάρχει πια χώρος και για εκείνον. Έτσι θα βρεθούμε εσύ και εγώ, στο ίδιο καράβι παρασυρμένοι στην λήθη από τον άνεμο του απόλυτου ωφελιμισμού. Μέσα σε μια υλιστική ρεαλιστική κοινωνία οι ονειροπόλοι, οι καλλιτέχνες και οι ελέφαντες δεν θα είναι παρά ενοχλητικοί.

Ξανακοίταξα κάτω και προς τα πίσω. Ένα ιδιόρρυθμο ζευγάρι βούκερων που έμοιαζε με κακομούτσουνους δικαστές βαρυστημένα τίνιζε τα φτερά του. Οι ελέφαντες επέμεναν. Ήθελαν να τους βρέχουν. Και να τους ενοχλούν.

Το Τμκάτ, τα Θεοφάνια των Αιθίοπων στο Γκόνταρ.

Ένα περιηγητικό και καθαρά ταξιδιωτικό κεφάλαιο όπου περιγράφονται οι ξεναγήσεις στις ιστορικές πόλεις Γκόνταρ, Λαλιμπέλα και Αζουμ σε συνδυασμό με τη μυθολογία, την τωρινή κατάσταση της χώρας, και τις ενδιαφέρουσες πληροφορίες για την χαμένη κιβωτό της Διαθήκης.

Ένα χρήσιμο κεφάλαιο για όποιον ενδιαφέρεται για την ιστορία, αλλά και βαρετό για αυτόν που αρέσκεται μόνο στη περιπέτεια. Σε αυτή τη περίπτωση η κατανόηση του αναγνώστη θα ανταμειφθεί με το επόμενο.

Πετούσαμε πάνω από τις καταπράσινες πεδιάδες όταν είδαμε τις πρώτες στρουθοκαμήλους να τρέχουν από τον θόρυβο του αεροπλάνου παρέα μια αγέλη από αντιλόπες.

Στο βάθος του κατράν καταπράσινο το Γκόνταρ. Μια αρχαία πολιτεία. Χτισμένη ανάμεσα σε δύο βουνά σε υψόμετρο 2.500 μέτρα, ήταν περιτριγυρισμένη από ένα τεράστιο τοίχος που μέσα του φιλοξενούσε εντυπωσιακά κάστρα με επάλξεις και ερειπωμένα παλάτια. Ένα Μεσαιωνικό Ευρωπαϊκό σκηνικό που με τίποτε δεν θύμιζε ότι βρισκόμαστε στην Αφρική. Σιωπηλοί και οι δύο σχεδόν σαν μουδιασμένοι από τα γεγονότα της χθεσινής ημέρας, αλλά συντονισμένοι μεταξύ μας στείλαμε σήμα για προσγείωση. Πήραμε άδεια από τον εναέριο έλεγχο και τραβήξαμε τον κόκκινο μοχλό. Προσγειωθήκαμε στο αεροδρόμιο της πόλης. Αφήσαμε το αεροπλανάκι κοντά σε άλλα μικρά αεροπλάνα και προχωρήσαμε με τα πόδια προς το κτίριο του αεροδρομίου. Παντού τουρίστες και άλλοι περαστικοί ταξιδιώτες. Μετά από τον έλεγχο διαβατηρίων περπατήσαμε προς την έξοδο και βρήκαμε ένα ταξί πρόθυμο να μας οδηγήσει στην πόλη του Γκόνταρ.

Ο οδηγός ακαθορίστου ηλικίας- όπως οι περισσότεροι Αιθίοπες- έτυχε να είναι ένας εξαίρετος ξεναγός, μιλούσε σπασμένα αγγλικά και οδηγούσε ένα σαβαραλισμένο πράσινο πεζό 404 που έτριζε ολόκληρο.

Μιλούσε ακατάπαυστα σε όλη τη διαδρομή και αποφάσιζε από μόνος του που θα κάνει κάποιες τουριστικές στάσεις και που όχι. Ευτυχώς γιατί κανείς από τους δυο μας δεν είχε και πολύ όρεξη για πρωτοβουλίες και κουβέντες.

- Γκόνταρ πρωτεύουσα της Αιθιοπίας έλεγε. Έχτισε αυτοκράτορας Φασιλίντας 1635. Φασιλίντας αγαπούσε πολύ αρχιτεκτονική. Κοίτα , κοίτα , έχτισε επτά εκκλησίες και πολλές γέφυρες.

Οδηγούσε με μια περίεργη άνεση παίρνοντας λίγο ριψοκίνδυνα τις στροφές στους ήδη στενούς δρόμους και παρότι δεν ήταν σίγουρο αν δεν θα μας ξεφόρτωνε σε κάποια στροφή άθελά του, έδειχνε να διασκεδάζει την ξενάγηση.

- Φασιλίντας νίκησε μουσουλμάνους. Φασιλίντας νίκησε Πορτογάλους, Φασιλίντας νίκησε κόσμο όλο. Φασιλίντας μεγάλος πολύ μεγάλος. Τώρα πεθαμένος, έλεγε κουνώντας το κεφάλι και κοιτάζοντάς μας στο πίσω κάθισμα.

Μετά από μια σύντομη διαδρομή που μας φάνηκε ατελείωτη ανάμεσα στα καταπράσινα βουνά φτάσαμε στη πόλη του Γκόνταρ. Ξαφνικά μήνες κατάκλυσαν το μυαλό του θείου Ιουλιανού που με τον γνωστό του ρομαντικό στόμφο άρχισε να εξυμνεί την ιστορία της ερειπωμένης πολιτείας.

- Ένα ζωντανό κέντρο τέχνης μια ευλογημένη πόλη με αρχοντιά και παράδοση όπου άνθιζαν όλες οι καλές τέχνες και για διακόσια χρόνια διδάσκονταν από επιφανείς καλλιτέχνες και δασκάλους της εποχής η ζωγραφική, η μουσική, η ποίηση και ο χορός.

Φτάσαμε σε ένα τριώροφο πέτρινο παβίλιον χτισμένο δίπλα σε ένα ερειπωμένο λουτρό.

- Εδώ λουζόντουσαν και αναπαύονταν οι ευγενείς της πόλης.

Διασχίσαμε την πόλη και προχωρήσαμε προς τα Νοτιοδυτικά.

- Τώρα δείτε την μεγάλη εκκλησία του Ντέμπρε Μπρεχάν Σελασιέ. Παρκάραμε στον περίβολο της εκκλησίας. Η Αγία Τριάδα, ένα παρεκκλήσι σε ορθογώνιο σχήμα με αχυροσκεπή χτισμένη γύρω από ένα τοίχος έστεκε πανέμορφη με όλο της το μεγαλείο. Σε όλη την οροφή της αγιογραφημένες εικόνες αγγέλων. Μέτρησα 80 αγγέλους. Καθένας ξεχωριστός από τον άλλο με δική του έκφραση και δικό του χαρακτήρα. Από όπου και να τους κοίταζες αισθανόσουν να σε συντροφεύει το βλέμμα τους. Στο βόρειο μέρος εκεί όπου φυλάσσονται τα Άγια των Αγίων κυριαρχούσε φωτεινή και δυνατή η αναπαράσταση της Αγίας Τριάδας και από κάτω ο εσταυρωμένος.

Στο υπόλοιπο μέρος ο Άγιος Γεώργιος με χρυσοκόκκινη στολή να σκοτώνει τον δράκοντα και δίπλα του οι αυτοκράτορες του Γκόνταρ να τρέπουν σε φυγή τους άπιστους.

- Η επιρροή του Βυζαντίου. Λέει ο Ιουλιανός. Για πάρα πολλά χρόνια η αγιογραφία στα μοναστήρια και στις εκκλησίες είχε αυτό τον χαρακτήρα. Μετά ανέπτυξαν μια δική τους γκονταρική σχολή μια πιο ελεύθερης τεχνοτροπίας. Πιο εκφραστική.

Μπήκαμε στο ταξί και επισκεφθήκαμε μερικές ακόμη εκκλησίες.

Κάποια στιγμή πεινάσαμε και ζητήσαμε από τον οδηγό μας να μας πάει κάπου να φάμε.

Είχε υπόψη του ένα μικρό υπαίθριο ταβερνάκι στο κέντρο της πόλης όπου σέρβιραν ντόρο-ουότ και ιντζέρα. Μας άφησε να φάμε στην ησυχία μας και εμφανίστηκε μετά από μια ώρα λίγο μεθυσμένος αλλά με την ίδια ακαταμάχητη προθυμία για ξενάγηση. Τον κέρασαμε ένα τοπικό ποτό το οποίο με ζάλισε και μετά από λίγο του ζητήσαμε να μας πάει στο αεροδρόμιο.

Σύντομα πετούσαμε πάλι πάνω από τα καταπράσινα βουνά πηγαίνοντας προς τη Λαλιμπέλα. Μια πόλη χτισμένη πίσω από τις βουνοκορφές σκαρφαλωμένη και αυτή στα 2.6000 μέτρα κρυμμένη από τα μάτια των εχθρών της, των ληστών και των επιδρομέων. Μέσα σε μια κόκκινη δύση, που η ομορφιά της που σου μάτωνε τη καρδιά η διάθεσή μας είχε ευτυχώς αποκατασταθεί.

Φτάσαμε λίγο πριν από το σουρούπο.

- Η Λαλιμπέλα ήταν πρωτεύουσα της μεσαιωνικής δυναστείας των Ζαγκουέ άρχισε να λείει ο Ιουλιανός. Συρρικνωμένη από τους αιώνες έχει μείνει μικρή όσο ένα χωριό. Όμως αυτή η πόλη γέννησε ένα θαύμα που θεωρείται το όγδοο θαύμα του κόσμου. Τις εκκλησίες της. Θα τις δούμε από κοντά. Μονολιθικές και λαξευμένες μέσα στους βράχους επιβίωσαν χάρη σε μια χαμελεώντια μέθοδο χτισίματος που παρά τον όγκο τους καταφέρνουν να περνούν απαρατήρητες.

Αναζητήσαμε ένα ταξί να μας πάει σε κάποιο ξενοδοχείο. Θα περνούσαμε το βράδυ μας εκεί. Αυτή τη φορά ο οδηγός ήταν ένας φοιτητής της ιατρικής και τον έλεγαν Ορντόφα. Το αυτοκίνητό του καλοδιατηρημένο και καθαρό. Του είπαμε πως είμαστε από την Ελλάδα και ενθουσιάστηκε.

- Θα σας πάω να μείνετε στο σπίτι της θείας μου της Ολέττου.

Η θεία Ολέττου μια μεσήλικη κουρασμένη γυναίκα ντυμένη στα άσπρα με όλα της τα κοσμήματα στο μπούστο είχε κάνει το σπίτι της ξενοδοχείο. Ένα παραδοσιακό τουκούλι με αχυρένια σκεπή και τοίχους από λάσπη. Στη μέση έκαιγε μια μικρή φωτιά και γύρω κυκλικά υπήρχαν χτισμένα τα κρεβάτια. Μια κλώσα με τα κλωσόπουλα της τριγύριζαν μέσα στη καλύβα. Μια κατσίκα ήταν δεμένη κοντά στη πόρτα και ένας σκύλος μπαινόβγαινε ανενόχλητος κουνώντας την ουρά του. Η θεία Ολέττου έβγαλε όλα τα ζωντανά από μέσα για να μην μας ενοχλούν, μας έφερε ζεστό νερό για να πλυθούμε, και η ίδια πήγε να μείνει στις γειτόνισσας το σπίτι. Αποκαμωμένος από την κούραση όλων των ημερών κοιμήθηκα αμέσως. Όμως ξύπνησα ξαφνικά από τραγούδια και όργανα. Μάλλον ψαλμωδίες που έρχονταν από μακριά. Άνοιξα τα μάτια μου και είδα ένα φωτεινό στεφάνι να διαγράφεται στα σημεία που οι λασπότοιχοι δεν άγγιζαν το γείσο της στέγης. Η αχυροσκεπή έμοιαζε να αιωρείται και στο κέντρο της λεπτά στάχια από αχνό φως τρύπωναν μέσα από την αχυρένια στέγη κατηφόριζαν στον λασπότοιχο και σταματούσαν στο μέτωπο του θείου μου. Τα μάτια του ήταν ανοιχτά και έδειχνε να ακούει τις ψαλμωδίες.

- Δεν κοιμάσαι; Τον ρώτησα.

- Κανείς δεν κοιμάται στη Λαλιμπέλα απόψε μου είπε. Δεν σε αφήνει αυτή η κατάνυξη.

- Θέλεις να σηκωθούμε; Εγώ ξεκουράστηκα. Του είπα.

- Θα σε πείραζε να πάμε να ακούσουμε τη λειτουργία; Με ρώτησε δειλά.
- Πάμε θείε μου.

Πετάχτηκε σαν ελατήριο από το στρώμα του, φόρεσε τα παπούτσια του και σε ένα λεπτό ήταν ήδη έξω από το τουκούλι. Τον ακολούθησα και σύντομα περπατούσαμε ο ένας δίπλα στον άλλο παρασυρόμενοι από το πλήθος των πιστών γύρω μας. Χιλιάδες άνθρωποι στους δρόμους γέροι, νέοι, παιδιά, ζητιάνοι, ανάπηροι, άρρωστοι, φτωχοί και πλούσιοι ακολουθούσαν το ίδιο μονοπάτι. Ντυμένοι στα άσπρα με ραβδιά στα χέρια, απλά οδηγούνταν.

Οι περισσότεροι που βλέπεις έχουν έρθει από πολύ μακριά.

- Περπατάνε εβδομάδες ακόμη και μήνες για να βρεθούν εδώ απόψε.
- Για αυτό δεν μπορούσα να κοιμηθώ.
- Τι γιορτή είναι απόψε θείε; Τον ρώτησα.
- Είναι το Τμκάτ, τα Θεοφάνια. Μου απάντησε.

Η πόλη ανέδνε λιβάνι και μυσταγωγία. Στα στενά δρομάκια ο κόσμος στριμωχνόταν και έσπρωχνε και εμάς. Παιδιά, μικροπωλητές, γέροι και γριές, πλανιόντουσαν στους δρόμους πουλώντας κεριά και σταυρούς. Ολοι κατευθύνονταν προς το ίδιο σημείο.

Δεν εντυπωσιάστηκα όταν αργότερα έμαθα τον μύθο της πόλης της Λαλιμπέλα. Ενας μύθος που ακόμη αιωρείται ζωντανός ανάμεσα σε αυτόν τον κόσμο και τον άλλο. Μιλάει για τον νεώτερο πρίγκιπα της μεγάλης δυναστείας των Ζαγκουέ που κυριαρχούσε από άκρη σε άκρη σε όλη την βόρεια Αιθιοπία. Και που όταν γεννήθηκε ένα σμήνος από μέλισσες χόρεψαν πάνω από την κούνια του, σημάδι για τα σπουδαία του ηγεμονικά χαρίσματα. Η μητέρα του αυθόρμητα αναφώνησε το όνομα Λαλιμπέλα που σημαίνει «υπέρτατη εξουσία». Το αγόρι βαφτίστηκε Χριστιανός, ονομάστηκε Λαλιμπέλα και όσο μεγάλωνε τόσο μεγάλωνε και η ζήλια του τότε βασιλεύοντα Μονάρχη ο οποίος και αποπειράθηκε να τον δηλητηριάσει. Καθώς ο Λαλιμπέλα βρισκόταν ανάμεσα στη ζωή και τον θάνατο ο Θεός του αποκάλυψε τον ιερό Του σκοπό. Και ο σκοπός αυτός έπρεπε να συντελεστεί. Ο Λαλιμπέλα θα ζούσε και θα βασίλευε. Θα έχτιζε έντεκα εκκλησίες καθεμιά διαφορετική από την άλλη, που όμοιες τους δεν θα υπήρχαν στον κόσμο. Το σχέδιο των εκκλησιών θα αποκαλυπτόταν στον Λαλιμπέλα από τον ίδιο τον Θεό. Μόλις πήρε τον θρόνο ο Λαλιμπέλα έβαλε σε εφαρμογή το σχέδιό που του είχε ανατεθεί. Λέγεται πως οι άγγελοι βοήθησαν στο χτίσιμο των εκκλησιών τους κτίστες τις ημέρες και αναλάμβαναν μόνοι τους το χτίσιμο τα βράδια. Κάτω από αγγελική καθοδήγηση λοιπόν χτίστηκαν αυτές τις παράξενες εκκλησίες. Ο πρώτος ευρωπαίος που επισκέφτηκε την Λαλιμπέλα ήταν το 1520, ο Φρανγκίσκο Αλβαρέζ, ένας Πορτογάλος ιεροκήρυκας με σκοπό να πείσει τους κόπτες Αιθίοπες να ασπαστούν τον καθολικισμό.

Εντυπωσιασμένος από το θέαμα των θαμμένων μέσα στη γη εκκλησιών δεν μπήκε καν στον κόπο να προσπαθήσει να προσηλυτίσει στο καθολικισμό ούτε έναν Αιθίοπα παρά επιστρέφοντας πίσω συνέταξε μια αναφορά στην εκκλησία του περιγράφοντας τι συνάντησε εκεί που πήγε.

Η αναφορά του τελείωνε με τα εξής λόγια: « Ορκίζομαι στο Θεό τον οποίο και υπηρετώ με όλη μου την πίστη ότι όλα όσα περιγράφω είναι αλήθεια, αλλά και ότι υπάρχουν και άλλα που είδα σε αυτή τη χώρα τα οποία δεν έχω αναφέρει ούτε και περιγράψει διότι φοβούμαι πως κανείς δεν θα τα πιστέψει και εγώ θα φανώ αναληθής».

Είχε ξημερώσει όταν επιστρέψαμε στο τουκούλι μας για έναν γλυκό και ελαφρύ ύπνο. Περάσαμε την υπόλοιπη μέρα μας με τη θεία Ολέτου τα παιδιά τα εγγόνια και τους λοιπούς συγγενείς της . Μας πλησίασαν δειλά στην αρχή και στο τέλος μας φίλησαν από τρεις φορές τον καθένα μας. Είχαν εντυπωσιαστεί με το θρησκευτικό μας ζήλο, μας φόρτωσαν δώρα, δεν μας άφησαν να πληρώσουμε και μας κατευόδωσαν πεζοί και ξυπόλυτοι μέχρι το αεροδρόμιο. Ανταλλάξαμε διευθύνσεις και υποσχέσεις για μελλοντικές επαφές. Παρατεταγμένοι σε μια γραμμή μας χαιρέτησαν κουνώντας τα χέρια τους μέχρι που τους χάσαμε από τα μάτια μας.

Ανθρωποι φιλόξενοι, καλόκαρδοι και ευγενικοί. Τους θυμάμαι πάντα με την ίδια ζεστασιά και νοσταλγία.

Η Παναγία της Σιών, εικάζεται ότι εκεί φυλάσσεται ηΚιβωτός της Διαθήκης.

Όπου μαθαίνουμε πως η χαμένη Κιβωτός θα ξαναβρεθεί όταν οι άνθρωποι θα είναι έτοιμοι να ερμηνεύσουν την αγάπη σαν πηγή δύναμης. Κάτι που το καταλαβαίνουμε διαβάζοντας το κεφάλαιο δεκατρία..

- Η επόμενη επίσκεψη μας θα είναι στο Αξούμ είπε ο θεός. Το αεροπλανάκι θέλει το σέρβις του και είναι ευκαιρία να το αφήσουμε να το φροντίσουν οι μηχανικοί του αεροδρομίου. Εν τω μεταξύ εμείς μπορούμε να νοικιάσουμε ένα φορτηγάκι για το Αξούμ.

Στο γραφείο που νοικιάσαμε το φορτηγό ψαρέψαμε και έναν επιβάτη. Ήταν ένας νεαρός Έλληνας γιατρός που είχε ξεμείνει από τις δύσκολες εποχές της ξηρασίας και καθώς έλεγε παρέμενε στη χώρα αυτή γιατί όλο και κάπου αισθανόταν χρήσιμος. Μιλούσε άπταιστα τα Αμαχαρικά και διάβαζε όλα τα αρχαία κείμενα. Ξεκινήσαμε για το Αξούμ γεμάτοι περιέργεια και χαρά με τον καινούργιο επιβάτη.

- Ταξιδεύω συνέχεια με όποιο μέσο βρω και μέχρι τώρα δεν έχω κουραστεί. Είναι τόσο όμορφη χώρα με τόση ποικιλία που κανείς αισθάνεται ότι βρίσκεται συγχρόνως σε όλα τα μέρη του κόσμου.

Ο Ανδρέας ήταν ηλιοκαμένος γύρω στα 35, λεπτός και σβέλτος με καστανά μαλλιά και λεπτό πρόσωπο. Τα μάτια του ήταν γαλανά και η καταγωγή του ελληνική από την ορεινή Αρκαδία.

- Ο πατέρας μου ήταν παπάς. Μας είπε. Είμαστε τέσσερα αδέρφια και η αγωγή που μας έδωσε ήταν εστιασμένη στην προσφορά στον πλησίον. Είμαστε τρεις γιατροί και ένας οικονομολόγος. Εσείς πως βρεθήκατε εδώ; Τουρισμό κάνετε;

Του είπαμε πάνω κάτω τι κάναμε. Μας άκουσε με προσοχή. Ήξερε τον φίλο μας τον Σουηδό και είχε ακούσει για τους λαθροκυνηγούς.

- Είναι δυστυχώς πολλοί αυτοί που σκοτώνουν τα ζώα. Ναυλώνουν ταξίδια σάρτερ ειδικά για τα κυνήγια. Ολόκληρη μαφία είναι στημένη από πίσω και αλίμονο σε όποιον τους πάει κόντρα.

- Με τα πρόβλημα της δίψας και της πείνας τι γίνεται;

- Δεν είναι τόσο έντονο όπως μερικά χρόνια πριν. Όμως ο κόσμος συνεχίζει να υποφέρει από την έλλειψη νερού, τροφής και φαρμάκων. Πολλά από τα φάρμακα σαπίζουν στα λιμάνια. Το ίδιο και οι σάκοι με τους σπόρους και τις προμήθειες. Υπάρχουν διάφορα συμφέροντα που εμποδίζουν τις βοήθειες να φθάσουν στο σκοπό τους. Διαφθορά υπάρχει παντού. Σε όλο το κόσμο.

- Ρώτησα πως μπορεί να είχαν συμπέσει ο πόλεμος μαζί με την ξηρασία. Σαν να είχαν συνωμοτήσει άνθρωπος και φύση με σκοπό τον θάνατο.

- Το πρόβλημα έχει αρχίσει εδώ και χρόνια με την παράνομη υλοτόμηση σε όλη τη βόρειο Αφρική. Η έκταση της ερήμου στη Σαχάρα μεγαλώνει επικίνδυνα. Κόβοντας τα δένδρα, αρχίζει η κατολίσθηση της άμμου η οποία συγκρατείται από τις ρίζες των δένδρων. Χωρίς τα δένδρα η έρημος ταξιδεύει και μεταφέρει το κλίμα της.

- Και εμείς τα ίδια λάθη δεν κάνουμε στη χώρα μας;

- Βέβαια μου απάντησε. Κόβουμε τα δένδρα, τα ποτάμια μας γίνονται χείμαρροι παρασύρονται οι κορμοί δένδρων και τόνοι λάσπης. Το νερό δεν απορροφάται πια, οι πλημμύρες στις πόλεις δεν μπορούν να αποφευχθούν, και το πυκνό δάσος μετά από χρόνια μετατρέπεται σε κρανίου τόπο. Αλλάζει τελείως η σύσταση του εδάφους εξαφανίζονται ζώα και φυτά και ο άνθρωπος αναρωτιέται γιατί αρρωσταίνει.

Ο Ανδρέας, σε βομβάρδιζε με πληροφορίες. Δεν σε ενημέρωνε απλά, αλλά είχε ένα τρόπο να σε κάνει να αισθάνεσαι υπεύθυνος.

Ο παππούς είχε ενθουσιαστεί με την παρουσία του Ανδρέα στο αυτοκίνητο. Τον ένιωθα στις καλύτερες του.

- Το πράσινο στηρίζει τον άνθρωπο. Και ας το αγνοεί ο ίδιος. Μου ψιθύριζε.

- Και με τους εμφύλιους τι γίνεται τώρα; Ρώτησε ο θείος.

Ο πόλεμος που ξέσπασε το 1974 στο Ογκαντέν με την Σομαλία έχει ακόμη αφήσει ανοιχτές πληγές σε όλη τη χώρα. Μέσα σε λίγα χρόνια, μέχρι και τη δεκαετία του 90, τα προβλήματα είχαν φθάσει σε τέτοια κορύφωση που χιλιάδες άνθρωποι πέθαιναν καθημερινά από τον εμφύλιο, τον λοιμό και την ξηρασία. Τα ζώα είχαν ψοφήσει και οι κυβερνήσεις ήταν ανύπαρκτες για να υπερασπίσουν το λαό.

- Ο στρατός μασούσε τσατ, είναι ένα πράσινο φύλλο που έχει μια τονωτική ουσία συγγενική της αμφεταμίνης. Βρίσκεται παντού φυτεμένο και οι Αιθίοπες το χρησιμοποιούν και σαν αναλγητικό. Αυτά τα φύλλα τα μασούσαν οι ηλικιωμένοι και οι θρησκευόμενοι όταν μαζευόντουσαν για να αναλύσουν θέματα φιλοσοφικά και θεολογικά. Αργότερα όμως έγινε της μόδας και ο στρατός έκανε κατάχρηση αυτής της ουσίας.

Η υπερβολική κατανάλωση δημιουργεί συναισθήματα ευεξίας στην αρχή αλλά μετά φέρνει εξάντληση και επιθετικότητα. Η κατάσταση ήταν τελείως εκτός ελέγχου. Μια κόλαση. Ο στρατός μαστούρωνε από το πρωί μέχρι το βράδυ. Αποχαυνωμένοι βίαζαν τις κοπέλες, πυροβολούσαν στο ψαχνό και ξυλοκοπούσαν όποιον τους έκανε κέφι. Όλα αυτά για διασκέδαση.

- Ακόμα και τα άγρια ζώα την πλήρωσαν ακριβά. Μαστουρώνονταν και ξολόθρευαν με τα πολυβόλα ότι κουιότανε. Σκότωναν για να σκοτώνουν. Ότι έβρισκαν.

Ο Ανδρέας σταμάτησε να μιλάει, άναψε ένα τσιγάρο και μας κοίταξε.

- Τώρα τα πράγματα έχουν ησυχάσει. Ευτυχώς. Σε λίγο θα δείτε το Αξούμ.

Συνεχίσαμε αμίλητοι να ταξιδεύουμε με κατεύθυνση το Αξούμ.

Έξω από το παράθυρο έβλεπα τα βουνά και τα δάση. Το ταξίδι ήταν εξαντλητικό ο δρόμος είχε πολλές λακκούβες και στροφές. Ταξιδεύαμε αρκετές ώρες, όταν βρήκαμε μια πινακίδα για το Αξούμ και οδηγηθήκαμε στο κέντρο της πόλης. Ο Ανδρέας άρχισε τη ξενάγηση.

- Μεσαιωνική πολιτεία χτισμένη στα 2.130 μ. ύψος θεωρείται η ιερή πόλη της Αιθιοπίας. Πρόκειται για ισχυρότατο κρατίδιο με αξιόλογη ναυτική δύναμη.

. Αναζητήσαμε ένα πανδοχείο, και εξαντλημένοι κοιμηθήκαμε αμέσως. Ο Ανδρέας θα πήγαινε μια βραδινή βόλτα. Το πρωί ξυπνήσαμε νωρίς. Μας περίμενε στο απέναντι καφενείο. Μας πρόσφεραν καφέ με αλάτι φάγαμε μια πίτα με μέλι και αρχίσαμε να περπατάμε. Ακολουθήσαμε ένα μονοπάτι ανάμεσα στα δένδρα και τους θάμνους.

- Πάμε πρώτα να δούμε τους οβελίσκους. Μας είπε. . Συναντήσαμε τον πρώτο γρανιτένιο οβελίσκο γύρω στα 25 μέτρα ψηλό. . Δίπλα του και άλλες μονολιθικές στήλες άλλες πεσμένες στη γη και άλλες όρθιες.

- Αυτοί οι οβελίσκοι παραμένουν ακόμη ένα μυστήριο. Είπε ο Ιουλιανός. Πράγματι κανείς δεν ξέρει με σιγουριά τίποτα για αυτούς.

Βέβαια από το Βυζάντιο και μετά υπάρχει λόγω ορθοδοξίας μεγάλη σχέση ανάμεσα στα δύο κράτη. Μετά από τα μέσα του 1^{ου} αιώνα η ελληνική γλώσσα μαζί με την Σαβαϊκή, την επίσημη Αιθιοπική χρησιμοποιείται στο Πατριαρχείο του Αξούμ. Ήταν η επίσημη και εμπορική γλώσσα της αυλής η lingua franca. Άλλωστε γραμμένες στα ελληνικά βρέθηκαν πολλές επιγραφές και ακόμη υπάρχουν νομίσματα ανεκτίμητης αξίας στην ελληνική γλώσσα που χρησιμοποιούσαν οι βασιλείς της Αξώμης.

Αυτές οι επιτύμβιες στήλες είναι γραμμένες στη γκιεζ, στα ελληνικά και τα σαβαϊανά.

Περπατήσαμε κι άλλο μέχρι που φτάσαμε σε ένα μοναστηριακό συγκρότημα στο εσωτερικό του οποίου υπήρχε ένα χαμηλό οικοδόμημα από γρανίτη. Ήταν η εκκλησία.

Χτυπήσαμε την πόρτα. Ένας ασπροντυμένος μοναχός άνοιξε την πόρτα. Χωρίς να μας μιλήσει, μας υποδέχτηκε με ένα κούνημα του κεφαλιού. .

- Εδώ λένε πως είναι φυλαγμένη η Κιβωτός της Διαθήκης. Μου ψιθύρισε ο θείος.

- Κιβωτός της Διαθήκης;. Ρώτησα σασιτισμένος.

- Το ιερότερο κειμήλιο του Ιουδαϊσμού. Ήταν ένα μεγάλο κουβούκλιο από ξύλο ακακίας επενδεδυμένο από καθαρό χρυσό, που φτιάχτηκε από τον λαό του Ισραήλ σύμφωνα με οδηγίες που είχε δώσει ο Θεός στον Μωυσή. Περιείχε το περίφημο «μάννα»- την τροφή που έστειλε ο Θεός στους Ισραηλίτες για να επιβιώσουν στην έρημο-, το μαγικό ραβδί του Ααρών, και τις δέκα εντολές που έδωσε ο Θεός στον Μωυσή στο όρος Σινά. Η κιβωτός για 40 χρόνια συντρόφευε τους Ισραηλίτες κατά την έξοδό τους στην έρημο. Στη συνέχεια έπεσε στα χέρια των Φιλισταίων οι οποίοι και τους αιχμαλώτισαν. Το περίεργο είναι ότι οι ίδιοι οι πολιορκητές επέστρεψαν την κιβωτό στους Ισραηλίτες επειδή φοβήθηκαν ότι πρόκειται για μια επικίνδυνη κατοχή. Θεώρησαν ότι κουβαλάει κάποια κατάρρα. Φοβήθηκαν τη δυνατή ενέργεια που κουβαλούσε και πίστεψαν πως όσοι την πλησίαζαν με βέβηλες προθέσεις αυτομάτως θα πεθαίνανε. Η ίδια δε η κιβωτός για να προστατεύσει αυτούς τους καημένους άπληστους και αδαείς γινόταν έως και αόρατη.

- Και μετά τι έγινε; Πώς έφτασε εδώ; Ρώτησα εγώ.

- Μετά από μακριά περιπλάνηση η κιβωτός επέστρεψε στην Ιερουσαλήμ και τοποθετήθηκε στο Ναό του Σολομώντα. Βέβαια από ένα σημείο και μετά οι γνώμες διχάζονται. Άλλοι λένε πως με την καταστροφή του Ναού από τους Βαβυλώνιους το 587 π.χ., φυγαδεύτηκε από τους ιερείς του Ναού και φυλάχτηκε από μια μικρή κοινότητα Εβραίων στο Ασουάν της Αιγύπτου.

- Και γιατί λένε πως είναι εδώ; Ρώτησα

- Λέγεται πως την έφερε στο Αξούμ ο Μενελίκ ο πρώτος γιος της Βασίλισσας του Σαββά και του Βασιλιά Σολομώντα. Ο νεαρός πρίγκιπας μεγάλωνε μακριά από τον πατέρα του στο Αξούμ και όπως είναι φυσικό ζήτησε κάποτε να τον γνωρίσει. Επισκέφθηκε λοιπόν τον πατέρα του συνοδευμένος από τους ευγενείς της χώρας του.

Φαίνεται πως οι Ισραηλίτες θέλοντας να υποτιμήσουν την Αιθιοπία σε σχέση με τη γη της επαγγελίας που θεωρούσαν τη πατρίδα τους προσέβαλαν τους Αιθίοπες επισκέπτες οι οποίοι προσβεβλημένοι απάντησαν:

“Η χώρα μας είναι καλύτερη. Γιατί ο αέρας της χώρας μας είναι καλός. Ούτε ζεστός, ούτε καυτός. Το νερό της χώρας μας είναι καλό και μερικές φορές γλυκό και ρέει άφθονο μέσα στα ποτάμια. Ακόμη και οι κορυφές των βουνών μας είναι πλούσιες σε νερό. Δεν είναι όπως τις δικές σας περιοχές που πρέπει να σκάψετε πηγάδια για να βρείτε νερό και εμείς δεν πεθαίνουμε από τον καύσωνα. Ακόμα και μέσα στο καταμεσήμερο πηγαίνουμε να κυνηγήσουμε άγρια ζώα, βουβάλια και ελάφια, πουλιά και μικρά ζώα. Αλλά ο Θεός μας φροντίζει και τον χειμώνα. Μας φροντίζει σε όλη τη διάρκεια του χρόνου. Την άνοιξη τρώμε τα δημητριακά που έχουμε αλωνίσει μα τα πόδια όπως κάνουν στην Αίγυπτο. Τα δένδρα βγάζουν υπέροχους καρπούς. Το σιτάρι και το κριθάρι και όλοι οι άλλοι καρποί μας και τα ζώα μας είναι όλα καλά και ωραία’.

Κάπου άκουσα τον παππού να λέει:

Η Κιβωτός να επιζητά την αγνότητα της καρδιάς και την ανιδιοτέλεια. Και το αγνό πνεύμα των Αιθίοπων να έμελλε να είναι η ασφαλέστερη προστασία για την κιβωτό.

Η χαμένη Κιβωτός θα ξαναβρεθεί όταν οι άνθρωποι θα είναι έτοιμοι να ερμηνεύσουν την αγάπη σαν πηγή δύναμης. Όταν καταλάβουν με αθωότητα και χιούμορ που είναι τα πρώτα χαρακτηριστικά που πρέπει να έχει κάποιος που εμπνέεται από το θείο.

- Μπορούμε να τη δούμε; Ρώτησα με περιέργεια.

Κανείς δεν μπορεί να τη δει εκτός από τον άνθρωπο που την προσέχει.

- Να δούμε τότε τον άνθρωπο που την προσέχει. Επέμεινα.

- Αυτός ο άνθρωπος έχει επιλεχθεί ανάμεσα σε πολλούς άλλους να φιλά την Κιβωτό μέρα και νύχτα. Σπανίως έρχεται σε επαφή με άλλους και ζει σαν φυλακισμένος με δική του απόφαση βέβαια. Θεωρείται ιερό πρόνομιο αυτός ο ρόλος.

Βγήκαμε από το εκκλησάκι και περπατήσαμε προς τα πίσω. Ο Ανδρέας έμεινε στο Αξούμ. Αποχαιρετιστήκαμε εγκάρδια και αφήσαμε μελλοντικές υποσχέσεις για πιθανές συναντήσεις. Μπήκαμε με ανακούφιση στο αεροπλανάκι μας και πετάξαμε.

Οι Ντανκάλοι (Αφάρ), άγριοι, τραχείς, φοβεροί και αυτοί σαν τη γη τους

Ερυθρά θάλασσα και το φημισμένο ριφτ -βαλλευ. Περί αστέρων που δεν καταγράφονται σε χάρτες, ονειροπολημάτων και άλλων τρυφερών εκπλήξεων. Οπου ήρθε η ώρα να μάθει ο υπομονετικός αναγνώστης από τον Λή, πως κάθε γεγονός που μας συμβαίνει όχι μόνο δεν είναι τυχαίο, αλλά προσχεδιασμένο να συμβεί και αφού συμβεί πυροδοτεί και άλλα γεγονότα που όλα μαζί σε σύνολο συνεργάζονται για την αφύπνιση μας.

Σε σύγκριση με το καταπράσινο τοπίο τα βουνά τις λίμνες και τα ποτάμια που μέχρι εκείνο το πρωινό ξεκούραζαν τα μάτια μας και τη ψυχή μας εδώ τίποτα δεν μπορούσε να συγκρατήσει τη ζωή. Ερημιά και απομόνωση. Πουθενά δεν υπήρχε το παραμικρό δείγμα ζωής. Ένα αίσθημα βάρους και ασφυξίας παντού. Όμως το πιο αξιοπερίεργο γεγονός είναι πως σε αυτόν τον τόπο της τιμωρίας μένουν άνθρωποι. Φοβεροί και αυτοί σαν τη γη τους. Σκληροί και αδιάλλακτοι πολεμιστές άγριοι, τραχείς και βάνουσοι. Οι Ντανκάλοι. Χαμιτικής προέλευσης πρόγονοι του Νόε παρότι ειδωλολάτρες έχουν μουσουλμανική παράδοση και συγχρόνως τηρούν κατά γράμμα τον Μωσαϊκό νόμο. Αυτοαποκαλούνται Αφαρ.

Πρόκειται για μια ιδιάζουσα κοινωνία που στηρίζεται στο έγκλημα. Μου εξήγησε ο Ιουλιανός. Οι νόμοι τους αδιάλλακτοι και απάνθρωποι για τα δικά μας μέτρα και σταθμά. "Σκότωνε και μόνο σκότωνε όποιον ξένο συναντάς". 'Καλύτερα να πεθάνεις αν πρόκειται να ζήσεις χωρίς να έχεις σκοτώσεις'.

Πετούσαμε πάνω από την έρημο. Στο βάθος η ερυθρά θάλασσα. Μια θάλασσα από ανοικτό γαλανό σχεδόν ξεθωριασμένο.

- Είναι από το πολύ αλάτι. Κοίτα γύρω τις αλυκές.

Ο ήλιος τα έχει βάψει όλα μαβιά.

Και ο Λή κάπου κοντά στα αυτιά μου ψιθυρίζει:

- Να μην τα ξεχωρίζεις και να τα αγαπάς όλα το ίδιο. Τελευταία ευκαιρία και αυτής της ημέρας για μια στράτευση στην ενότητα. Λίγο πριν το άνοιγμα των ουρανών στα αστέρια.

Είχα προσέξει ότι έκανε πάντα εντονότερη την παρουσία του κατά τη διάρκεια της πτήσης. Ίσως επειδή μας ένωθε πιο κοντά.

Ο χάρτης μαζευόταν καθώς το βράδυ έπεφτε. Οι κινητήρες ακούγονταν σταθερά και είχα τα μάτια μου συλωμένα στο καντράν, στις λυχνίες του ασύρματου και στις βελόνες. Πετούσαμε ονειροπολώντας Μέσα στη μαγεία των χρωμάτων. Τρυπώναμε κάτω από τα σύννεφα. Μακριά από τις ανθρώπινες κυριαρχίες.

Σκέφτηκα ότι έχουν ήδη περάσει είκοσι ημέρες από την ημέρα που έφτασα και ακόμη δεν έχω ρωτήσει τίποτα τον Ιουλιανό για τις απορίες μου.

- Τι ήταν αυτό το άστρο που ο Λή είχε σημειώσει σε έναν χάρτη με το όνομα Ετίγε Αζιέμπ; τον ρώτησα. Ο Ιουλιανός χαμογέλασε και με λοξοκοίταξε σαν να περίμενε την ερώτηση..

- Θα μάθεις σύντομα. Αλλά καλύτερα όχι από εμένα, γιατί πρόκειται για μια ιστορία που με έχει κουράσει αφάνταστα. Ασε που δεν την έχω καταλάβει και πολύ καλά γιατί ο Λή μιλούσε με κομμένες φράσεις και γρίφους.

Ο Ιουλιανός ήταν πάντα ανεπίδεχτος μαθήσεως για γνώσεις και πληροφορίες πέραν του καθορισμένου ορατού και απτού. Μου ψιθύρισε ο Λή και μετά βίας κρατήθηκα για να μην αρχίσω να γελάω που μέσα από εμένα ξεκινούσε μια αόρατη αντιπαράθεση των δύο αδελφών. Και ο Ιουλιανός σαν να αισθάνθηκε τι είπτε ο Λή άρχισε να μου λέει:

- Καθώς Ο Λή πετούσε πολύ τις νύχτες με το αεροπλάνο, με μια παλιάς τεχνολογίας πυξίδα και έναν υποτυπώδη αυτόματο πιλότο τα ανοδικά και καθοδικά ρεύματα συχνά τον παρέσυραν μακριά από τον προσανατολισμό του.

- Η πυξίδα μου ήταν τελευταίας τεχνολογίας ,και ο Ιουλιανός με μπερδέυει με τον εαυτό του. Άκουσα τον Λή να λέει θυμωμένα.

Το είχαν παρακάνει. Μου μιλούσαν και οι δύο ταυτόχρονα χωρίς ο ένας να ξέρει την ύπαρξη του άλλου. Δεν ήξερα ποιόν να πρωτοακούσω. Ο Ιουλιανός ανυποψίαστος για τις παρεμβάσεις του Λή , και ο Λή παρορμητικός, επέμενε να βάζει τα πράγματα στη θέση τους.

Μετά από λίγη ώρα και αφού κόπασε η λεκτική διαμάχη, ο Ιουλιανός άναψε εκεί ψηλά μέσα στο αεροπλανάκι την πίπα του και μέσα στην ηρεμία του τοπίου στο μαβί δειλινό αποφάσισε να μου διηγηθεί την ιστορία του άστρου Ετίγε Αζιέμπ,:

- Θεωωρή, κάποτε συνέβη στον Λή κάτι πολύ ιδιαίτερο σ' ένα από τα ταξίδια του. Είχε χάσει τον προσανατολισμό του, -επιμένω πως έφταιγε η πιξίδα - και είχε παρασυρθεί πολύ μακριά. Νύχτωνε δεν έβλεπε καθαρά, και τα καύσιμά του δεν άντεχαν άλλο. Εψαχνε απεγνωσμένα να προσανατολιστεί.

Αυτός ο εφιάλης κράτησε μια ώρα. Όταν πιά ήταν σίγουρος πως δεν θα κατάφερνε να βρει τον δρόμο του μέσα στη νύχτα, και ακριβώς τη στιγμή που η αγωνία του είχε κορυφωθεί, - όπως μου έλεγε -όταν και αυτή ακόμα η ελπίδα τον είχε εγκαταλείψει, - ζήτησε δυνατά βοήθεια από τον ουρανό.

- Και τι έγινε; Ρώτησα.

-Τι έγινε. Κάτι ανέλπιστο. Ενα αστέρι παρουσιάστηκε στον ουρανό που μέχρι εκείνη την ώρα δεν φαινόταν πουθενά στο στερέωμα. Λαμπερό και χρυσό αναβόσβηνε το φως του σαν φάρος δείχνοντάς στον παππού σου μια συγκεκριμένη κατεύθυνση.

-Απίστευτο! Είπα .

-Και όμως αυτό έγινε. Ο Λή ακολούθησε το αστέρι και μετά από ένα τέταρτο βρήκε τον προσανατολισμό του. Είδε τα φώτα και προσγειώθηκε στο αεροδρόμιο βράδυ και με μηδέν καύσιμα. Είπε ο Ιουλιανός συγκινημένος.

- Το σπουδαιότερο ήταν αυτή η αναπάντεχη ξαφνική υπέροχη χαρά . πάντα το ξεχνάει ο Ιουλιανός Πετάχτηκε ο Λή.

- Θυμάμαι μου μιλούσε μέρες για μια απερίγραπτη χαρά που είχε νιώσει όταν το αντίκρισε. Όμως το ίδιο συναίσθημα αυτό της απερίγραπτης χαράς το ξανάβιωσε πολλές φορές, όταν οι συνθήκες ήταν αντίξοες. Ενας απλός άνθρωπος θα ερμήνευε ένα τέτοιο γεγονός σαν θεική παρέμβαση , σαν χάρη για τη σωτήριά του. Θα ευχαριστούσε και θα ξεμπέρδευε.

Ονόμασε το αστέρι «Ετιγε Αζιέμπ», και θεώρησε πως ο μόνος τρόπος για να προσέξει το αστέρι ήταν να κινδυνεύει ο ίδιος. Πιστεύοντας φανατικά πως τίποτα δεν είναι τυχαίο, αντέστρεψε το όλο θέμα. Πίστευε πως όσο περισσότερο κινδύνευε τόσο μεγαλύτερη χαρά αισθανόταν και παράλληλα παρουσιάζονταν στη ζωή του τα ανεξιχνίαστα και περίεργα φαινόμενα. Στο τέλος είχε γίνει τόσο φανατικός με αυτή την άποψη, που μόνο κάτω από ακραίες συνθήκες ζωής ένιωθε πως βρισκόταν μέσα στο σχέδιο της ζωής του που ήταν να ανακαλύπτει αυτά τα φαινόμενα. Παντού ήθελε να βρίσκει αλληλουχίες. Πολύ μπερδεμένη ιστορία. Είπε ο Ιουλιανός.

- Όλα συνδέονται μεταξύ τους. Τόσο ο χρόνος, όσο ο χώρος και οι καταστάσεις.

Όλα είναι μέρος του ίδιου σχεδίου. Της εξέλιξης του καθένα σε προσωπικό

επίπεδο και όλων μαζί σε ομαδικό. Για τον ίδιο σκοπό. μου ξαναψιθύρισε στο αυτί ο Λί μέσα στο μικρό αεροπλανάκι.

- Ωστόσο πουθενά δεν μπορούσε να το εντοπίσει όταν το έψαχνε στους χάρτες και στους αστρονομικούς οδηγούς. Έτσι το σημείωσε μόνος του. Συνέχισε ο Ιουλιανός.

- Η «Ετιγε Αζιέμπ», αυτοσημειώθηκε, όπως αυτοσυστήθηκε. Αντε τώρα να το εξηγήσεις στον Ιουλιανό που πέρα από τονΚαζαμία δεν έχει διαβάσει τίποτα άλλο. Μου φάνηκε πως ο Λή είχε αρχίσει να θυμώνει.

- Εσύ Ιουλιανέ το έχεις δει ποτέ αυτό το αστέρι;

Μου το έδειξε κάποτε όταν πετούσαμε επιστρέφοντας από την Τάνα. Είχε ξεθαρρέψει και συχνά πετούσε το σούρουπο. Πράγμα απαγορευμένο και πολύ επικίνδυνο. Δεν φοβότανε καθόλου.

Ήταν σίγουρος ότι θα τον έσωζε τα αστέρια και έπαιρνε συνεχώς ρίσκα. Είπε ο Ιουλιανός.

Ο φόβος φταίει για όλα αγόρι μου. Αρχικά ήταν ένα εργαλείο επιβίωσης που μας προειδοποιούσε για την ασφάλεια μας. Αν όμως εγκατασταθεί μέσα μας θολώνει το μυαλό. Μας ακινητοποιεί και γινόμαστε θύματα εκμετάλλευσης. Όταν φοβόμαστε δεν μπορούμε να σκεφτούμε ελεύθερα.

- Και στη συνέχεια τι έγινε;

- Εκείνη τη φορά είχαμε βάλει καύσιμα που δεν ήταν καθαρά. Που να ξέρουμε τι βενζίνη μας πουλούσε το κάθε βενζινάδικο που συναντούσαμε στο δρόμο. Μετά από λίγη ώρα, η μηχανή μπουκώσε και σταμάτησε να δουλεύει ο ένας κινητήρας. Που σημαίνει πως θα έπρεπε να βρούμε οπωσδήποτε άλλα καύσιμα και να καθαρίσουμε τα μπουζιά. Αρχίσαμε να χάνουμε ύψος, φοβόμουν μήπως σταματήσει και ο άλλος κινητήρας. Ο παππούς σου τότε αντί να θορυβηθεί, άρχισε να τραγουδάει μαν άρια. Χάνουμε ύψος του φώναζα. Θα τρακάρουμε στα βουνά. Στα δένδρα. Πιάσε τον ασύρματο. Αυτός δεν χαμπάριαζε τίποτα. Συνέχισε να τραγουδάει, με το γνωστό του ύφος. Το αεροπλάνο περνούσε ανάμεσα από τις χαράδρες, μόλις που έβλεπε τις κορυφές των δένδρων, και εγώ σκεπτόμουν τη θεία σου που εξ' αιτίας αυτής επιπολαιότητας θα την άφηνα μόνη στον κόσμο.

Καραβάνι διανύει έναν αρχαίο δρόμο του αλατιού.

“Ένα ιδιαίτερο κεφάλαιο στο οποίο ένα θαύμα αναφέρεται που μόνο οι έχοντες καθαρά μάτια και καρδιά μπορούν να πιστέψουν”.

Ο Ιουλιανός με κοίταξε και χαμογέλασε. Ήταν άνετος και χαλαρός. Οδηγούσε το αεροπλανάκι ξένοιαστος και σίγουρος για τη πορεία μας και εγώ αναρωτιόμουν γιατί δεν άκουγε και αυτός τον Λί όταν μου μιλούσε. Ίσως επικοινωνούσαν αλλιώς σκέφτηκα.

- Και τελικά τι έγινε; Ρώτησα

- Τότε με τα μάτια μου, είδα ένα φως να τρεμοπαίζει στον ορίζοντα. Δεν ξέρω γιατί, αλλά με το που το αντίκρισα αισθάνθηκα ανακούφιση. Κάτι σαν ελπίδα. Εδώ που τα λέμε, χανόμασταν.

Ο Ιουλιανός σε αντίθεση με τον Λί δεν δεχόταν τίποτα που δεν μπορούσε να εξηγηθεί λογικά. Εννιωθε κάπως άβολα με τα ανεξήγητα από τη λογική φαινόμενα. Σαν να φοβότανε να παραδεχτεί αλήθειες που δεν έβλεπε. Τα συμπεράσματα και οι αποδείξεις τού ήταν αναγκαίες.

- Και μετά;

- Ο Λί χωρίς να πει τίποτα, με μια απίστευτη σιγουριά αυτόματα άλλαξε πορεία έστριψε 180 μοίρες και μέσα στο βράδυ ακολούθησε το αστέρι. Μετά από αρκετή ώρα και αφού είχα αρχίσει να δυσανασχετώ ξαφνικά μετά από λίγο φάνηκε χαραγμένος μέσα στο λιγοστό φως ένας άσπρος αυτοκινητόδρομος. Πετάξαμε απο πάνω του και παρά το γεγονός ότι δεν βλέπαμε καθαρά, προσγειωθήκαμε με μεγάλη ευκολία. Κατεβήκαμε από το αεροπλανάκι και περπατήσαμε καμιά ώρα προς τα δυτικά. Ο Λί χωρίς να μιλάει βάδιζε εμπρός βιαστικά.

Εγώ ακολουθούσα και αναρωτιόμουνα που πηγαίναμε μέσα στη νύχτα πεζοί σε έναν αυτοκινητόδρομο από τον οποίο ψυχή δεν περνούσε. Είχε βραδιάσει για τα καλά, το φεγγάρι ήταν γεμάτο μπροστά μας, και οι σκιές από τα δένδρα του δάσους δεν βοηθούσαν τη κατάσταση.

Ο θείος σου συνέχισε να προσανατολίζεται προς την κατεύθυνση που του έδειχνε το αστέρι.

Στην κυριολεξία βαδίζαμε στο πουθενά όταν είδαμε τα αναμμένα φώτα ενός σταματημένου φορτηγού.

- Τι φορτηγό ήταν αυτό; ρώτησα

- Της εταιρίας Σελλ, αν έχεις το Θεό σου. Ένα τανκερ που τροφοδοτούσε με βενζίνη αυτοκίνητα και αεροπλανάκια σαν το δικό μας. Είχε σταθμεύσει στην άκρη του δρόμου βραδιάτικα και ο οδηγός είχε βάλει μουσική και ρέμβαζε. Προφανώς θα είχε κουραστεί να οδηγεί και θα σταμάτησε να πάρει έναν υπνάκο και μετά να συνεχίσει το ταξίδι του. Η χαρά μας ήταν απερίγραπτη. Που ξεθάψαμε το φορτηγό, μέσα στην μέση του πουθενά είναι ένα θαύμα. Βάλαμε βενζίνη, καθαρίσαμε τα μπουζιά, και συνεχίσαμε το ταξίδι μας. -

- Το αστέρι το είδατε πάλι και στον γυρισμό σας; Ρώτησα.

- Αυτό είναι το περίεργο. Δεν το ξανάδαμε πουθενά πια. Όσο και να το ψάχναμε.

- Και το ονόμασε μόνος του Ετίγε Αζιέμπ;

- Ο παππούς σου είχε μια μανία να συνδυάζει τα ασυνδύαστα. Μας είχε ζαλίσσει με τις θεωρίες του.

- Πίστευε ότι δεν υπάρχουν πουθενά συμπτώσεις.

- Κάθε γεγονός που μας συμβαίνει όχι μόνο δεν είναι τυχαίο, αλλά αφού συμβεί πυροδοτεί και άλλα γεγονότα που όλα μαζί σε σύνολο συνεργάζονται για την αφύπνισή μας. ακουσα ξαφνικα τον παππού να λέει.

- Απόψε θα φιλοξενηθούμε από δύο καλούς φίλους. Είναι ανθρωπολόγοι. Αυτοί θα σου απαντήσουν σε όσες ερωτήσεις θέλεις.

Έχουμε δώσει ραντεβού πριν από ένα μήνα να τους συναντήσουμε σε ένα παραλιακό χωριό κοντά στην Μασάουα. Έρχονται από τη Σομαλία με καραβάνια, και μεταφέρουν αλάτι για να το πουλήσουν στις αγορές στη βόρεια Αφρική. Ταξιδεύουν και αυτοί συνεχώς συνέχισε ο θείος Ιουλιανός. Με ό,τι μέσο βρουν. Συνήθως με τα καραβάνια. Το ραντεβού μας είναι εδώ. Και έδειξε μια κουκίδα σημειωμένη στον χάρτη. Αν όλα έχουν πάει καλά και για αυτούς όπως και για μας θα μας περιμένουν σε αυτό το σημείο απόψε. Ο θείος τράβηξε τον μοχλό. Χαμηλώσαμε. Εψαχνε για το κατάλληλο έδαφος να προσγειωθούμε.

- Πες του, όχι στην άμμο. Βουλιάζει πετάχτηκε ο Λί,.

-Οχι στην άμμο. Βουλιάζει επανέλαβα.

- Και εσύ που το ξέρεις; Με ρώτησε ο Ιουλιανός.

- Φυσικό δεν είναι να βουλιάζει η άμμος; πετάχτηκε ο Λί

- Φυσικό δεν είναι; Επανέλαβα.

Ο θείος προχώρησε προς τις αλυκές.

- Μα ούτε και στις αλυκές. Είπε ο Λί.

- Ούτε και στις αλυκές επανέλαβα.

- Βέβαια ούτε και στις αλυκές. Επανέλαβε ο θείος.

Βρήκαμε ένα χωματόδρομο και τον ακολουθήσαμε πετώντας στην αρχή, για να βεβαιωθούμε ότι είναι ασφαλής και μετά, στρίψαμε , χαμηλώσαμε κι άλλο , και ακουμπήσαμε τη γη.. τώρα πηγαίναμε παράλληλα προς τη θάλασσα. Δεξιά μας οι αμμόλοφοι. Στο βάθος διακρίναμε φώτα. Ήταν τα καραβάνια. Σταματήσαμε και κατεβήκαμε από τα αεροπλάνα.

Με έναν μικρό σάκο ο καθένας στον ώμο του και έναν φακό ξεκινήσαμε να περπατάμε προς τα καραβάνια. Προς τα φώτα.. Πεινούσα και διψούσα πάρα πολύ.. Αλλά δεν είπα τίποτα. Ο Ιουλιανός το κατάλαβε.

- Έχεις μεγαλώσει ξαφνικά μέσα σε είκοσι μέρες αγόρι μου. Δεν ήσουν ο ίδιος όταν κατέφθασες από την πατρίδα.

Τον κοίταξα. . Ξαφνικά μου φάνηκε κουρασμένος και γέρος. Τυλιγμένος σφιχτά στο σακάκι του αξύριστος και αδυνατισμένος, περπατούσε σκυφτός.

- Κρυώνεις; τον ρώτησα. Η θερμοκρασία είχε πέσει απότομα. Από τους 50 βαθμούς το μεσημέρι τώρα θα είχε φτάσει στους 15.

- Είναι η κούραση και αυτή η απότομη αλλαγή της θερμοκρασίας που ο οργανισμός μου δεν την αντέχει πλέον. Μετά από την ελονοσία που πέρασα πριν από πέντε χρόνια έχασα ένα μεγάλο μέρος από τις δυνάμεις μου.

- Για αυτό η θεία Καλή δεν ήθελε να σε αφήσει μόνο. Φοβόταν μήπως και ξανακυλήσεις. Μου είπε να σε προσέχω να μην κουράζεσαι.

Από μακριά ακούστηκαν ανθρώπινες φωνές και γέλια. Μια καινούργια γλώσσα έφτασε στα αυτιά μου. Ξεχώριζε για τα έντονα άλφα τα λάμδα και μια ποιητική χροιά. Ήταν Αραβικά. Κάποιος μας έκανε σήμα από μακριά με έναν φακό. Πλησιάζαμε.

Τα φώτα που βλέπαμε από το αεροπλάνο ήταν πολλές μικρές εστίες από αναμμένες φωτιές. Γύρω από τις εστίες ήταν μαζεμένοι οι άνθρωποι του καραβανιού. Γύρω στους είκοσι . Κάποιοι από αυτούς είχαν στήσει τεράστια τσαντάρια και καθόντουσαν από κάτω. Άλλοι ξαπλωμένοι πάνω σε χαλιά και άλλοι καθισμένοι σταυροπόδι έπιναν τσάι και μιλούσαν.

Ήταν δύσκολο μέσα στη νύχτα να διακρίνει κανείς τα χρώματα των ρούχων τους. Τα μάτια τους έλαμπαν στο φως της φωτιάς και τα κεφάλια τους ήταν καλυμμένα με τουρμπάνια.

Μας χαιρέτησαν με ένα νεύμα. Ανταποδώσαμε με τον ίδιο τρόπο. Κάποιοι από αυτούς άρθρωσαν ένα χαιρετισμό στη γλώσσα τους. Οι περισσότεροι είναι νομάδες που μετακινούνται ανάλογα με το που υπάρχει τροφή για τις καμήλες. Κάποιοι εκτρέφουν καμήλες. Άλλοι είναι έμποροι. Υπάρχουν όμως και απλοί ταξιδιώτες ανάμεσά τους. Ακόμη και ολόκληρες οικογένειες που μετακινούνται. Πάνε στο παζάρι της Τύνιδας να πουλήσουν το αλάτι τους. Ταξιδεύουν έως και τρεις μήνες. Διανύουν έναν αρχαίο δρόμο μέσα στην έρημο. Από το Νότο της Τυνησίας περνούσαν τα караβάνια που πήγαιναν τους προσκυνητές στη Μέκκα. Από τη Δύση στην Ανατολή. Και από την χερσόνησο της Αραβίας στην Σομαλία στην Αιθιοπία στο Σουδάν και μετά κατά μήκος της ερήμου οι έμποροι.

Οι καμήλες, δεμένες η μια πίσω από την άλλη κάθονταν χάμω μασουλώντας τη τροφή τους. Ένας ψηλόλιγνος λευκός με ένα σαρίκι στο κεφάλι ντυμένος με άσπρο παντελόνι και κελεμπία μας πλησίασε. Μας έδειξε πού να καθίσουμε και μετά απομακρύνθηκε. Στην παρέα του βρισκόταν άλλος ένας λευκός ντυμένος με τον ίδιο τρόπο και λίγο πιο πέρα άραβες που έψηναν πίτες στη φωτιά. Μας χαιρέτησαν όλοι με ένα κούνημα του κεφαλιού.

Δεν σηκώθηκαν καθόλου από τις θέσεις τους και δεν ρώτησαν τίποτα για μένα. Κάτσαμε απέναντί τους και περιμέναμε. Ο ένας ανακάτευε το νερό με το αλεύρι, ο άλλος έπλαθε τις πίτες και τις περνούσε στο διπλανό του για να τις ψήσει στο τηγάνι που έκαιγε πάνω από τη φωτιά.

Αριστερά μας μια λεπτή σιλουέτα έφτιαχνε καφέ. Δεν καταλάβαινες αν ήταν αγόρι ή κορίτσι.. Το πρόσωπό της ήταν καλυμμένο με ένα τεράστιο μοβ μαντίλι που άφηνε μόνο να φαίνονται τα μάτια και ένα τουρμπάνι έκρυβε τα μαλλιά. Φορούσε κελεμπία με μια σφιχτή ζώνη στη μέση και παντελόνια από κάτω. Με δαχτυλίδια στα δάχτυλα των ποδιών. Στο μέτωπο είχε κρεμάσει ασημένια κοσμήματα σαν γρόσια. Καθώς πλησίαζε το σκεύος του καφέ στη φωτιά διέκρινα ζωγραφιές πάνω στις παλάμες της. Μια αίσθηση οικειότητας με πλημμύρισε σαν να συνάντησα ξανά μια φίλη από τα παλιά. Της χαμογέλασα αυθόρμητα σαν να την γνώριζα από χρόνια, αλλά εκείνη απομακρύνθηκε ντροπαλά και λίγο φοβισμένα.

Ο ένας από του άραβες μας πρόσφερε πίτες με πλιγούρι. Φάγαμε σιωπηλά. Υστερα ήπιαμε γάλα από τις καμήλες. Κάποιος άλλος μάζεψε τις κούπες και τις έπλυνε όλες με ελάχιστο νερό. Οι φίλοι του θείου που γνώρισα ήταν οι πιο παράξενοι άνθρωποι που έχω συναντήσει στη ζωή μου. Δεν μιλούσαν, δεν γελούσαν και καθόντουσαν παράμερα ντυμένοι σαν Βερβερίνοι... Αυτή η υποδοχή δεν είχε καμία σχέση με την άλλη από τον Σουηδό στην λίμνη Τάνα, ακόμη και τους οδηγούς των ταξί στο Γκόνταρ και στη Λαλιμπέλα. Εδώ αναρωτιόμουν αν είμαστε ευπρόσδεκτοι.

Οι αμμόλοφοι της ερήμου.

Όπου μαθαίνουμε πως ο έρωτας είναι η πύλη των μυστηρίων.

Εκανε κρύο, κάποιος μας μοίρασε κουβέρτες ξαπλώσαμε δίπλα στη φωτιά που αργόκαιγε στη μέση και που ευτυχώς κάποιος από την παρέα τη φρόντιζε όλο το βράδυ. Οι Βερβερίνοι προσευχήθηκαν στον Αλλάχ και ξετύλιξαν τα σαρίκι τους για να σκεπάσουν ολόκληρο το κεφάλι και μετά ξάπλωσαν ο ένας δίπλα στον άλλο. Εμεινα τελευταίος να κοιτάζω. Δεν είδα πουθενά τη γυναικεία φιγούρα και αναρωτήθηκα που μπορεί να κοιμότανε.

Ενιωσα μια περίεργη ανησυχία για τον Ιουλιανό. Είχε κουλουριαστεί κοντά στη φωτιά. Τον πλησίασα και αγγίζοντάς τον κατάλαβα πως έτρεμε. Τον τύλιξα με την κουβέρτα μου και του έτριψα την πλάτη.

- Ευχαριστώ Θεοωρή αγόρι μου. Ψέλλισε.

Ξάπλωσα ανάσκελα κάτω από το ουράνιο θαύμα. Εναν απίστευτα φωτεινό ουρανό. Σε ταξίδευε και δεν γλίτωνες από πουθενά. Εκείνο το βράδυ λάτρεψα τη νύχτα και τα αστέρια της τόσο όσο ποτέ άλλοτε. Στη ζωή μου δεν ξανάδα ποτέ τίποτα πιο φωτεινό από εκείνο τον έναστρο ουρανό μέσα στην έρημο. Νομίζω πως κοιμήθηκα με ανοιχτά τα μάτια. Για να βλέπω τα άστρα και να λούζομαι στο φως τους. Αισθάνθηκα μια βαθιά ηρεμία και μετά μια βαθιά συγκίνηση για αυτή την μαγευτική ήσυχη ομορφιά.

Κάλεσα τον Λί δίπλα μου και με ορθάνοιχτα τα μάτια εκείνο το βράδυ ταξίδεψα μαζί του στην Ετίγε Αζιέμπ και σε άλλους αστερισμούς και γαλαξίες.

Σηκωθήκαμε με το πρώτο φως της αυγής. Ολο το караβάνι προσευχότανε στραμμένο προς την ανατολή πάνω σε μικρά χαλιά. Ο θεός φαινόταν εξαντλημένος και κοιμόταν ακόμη. Μας πρόσφεραν αλευρόπιτες με γάλα και μέλι και υπέροχο καφέ.

Το πρωί έμαθα πως οι φίλοι του Λί ήταν Γάλλοι. Μιλούσαν και πολύ καλά τα Ελληνικά. Όταν μιλούσαν βέβαια. Ανθρωπολόγοι και οι δύο φαίνεται είχαν μελετήσει τόσο καλά την ανθρώπινη φύση που είχαν αποφασίσει να τη μισήσουν. Μόνο έτσι μπορούσα να εξηγήσω τη μονόχνοτη και αντικοινωνική τους συμπεριφορά. Καθόντουσαν αμίλητοι και χάζευαν τους αμμόλοφους. Τα μάτια τους ερευνητικά με έναν κρυφό τρόπο, απέφευγαν τελείως να μας κοιτάξουν και αναρωτιόμουν τι εννοούσε ο Ιουλιανούς όταν έλεγε ότι θα συναντούσαμε δύο πολύ καλούς φίλους του Λι.

Η κοπέλα που κουβαλούσαν μαζί τους ήταν σχεδόν στην ηλικία μου. Και ακόμη δεν μπορούσα να καταλάβω τι δουλειά είχε σε ένα караβάνι με λευκούς και μελαπούς άντρες ένα κορίτσι μόνο του. Δεν έδειχνε να είναι κανενός γυναίκα ούτε και κόρη. Σίγουρα δεν ήταν και κανενός η υπηρέτρια. Οι δύο λευκοί την προστάτευαν και όλοι οι άραβες την σεβόντουσαν.

Αυτή είχε μια απόμακρη και λίγο φοβισμένη συμπεριφορά. Δεν μας τη σύστησαν αλλά ούτε

και της συστηθήκαμε. Προσευχότανε παράμερα, έτρωγε μόνη της, μάζευε και έπλενε το δικό της πιάτο. Μετά απομονωνότανε έπλεκε καλάθια ή έραβε χάντρες πάνω σε δέρματα. Πολύ μετά έμαθα πως την έλεγαν Μακίγια και ήταν από την φυλή Αφαρ των Ντανκάλι.

Το τοπίο γύρω άλλαζε συνέχεια. Όταν το φως ήταν κάθετο η άμμος έβραζε και είχε ένα ξεθωριασμένο κίτρινο χρώμα. Ήταν αδύνατο να σταθείς χωρίς καπέλο και γυαλιά. Το φως σε τύφλωνε ο ιδρώτας έσταζε ποτάμι και το νερό εκείνες τις ώρες ήταν ότι πολυτιμότερο υπήρχε στον κόσμο. Με το που άρχιζε να πέφτει ο ήλιος οι σκιές έκαναν την εμφάνισή τους και όλο το τοπίο άλλαζε ξαφνικά. Τότε το μάτι μπορούσε να απολαύσει όσο μακριά ήθελε έναν πορτοκαλί ορίζοντα που στη συνέχεια γινόταν όλο και πιο σκούρος. Μείναμε δύο μέρες έτσι κατασκηνωμένοι με το ίδιο πρόγραμμα κάθε μέρα, μέχρι που το πρωί της τρίτης ημέρας ακούστηκε απειλητικά μια λέξη να διασχίζει το αέρα.

Χαρμαντάν. Χαρμαντάν!!

Μέσα σε λίγη ώρα κάθε καμηλιέρης είχε φορτώσει τα υπάρχοντά του στην καμήλα του έριχνε άμμο στη φωτιά ξετύλιγε το σαρίκι του και το ξανατύλιγε σκεπάζοντας όλο το πρόσωπό κάτω από τα μάτια.

Οι δυο λευκοί μας πλησίασαν.

- Πρέπει να φύγετε αμέσως έχει βάλει χαρμαντάν. Είπε ο ένας.

- Τι είναι αυτό; Ρωτήσαμε.

- Ο ίδιος ο διάλογος προσωποποιημένος. Ο αέρας της ερήμου. Απάντησε ο άλλος.

- Ξεσηκώνει την πιο λεπτή άμμο, κρατάει μέρες και τυφλώνει τα μάτια, κλείνει τα ρουθούνια, τους πόρους του δέρματος ξεραίνει το στόμα και ξεραίνει τον λαιμό. Ούτε να ανασάνεις δεν μπορείς. Αλλά το χειρότερο είναι που δεν βλέπεις που πας.

Ξανάπε ο πρώτος.

- Τα ζώα με το χαρμαντάν τρελαίνονται. Δεν ξέρουν από πού να γλιτώσουν. Τα μαστιγώνει αλύπητα και φράζει τις διόδους αναπνοής. Συνέχισε ο δεύτερος.

- Θα ξεκινήσει περίπου σε πέντε ώρες. Μέχρι τότε εμείς θα έχουμε προλάβει να πάμε μέχρι το καταφύγιο. Στην όαση. Εσείς θα πρέπει να φύγετε τώρα γιατί μπορεί και να μην βρείτε το αεροπλάνο σας. Μπορεί να σας το θάψει αυτή η άμμος. Είπε πάλι ο πρώτος.

- Μετακινείται με τρομερή ταχύτητα φτιάχνει και χαλάει λόφους. Είπε ο άλλος λευκός.

Παρατηρώντας τους θα έλεγε κανείς ότι αυτοί οι δύο υπήρχαν όχι από μόνοι τους αλλά από μαζί. Σαν ο ένας να μην υπήρξε ποτέ ανεξάρτητα από τον άλλο αλλά μόνο σε σχέση και συνδυασμό με τον άλλο.

Ο ένας περιέγραφε και ο άλλος εντόπιζε. Ο ένας έκανε εικασίες και ο άλλος τις επιβεβαίωνε. Ο ένας ζουμερός ο άλλος στεγνός ο ένας στρογγυλός ο άλλος μυτερός. Κατά τα άλλα είχαν το ίδιο περπάτημα και έκαναν τις ίδιες χειρονομίες. Στεκόμαστε απορριμμένοι ανάμεσα τους, καθώς βλέπαμε τους καμηλιέρηδες να αποχωρούν σιγά σιγά ο ένας πίσω από τον άλλο.

Είχανε δέσει τις ουρές από τις καμήλες τους την μια πίσω από την άλλη τις είχαν φορτώσει με το εμπόρευμα και τα πανιά, και οι υπόλοιποι στεκόντουσαν στο πλάι. Με ένα σύνθημα άρχισαν να περπατάνε. Ακολούθησαν τελευταίοι οι φίλοι του Ιουλιανού.

- Θα θέλαμε να σας βλέπαμε περισσότερο αλλά δυστυχώς ο καιρός δεν μας το επιτρέπει και για αυτό ετοιμαστήκαμε για την αναχώρηση.

- Θα πρέπει να φύγουμε το γρηγορότερο. Τον διέκοπτε ο άλλος.

- Θα συναντηθούμε στη Μασάουα. Ελεγε ο ένας.

- Αν το θέλει ο Θεός. Απαντούσε ο άλλος.

- Η Μασάουα δεν είναι και πολύ μακριά. Επέμενε ο πρώτος

- Μερικά μίλια μόνο. Συνέχιζε ο δεύτερος.

Η Μακίγια τυλιγμένη με το μωβ πανί δίπλα στους δύο λευκούς προχωρούσε κρατώντας έναν κίτρινο μπόγο στην πλάτη της. Είχε σκεπάσει τελείως το πρόσωπό της και διαγραφόταν όμορφη και λεπτή η σιλουέτα της από μακριά. Εγώ δεν θα κουνιόμουν από τη θέση μου αν δεν την αποχαιρετούσα.

Σαν αν το κατάλαβε γύρισε προς το μέρος μας. Αυθόρμητα της κούνησα το χέρι με ένα νεύμα και της έγνεψα αντίο. Είχαν αρχίσει να περπατάνε και είχαν απομακρυνθεί κάποια μέτρα όταν εκείνη έκανε κάτι που δεν θα ξεχάσω ποτέ στη ζωή μου.. αδιαφόρησε για τα βλέμματα των άλλων και γυρνώντας τους την πλάτη έτρεξε προς το μέρος μου και μου έδωσε κάτι που είχε κρεμασμένο στον ώμο της. Κοντοστάθηκα για μια στιγμή και μετά το πήρα.

Χωρίς να αναρωτηθώ τι ήταν αυτό που μου έδινε απόρησα με την χειρονομία. Όμως ούτε αυτή και αυτή τη φορά με κοίταξε στα μάτια. Χαμογέλασε ευχαριστημένη καθώς απομακρύνθηκε τρέχοντας προς το караβάνι. Εβλεπα τη λεπτή της σιλουέτα με τα γυμνά της άκρα να βουλιάζουν μέσα στην άμμο.

Είχε κάτι από την Νατάσσα.

Τη χάρη της ελαφίνας.

Κάτι θρόισε μέσα στην καρδιά μου. Μια νοσταλγία για την Νατάσσα και συγχρόνως μια λύπη για αυτή την άγνωστη μελαψή που πριν προλάβω να γνωρίσω έπρεπε τόσο άκαρδα να αποχωριστώ εξ αίτιας ενός ανέμου. Ίσως ποτέ να μην την έβλεπα ξανά. Καθώς χάθηκε σαν μικρή κουκίδα μέσα στη θάλασσα της άμμου ένα ξαφνικό σκίρτημα στη καρδιά μου με έκανε να αντιληφθώ την παρουσία του Λί.

Συντρίμμια αεροπλάνου στην έρημο.

Ενα σύντομο κεφάλαιο που για άγνωστους λόγους οικονομίας αρκείται να μας προετοιμάσει για την αρχή μιας μεγάλης περιπέτειας.

Περπατήσαμε προς την κατεύθυνση της θάλασσας εκεί που είχαμε αφήσει το αεροπλανάκι μας. Τουλάχιστον έτσι νομίζαμε. Ο θεός Ιουλιανός μπροστά με ένα αβέβαιο βήμα. Τον κοίταξα. Τα γένια του είχανε μεγαλώσει και το πρόσωπό του έδειχνε κουρασμένο. Μια ανησυχία πλανιότανε στα μάτια του.

Για αρκετή ώρα βημάτιζε σιωπηλός και εγώ ακολουθούσα. Η άμμος έκαιγε κάτω από τα πόδια μας, το ίδιο και ο αέρας. Καυτός και αυτός δυσκόλευε τη κίνηση και την αναπνοή. Δύο χρώματα κυριαρχούσαν χωρίς καμία διακύμανση. Το απόλυτο μπλε του ουρανού και το απόλυτο μουσταρδί της άμμου. Ο λαιμός στέγνωνε και η εισπνοή γινόταν βασανιστική. Το να μιλάς ήταν ότι χειρότερο μέσα σε αυτόν τον καύσωνα.

Ξαφνικά μου είπε.

-Η άμμος είναι απατηλή και δύσκολη στον προσανατολισμό.

-Λες να μην βρούμε το αεροπλάνο; Ρώτησα.

-Όταν ήρθαμε εδώ ήταν βράδυ και την ημέρα τα πράγματα είναι διαφορετικά.

-Λες να χαθούμε; Ξαναρώησα.

Δεν απάντησε. Μόνο επιτάχυνε το βήμα του. Και έψαχνε. Με τα μάτια. Με ολόκληρο τον εαυτό του. Σαν τη βελόνα μιας πυξίδας που σπαρατάραι. Ενωσα έναν ανεπαίσθητο πανικό. Και αν δεν το βρούμε; Είχαμε καταναλώσει όλο το νερό που κουβαλούσαμε. Σταγόνα δεν είχε μείνει πια. Δεν υπάρχει πουθενά καταφύγιο. Αυτό το τοπίο σε στεγνώνει και μετά σε καταπίνει. Σκέφτηκα τα χιόνια.

Εκεί τουλάχιστον δεν διψάς. Το κρύο είναι λιγότερο εφιαλτικό από την ζέστη

- Πήραμε λάθος δρόμο. Μου είπε ξαφνικά.

Ψάχναμε μέσα στην έρημο πάνω από μία ώρα και τίποτα δεν είχε αλλάξει. Δεν υπήρχε πουθενά σκιά. Ούτε ένα δένδρο, ούτε ένας βράχος ούτε ένα σημάδι. Μέσα σε αυτό το πανομοιότυπο τοπίο πώς να μην χαθείς; Είχαμε πάρει τον αντίθετο δρόμο και τώρα γυρίζαμε ξανά πίσω εκεί από όπου ήρθαμε. Ακολουθήσαμε τα χνάρια μας και ξαναβρεθήκαμε στο μέρος όπου είχαμε κατασκηνώσει με το караβάνι.

-Πίστευα πως θα φεύγαμε βράδυ. Με τα αστέρια μπορείς να προσανατολιστείς. Τώρα μου μιλούσε σαν να μιλούσε στον εαυτό του. Είχανε περάσει τρεις ώρες. Ο θεός άφησε το σάκο του να πέσει. Δεν άντεχε να - Περιττό φορτίο.

Είχαμε ιδρώσει και λαχανιάσει όταν ξαφνικά θυμήθηκα το δώρο της μικρής μελαψής. Πως δεν το είχα καταλάβει. Η κοπέλα σαν να ήξερε την επερχόμενη ταλαιπωρία μας, μου έδωσε τυλιγμένο σε κεντημένο ύφασμα το παγούρι με το νερό της. Τι κουράγιο ξαφνικά.

- Νερό, νερό θείε μου πιες.

Νοστιμότερο νερό δεν θυμάμαι να γεύτηκα στη ζωή μου. Πιο δροσερό, πιο γάργαρο, γλυκό σαν να είχε μέλι και πιο αρωματικό από τα γιασεμιά, απόσταγμα κατευθείαν από τον παράδεισο. Και συγχρόνως μαγικό γιατί ανοίγοντας τα μάτια μου μετά την τελευταία σταγόνα αντίκρισα το αεροπλανάκι να ακτινοβολεί χρυσαφένιο μέσα στο καυτό μεσημέρι ακουμπισμένο στο δεξί του φτερό σαν τεράστιο αποδημητικό να περιμένει να πετάξει. Και να χαμογελάει. Ζωντανό όσο και εμείς έτοιμο όσο και εμείς για να αποδράσει. Τι ανακούφιση. Ευλογημένη τεχνολογία.

Με το που ξεδιψάσαμε κάπως αναθάρρεψε και το ηθικό μας. Βρήκαμε το κέφι μας και το κουράγιο για την την επιστροφή. Οι χάρτες μπροστά στα μάτια μας έδειχναν την πορεία του γυρισμού. Απογειωθήκαμε εύκολα, όλα έμοιαζαν ευνοϊκά.

Ακόμη, όμως δεν ήξερα πως η ταλαιπωρία που περάσαμε δεν ήταν παρά μια πρώτη γεύση για τα επακόλουθα. Νομίζαμε πως είχαμε τελειώσει. Πως ήταν πλέον θέμα χρόνου για να γυρίσουμε πίσω. Δεν είχαμε όμως υπολογίσει το χαρμαντάν. Αυτόν τον ύπουλο εφιάλτη της ερήμου.

Σε λιγότερο από μισή ώρα όλο το τοπίο άλλαξε χρώμα. Ένα κόκκινο σύννεφο αγκάλιασε το αεροπλανάκι μας, η επαφή με τον έξω κόσμο εξαφανίστηκε το μπαρ μπριζ αχρήστευσε και το μόνο που μπορούσαμε να αισθανθούμε ήταν η κλίση που έπαιρνε το αεροπλάνο.

Βρισκόμασταν μέσα σε ένα σκάφος που έπλεε μέσα σε μια κόκκινη θάλασσα. Δεν βλέπαμε τίποτα παρά άμμο λεπτή, φίνα σαν πούδρα που έρρεε σαν χαλάζι. Ένα σύννεφο κόκκινης σκόνης σαν παχύρρευστη κόκκινη ομίχλη ανέτειλε από τη γη και χρωμάτισε όλο τον ορίζοντα.

Κάθε σημείο ορατότητας εξαφανίστηκε. Πετούσαμε μέσα σε έναν απειλητικό ανεμοστρόβιλο που μας έλουζε με κόκκινη βροχή. Δεν υπήρχε η παραμικρή πιθανότητα να δούμε κάτι που έπρεπε να αποφύγουμε ή έστω κάτι που θα μπορούσαμε να ακολουθήσουμε. Κανένα λοξοδρόμημα, καμία επινόηση καμία ελπίδα καμία προσπάθεια δεν μπορούσε να γίνει γιατί δεν βλέπαμε τίποτα απολύτως. Η μηχανή άρχισε να μουγκρίζει και ο θεός μοχθούσε να κρατήσει ψηλά τις στροφές. Οι βελόνες στη θέση τους. Ο κινητήρες άρχισαν να αγκομαχούν και η ισορροπία μας στον αέρα να κινδυνεύει. Είναι παράξενο πως μέσα στον κίνδυνο πόσο αυτός ο ανεξήγητος έρωτας της πτήσης καταδυναστεύει τη ψυχή. Στα δευτερόλεπτα που ακολούθησαν η ζωή μας παιζότανε κορόνα γράμματα.

Πετούσαμε προς μια άγνωστη κατεύθυνση που από στιγμή σε στιγμή μπορούσε να αποβεί μοιραία. Ο ανελέητος αέρας δεν έλεγε να σταματήσει. Και το αδιαπέραστο σύννεφο από την κόκκινη σκόνη δεν τελείωνε πουθενά. Μας έκρυβε κάθε ορίζοντα. Ξαφνικά άρχισε να βρέχει. Κόκκινη βροχή καταρρακτώδη με χοντρές αναθεματισμένες σταγόνες χτυπούσαν το παρμπρίζ και μαστίγωναν τη λαμαρίνα. Αρχίσαμε να χάνουμε ύψος. Το κατάλαβα από τα αυτιά μου. Κόλλησα πάνω στο παράθυρο προσπαθώντας κάτι να δω. Κάτι που να ξεχωρίζει που να θυμίζει γνώριμη κατάσταση. Μάταια. Πέφταμε με μια ανεξέλεγκτη ταχύτητα. Κανένας έλεγχος πια. Η τέλεια παράδοση. Στη τύχη. Στο πεπρωμένο. Στη κόκκινη άμμο. Μέσα στη κόκκινη βροχή. Θα γινόμαστε θρύψαλα ανάμεσα στις λαμαρίνες τα στραβωμένα σίδερα και τους σπασμένους έλικες. Θα μας ξέπλενε η βροχή και θα μας έθαβε η άμμος. Σε λίγα δευτερόλεπτα.

Αναζήτησα τον παππού ή ένα άστρο να καρφώσω πάνω του τα μάτια μου σαν προσευχή να χαθώ μέσα στην έλξη του να αγκαλιαστώ με το φως του.

- Ετοιμάσου να λύσεις τη ζώνη σου και να πηδήξεις μόλις σου πω. Μου είπε ο θεός δένοντάς με τα σκοινιά του αλεξίπτωτου. Και συνέχισε, πιάνοντάς με από το χέρι. Το αλεξίπτωτό σου θα ανοίξει σε τρία λεπτά. Θα προσγειωθείς στην άμμο. Μη φοβάσαι. Και κοιτάζοντας μακριά φώναξε:

- Μεγαλοδύναμε βοήθησέ μας!!

Σαν υπνωτισμένος έκλεισα τα μάτια μου και αφέθηκα στο κενό.

Γυναίκα από την φυλή των Αφάρ.

Ενα κεφάλαιο που αποσκοπεί να ξεκουράσει τον ευγενικό αναγνώστη ενώ μια βαθιά χαρά κατακλύζει το πλούσιο στήθος της συγγραφέως.

Ξύπνησα μουσκεμένος από τον ιδρώτα πάνω σε ένα στρώμα μέσα σε μια σκηνή λουσμένη από μια αφόρητα υγρή ζέστη. Διψούσα και παρότι σκεπασμένος με πλουμιστές κουβέρτες έτρεμα από το κρύο. Ήμουνα μόνος. Δίπλα μου υπήρχε ένας μπακιρένιος δίσκος με ένα αλουμινένιο τσαγερό ένα ποτήρι, ένα θερμόμετρο, γάζες και οινόπνευμα. Προσπάθησα να σηκωθώ. Αδύνατο. Ζαλιζόμουν και πονούσα σε όλο μου το σώμα.

Φώναξα το όνομα του θείου μου.

Η κουρτίνα άνοιξε και φάνηκε ο ένας φίλος του. Ο ένας Γάλλος ανθρωπολόγος.

Αυτή τη φορά δεν φορούσε την αραβική κελεμπία ούτε και το σαρίκι, παρά μόνο ένα χακί κοντό παντελόνι με ένα άσπρο πουκάμισο και στα πόδια του κάλτσες μέχρι το γόνατο και σαντάλια. Είχε πυκνά για την ηλικία του ξανθά μαλλιά και διαπεραστικά πράσινα μάτια. Είχε ξυρίσει το μούσι του και τώρα στο οβάλ του πρόσωπο φαινόταν καθαρά η ευγενική του καταγωγή. Με πλησίασε, έκατσε δίπλα μου στο στρώμα, και είπε με άψογα ελληνικά.

- Καλημέρα Θεοδωρή, μου είπε. Είμαι ο Ζιλ. Δεν είσαι ακόμη καλά.

Θα χρειαστεί να μείνεις ακόμη λίγο καιρό ξαπλωμένος.

- Από πότε βρίσκομαι εδώ; ρώτησα.

- Ήσουν πάρα πολύ κουρασμένος. Κοιμάσαι δύο μέρες συνεχώς.

Τι έγινε; ρώτησα.

-Σας βρήκαμε το πρωί μετά το ατύχημα και σας φέραμε εδώ, χαμογέλασε. Τυχεροί μέσα στην ατυχία σας.

- Που είναι ο θείος μου ο Ιουλιανός ;

- Τον στείλαμε στο Νοσοκομείο του Τζιμπουτί. Έχει σπάσει ένα πόδι και δύο πλευρά. Τον φροντίζουμε καλά, αλλά πρέπει να μείνει τουλάχιστον ένα μήνα στο γύψο. Ειδοποιήθηκε η θεία σου και θα τον επισκεφτεί σύντομα. Θα μείνει μαζί του φαντάζομαι μέχρι να γίνει καλά.

- Γιατί πονάω τόσο πολύ;

- Το σώμα σου είναι γεμάτο μώλωπες. Ίσως να έχεις ραγίσει και κάποιο πλευρό. Υπάρχει ένα κάταγμα στον αστράγαλο που θέλει προσοχή. Για αυτό και σου βάλουμε τον γύψο, χρειάζεσαι ξεκούραση. Να μην ανησυχείς. Θα σε φροντίσουμε όσο καλύτερα γίνεται. Άλλωστε ο παππούς σου ήταν αγαπημένος μας φίλος. Χαμογέλασε ξανά.

- Που βρίσκομαι;

- Σε ένα παραθαλάσσιο μικρό χωριό κοντά στη Μασάουα.

- Πόσο κοντά είναι η θάλασσα;

- Πολύ κοντά. Γύρω στο ένα τέταρτο με τα πόδια.

- Πότε νομίζετε πως θα μπορέσω να περπατήσω;

- Σε δέκα ημέρες. Αλλά μην βιάζεσαι. Όλα θα γίνουνε στην ώρα τους. Και όπως πρέπει να γίνουνε. Και μην ξεχνάς για οτιδήποτε μας συμβαίνει υπάρχει και ένας κρυμμένος λόγος.

Αναστέναξα γιατί μου ήταν οικεία αυτή η αντιμετώπιση.

-Το ταχυδρομείο φεύγει κάθε Παρασκευή. Σήμερα είναι Τρίτη. Αν θες να γράψεις κανένα γράμμα στους δικούς σου να σου φέρουμε χαρτί αλληλογραφίας και μολύβι.

- Νομίζω πως θα το ήθελα. Και καθώς τον έβλεπα να απομακρύνεται από τη σκηνή του είπα γρήγορα.

- Θάθελα κάποτε να μου λέγατε για την σχέση σας με τον παππού μου τον Λί. Και για όλα τα περιέργα που ψάχνατε μαζί.

Παρότι νόμισα πως δεν με άκουσε, κοντοστάθηκε, και γυρνώντας προς το μέρος μου είπε:

- Μόλις γίνεις καλά, θα τα μάθεις όλα.

Η κουρτίνα άνοιξε ξανά και πρόβαλε σαν ολόφωτο άστρο το πρόσωπο της Μακίγια με όλα της τα κοσμήματα ζωγραφισμένα πάνω στο δέρμα και κοχλ μέσα στα μάτια. Ήταν ντυμένη στα άσπρα και είχε σκεπασμένο το πρόσωπο με ένα λεπτό ροζ πέπλο.

- Η Μακίγια θα σε φροντίσει μέχρι να γίνεις καλά, είπε ο Ζιλ με ένα χαμόγελο. Για ό,τι χρειαστείς, να μας πεις.

- Ευχαριστώ απάντησα προσπαθώντας να κρύψω την αναστάτωση που ένιωσα βλέποντας τη Μακίγια.

Στις μέρες που ακολούθησαν μεταφέρθηκα σε ένα επίγειο παραδεισένιο αναρρωτήριο. Έτρωγα, έπινα ξεκουραζόμουν και χάζευα τη Μακίγια. Με είχε αναλάβει. Ολόκληρο. Μου άλλαζε τα ρούχα, με έπλενε με τάζε και με φρόντιζε. Φαίνεται πως της ενέπνεα ένα είδος ηρωισμού μετά από την πτώση του αεροπλάνου πράγμα που την έκανε να μου δείχνει έναν απεριόριστο θαυμασμό.

Μου φρόντιζε τα τραύματα ένα ένα και σύντομα άρχισα να ανησυχώ για το τι θα έκανα χωρίς αυτήν όταν θα γινόμουν τελείως καλά.

Είχε γεννηθεί στην Ερυθραία από την φυλή των Αφάρ και είχε ζήσει όλα της τα χρόνια εκεί. Οι γονείς της την έβγαλαν Μακίγια για να τιμήσουν τη διαφορά του ανοιχτού της χρώματος σε σχέση με τους ίδιους και τα άλλα μέλη της φυλής της.

- Είμαι η πιο ανοιχτόχρωμη του χωριού μου είπε μια μέρα με περίσσεια υπερηφάνεια.

- Άρα η πιο φωτεινή. Της απάντησα.

- Και πως βρέθηκες εδώ; Τη ρώτησα μια μέρα που δεν μπορούσα να συγκρατήσω άλλο την περιέργειά μου.

- Για να σου απαντήσω πρέπει να σε εμπιστευτώ πρώτα απάντησε. Και ακόμη είναι νωρίς.

Καθώς μέρα με την ημέρα ξανάβρισκα τις δυνάμεις μου, σύντομα με έζωσαν ξανά οι παλιές μου ανησυχίες για τις μανίες του παππού μαζί με μια παιχνιδιάρικη διάθεση για την Μακίγια και την αδιαθεσία μου. Όταν αργούσε στις επισκέψεις της, έκανα πως δήθεν πονάω ή υποφέρω ή τέλος πάντων είμαι μόνος τραυματισμένος και έρημος στα βάθη της Αφρικής. Ερχόταν κάθε μέρα, καθόταν σταυροπόδι με καλυμμένο το πρόσωπο από το πέπλο και ετοίμαζε το αφέψημα από δυόσμο. Μετά μου έβγαζε τις παλιές γάζες από τα τραύματα, τα καθάριζε με οινόπνευμα και μετά πασπάλιζε μια πράσινη σκόνη φτιαγμένη από βότανα. Τύλιγε προσεκτικά τις καινούργιες γάζες, μου άλλαζε σεντόνια και μετά σέρβιρε το δυόσμο στα ποτήρια. Φαινόταν πολύ ευχαριστημένη από τις αναρρωτικές μου ικανότητες αλλά περισσότερο ευχαριστημένη έδειχνε για τις δικές της θεραπευτικές μεθόδους.

Μόλις τελείωνε η ρουτίνα της νοσηλείας μου, η Μακίγια άλλαζε θέση. Πήγαινε στη μέση του αντίσκηνου και καθόταν πάνω στο χαλί. Εκεί με απαλές σχεδόν τελετουργικές κινήσεις έβγαζε το πέπλο από το πρόσωπό της και το άπλωνε χάρω κυκλικά γύρω από το σώμα της. Τα ακάλυπτα χαρακτηριστικά της αφήνονταν ελεύθερα να μαζέψουν όλο το αχνό φως της σκηνής. Με άφηνε να θαυμάσω την τέχνη της πατρίδας της ζωγραφισμένη πάνω στο δέρμα του προσώπου της. Τότε με μία περίεργη επισημότητα σχεδόν βασιλική τέντωνε το κορμό, σαν να σηκωνόταν ελαφρά από το έδαφος, πράγμα που φώτιζε όλο της το πρόσωπο, πρόβαλλαν τα αραχνοϊφαντα σχέδια και άρχιζε να μου μιλάει.

- Ο τόπος μου είναι άνυδρος, και η άμμος άσπρη και χρυσή. Περνάμε πολλές ώρες πάνω στην άμμο. Εκεί το μάτι δεν έχει που να ξαποστάσει. Δεν υπάρχουν ούτε βουνά, ούτε κοιλάδες ούτε ποτάμια ή λίμνες. Η θάλασσα δεν φαίνεται κι ας μην είναι μακριά. Πιο πολύ την αισθανόμαστε. Το μάτι δεν έχει εναλλαγές τοπίων. Για αυτό και προσέχει τις απειροελάχιστες διαφορές που μπορεί να συμβαίνουν στην άμμο.

Γιατί η άμμος μετακινείται. Ένας αμμόλοφος που μπορεί να ήταν εδώ χθές, αύριο δεν υπάρχει και στη θέση του μπορεί να φύτρωσε ένα βοσκοτόπι. Έτσι το τοπίο παρότι είναι μονότονο δεν είναι σταθερό αλλά μετακινείται. Εκεί, συχνά βλέπουμε πράγματα που δεν υπάρχουν. Βλέπουμε νερό και καμήλες να περνάνε. Όμως δεν έχει σημασία, αν αυτό που βλέπουμε υπάρχει στα αλήθεια ή όχι. Εμείς τότε παίζουμε ένα παιχνίδι, για να περάσει η ώρα, μέχρι να βοσκήσουν οι καμήλες. Από τα σχήματα που βλέπουμε στην άμμο, φτιάχνουμε εικόνες και μετά αινίγματα. Οποιος μπορεί να βρει τις απαντήσεις στα αινίγματά μας, τον εμπιστευόμαστε.

- Κατάλαβα απάντησα. Ακούω λοιπόν.

Θα σου πω τρία από τα αινίγματά μας. Θα περιμένω την απάντηση την επόμενη ημέρα. Δεν χρειάζεται να βιάζεσαι. Ακου λοιπόν το πρώτο.

- Ξύλινο πηγάδι με σιδερένιο κουβά, πέτρες αντλεις και βγάξεις νερό. Τι είναι ;

Η Μακίγια έλεγε τα αινίγματά της σαν να αιωρείτο λίγα εκατοστά πάνω από το έδαφος. Αφού τελείωνε το αίνιγμα προσγειωνόταν και περίμενε την απάντηση. Αν η απάντηση αργούσε, μάζευε το πέπλο από χάμω, σκέπαζε το πρόσωπό της, και τελείως αθόρυβα αποχωρούσε, χωρίς ποτέ να χαιρετήσει.

- Γιατί ποτέ δεν μου λες αντίο; Τη ρώτησα μια μέρα.

- Μα δεν αποχωριζόμαστε πραγματικά. Η απάντηση που εκκρεμεί μας κρατάει κοντά.

Γύριζε πάλι την επομένη ημέρα και αφού τελείωνε με τα νοσοκομειακά της καθήκοντα, καθότανε ξανά στη μέση του αντίσκηνου άπλωνε το πέπλο γύρω από το σώμα της και με ακάλυπτο το πρόσωπο με κοίταζε βαθιά στα μάτια σαν να απαιτούσε την σωστή απάντηση. Και εγώ που όλο το βράδυ μάταια είχα στύψει σαν σφουγγάρι το μυαλό μου αναζητώντας τη λύση του αινίγματος και όταν πια παραδιόμουν αποκαμωμένος σε έναν βαθύ ύπνο, ξυπνούσα το πρωί, με έτοιμη την απάντηση στο στόμα. Και η απάντηση, φυσικά, ω! τι ανακούφιση, ερχόταν ακριβώς την ώρα που έμπαινε η Μακίγια.

- Το κουτί των καλλυντικών. Μου ψιθύριζε ο παππούς.

- «Το κουτί των καλλυντικών» επαναλάμβανα με στόμφο με μια σιγουριά που δεν σήκωνε την παραμικρή αμφισβήτηση. Τότε, τα τατουάζ στο πρόσωπο της έπαιρναν μια άλλη διάσταση πέρα από την διακοσμητική. Μια μυσταγωγία ξεκινούσε. Φωτιζότανε όλο το πρόσωπο και τα μάτια ανέδυαν με μοναδική ευαισθησία και ένα συναίσθημα ευγνωμοσύνης. Σίγουρα όχι για μένα. Κάποιον άλλο ευχαριστούσε η Μακίγια όταν έλυνα τα αινίγματά της. Αναρωτιόμουν πολλές φορές αργότερα αν η Μακίγια επινόησε τα αινίγματα για να δικαιολογεί την ανάγκη της να αφήνει ακάλυπτο το πρόσωπο της. Η τοπική της προφορά γλύκαινε κάθε της λέξη και η καρδιά μου μέλωνε όλο και περισσότερο με κάθε αίνιγμα. Η φωνή της είχε κάτι από τα αηδόνια.

Και τα αινίγματά της κάτι από μια εξώκοσμη νοστιμιά ανακατεμένη με μια τρυφερή αθωότητα. Απέπνεαν ένα άρωμα παρμένο από τα παιδικά της χρόνια.

Όσο για εμένα, ξάνοιγαν θεόρατα αυτοσχέδια τα μπαλκόνια της φαντασίας μου από όπου από τη μια έβλεπα το ξεθωριασμένο από τον ήλιο γαλανό ουρανό της Ερυθραίας και από την άλλη το χωριό της στα χρώματα της άμμου, φυτεμένο μέσα στην έρημο γεμάτο με παράξενους θρύλους, μελαγχολικούς έρωτες και μοιραία πάθη.

«Από τη γη βγαίνει σαν σκόνη και τροφή του είναι η ίδια σκόνη, είναι υγρό σαν το νερό αλλά το σπίτι μας φωτίζει». Το ναφθέλαιο. Έλεγε ο παππούς.

Το ναφθέλαιο. Απαντούσα με κλειστά τα μάτια, ξαπλωμένος πάνω σε ένα στρώμα, μέσα σε ένα αντίσκηνο, ξάγρυπνος να τη περιμένω.

Και η επιβράβευση ερχότανε. Με πλησίαζε, χαμογελώντας με τον ήλιο στο πρόσωπο μοσχοβολώντας γιασεμιά, για να με φροντίσει. Με ευλάβεια.

Μετά πήγαινε στη θέση της και μου χάριζε κομμάτια από τη ζωή της.

- Στο τόπο μου οι άνθρωποι είναι Νομάδες ζωτρόφοι. Εκτρέφουν πρόβατα, και καμήλες. Είμαστε οι πρώτοι που εξημερώσαμε τις καμήλες. Από άγρια ζώα τις κάναμε κατοικίδια. Ο πιο πλούσιος είναι αυτός που έχει τις περισσότερες καμήλες.

- Δεν μπορώ να ξαναγυρίσω στο τόπο μου είπε ένα μεσημέρι. Μα ούτε και θέλω. Ο πατέρας μου με πάντρεψε με το ζόρι με έναν γέρο στην ηλικία του. Είχε πολλές καμήλες και παιδιά από άλλες γυναίκες. Δεν είναι ότι είχαμε ανάγκη κι άλλες καμήλες, γιατί ο πατέρας μου είχε τις περισσότερες στη φυλή μας. Ήταν από τους πιο πλούσιους. Όμως με το γάμο μου θα είχαμε ακόμη περισσότερες. Εγώ όμως, αυτόν τον γέρο δεν τον ήθελα καθόλου. Το βράδυ του γάμου μας πήγα στο κρεβάτι του γιού του και ζήτησα άσυλο. Ο γιός του με δέχτηκε. Ήταν καλός μαζί μου, και δεν με άγγιξε όλο το βράδυ. Όμως ο άντρας μου ξύπνησε και με αναζήτησε. Μπήκε στη σκηνή του γιού του και μας βρήκε να κοιμόμαστε μαζί. Τότε, για να γλιτώσει τον γιό του από την ντροπή μου έδωσε αυτή την καμήλα, νερό, λίγες πίτες και με άφησε να φύγω. Άλλες γυναίκες, με παρόμοια συμπεριφορά, τις σκοτώνουν.

Έκανε μια παύση, ήπια μια γουλιά δυόσμο, με κοίταξε λίγο μελαγχολικά και συνέχισε.

- Μετά από δύο μέρες ταξίδι πάνω στην καμήλα, περιπλανήθηκα μέσα στην έρημο χωρίς να ξέρω καν που πάω. Όπου ένα βράδυ είδα μια φωτιά να ανάβει μακριά μέσα στη νύχτα, εξαντλημένη από την δίψα και τη κακουχία μόλις που πρόλαβα να πλησιάσω. Ήταν οι δύο κύριοι από τη Γαλλία. Έπεσα στα πόδια τους ζητώντας βοήθεια. Μου φέρθηκαν τόσο καλά όσο κανείς άλλος στη ζωή μου. Μου έδωσαν να φάω και να πιώ, και μετά να κοιμηθώ. Για τρεις μέρες δεν με ρώτησαν τίποτα, αλλά ούτε και με πολύ πλησίαζαν. Τάιζαν και πότιζαν τη καμήλα μου. Από τότε, εδώ και τέσσερα χρόνια ταξιδεύω μαζί τους και έχω μάθει ένα σωρό πράγματα. Μου έμαθαν τη γλώσσα τους, τη ζωή των βεδουϊνων, τα ζώα της ερήμου, τις αλλαγές του καιρού, και ένα σωρό άλλα πράγματα που δεν θα τα μάθαινα ποτέ.

Όαση στην Έρημο.

Όπου ο ήρωάς μας αναρρώνει και καθώς ο έρωτας στήνει τις παγίδες του, του αποκαλύπτει κρυφά και αδιότατα μυστικά.

Είχα μείνει έκπληκτος με την εμπιστοσύνη που μου έδειχνε, αλλά και με όλη αυτή την απίστευτη ζωή που είχε ζήσει. Ενωθα μεγάλη ευγνωμοσύνη για τους δύο ψυχρούς Γάλλους που την είχαν σώσει από το βέβαιο θάνατο και της είχαν μάθει να μιλάει τόσο ωραία τα Γαλλικά. Αλλιώς πως θα μπορούσα να συνεννοηθώ μαζί της. Βέβαια Γαλλικά είχα μάθει και εγώ στο σχολείο. Ευτυχώς καταλάβαινα τι μου έλεγε και κατάφερνα να της απαντώ.

«Κεφάλι έχει σαν καλάμι και στολίδι είναι για τους πλούσιους, ντροπή για τους φτωχούς, όνειδος των ζωντανών, χαρά των πουλιών, θλίψη των ψαριών. Μια άγρια κραυγή βγάζει όταν ο άνεμος περνάει από πάνω του».

Είχε ήδη περάσει μια εβδομάδα από την ημέρα που άνοιξα τα μάτια μου μέσα στη σκηνή. Μια θεία μαγευτική εβδομάδα που κάτω από άλλες συνθήκες, χωρίς την αγγελική παρουσία της θα ήταν πραγματικός εφιάλτης. Μέρα με την ημέρα ανάρρωνα όλο και περισσότερο. Πονούσα όλο και λιγότερο και το ηθικό μου χάρη στη παρουσία της ήταν σε τέλεια κατάσταση.

Ένα απόγευμα ήρθε στη σκηνή και μου πρότεινε να σηκωθώ και να περπατήσω. Με κράτησε από το μπράτσο, το σώμα μου πονούσε ακόμη και ένιωθα τα μέλη μου πιασμένα και αδύναμα.

Περπατήσαμε για λίγο στην άμμο και μετά καθίσαμε σταυροπόδι. Η ηρεμία του τοπίου μαγευτική. Είναι αλήθεια πως μπορείς να ερωτευτείς την έρημο. Οι σκιές μας λεπτές και μακριές απλώθηκαν στα πόδια μας. Η Μακίγια τότε, καθάρισε προσεκτικά την άμμο δίπλα στα πόδια της και σχημάτισε έναν κύκλο με το δάχτυλό της.

- Αυτός είναι ο ουρανός μου είπε. Και αυτά είναι τα άστρα του. Εκανε μικρές τρύπες στην άμμο.

Για μας ο κόσμος ξεκίνησε από αυτό το άστρο. Αυτό προκαλεί όλη τη δημιουργία στο διάστημα. Η φυλή μου γνωρίζει μυστικά που η λευκή φυλή ανακαλύπτει τώρα μέσα από τα μηχανήματα και την τεχνολογία. Πως το λένε αυτό το άστρο τη ρώτησα.

- Το λένε Ετίγε Αζιέμπ. Είπε και σιώπασε. Η καρδιά μου άρχισε να χτυπάει δυνατά. Γύρισα και τη κοίταξα γουρλώνοντας τα μάτια μου και της είπα.

- Μακίγια, ξέρεις τι μου είπες τώρα; Ψάχνω σαν τρελλός να μάθω για αυτό το αστέρι. Υπάρχει στα αλήθεια; Ο παππούς μου ο Λι ήξερε την Ετίγε Αζιέμπ. Έχει γράψει στιχάκια για αυτό το αστέρι. Του έσωσε και τη ζωή κάποτε που πετούσε με το αεροπλάνο του. Τον βοήθησε να προσανατολιστεί. Μάλλον θα του είχαν μιλήσει οι δικοί σου άνθρωποι. Οι Ντανκάλι. Πες μου κι άλλα για αυτό. Υπάρχουν κάπου γραμμένα;

- Στο τόπο μου δεν γράφουμε τίποτα. Όταν χρειάζεται να μάθει κανείς κάτι, απλά ζητάει και η Ετίγε Αζιέμπ, τον καθοδηγεί.

- Αυτό ακριβώς μού έλεγε ο θεός μου ο Ιουλιανός είπα με ενθουσιασμό. Αρα είναι αλήθεια?

Είχε αρχίσει να σκοτεινιάζει. Τα άστρα ξεπόρτιζαν δειλά ένα ένα και μετά πολλά πάρα πολλά μαζί. Κάτι γιόρταζαν εκεί πάνω. Η γη τώρα, έδειχνε όλο και πιο πένθιμη πιο άδεια σε αντίθεση με το στερέωμα που έλαμπε πλουμιστό.

- Μπορείς σε παρακαλώ να μου δείξεις αυτό το άστρο; Τη παρακάλεσα...

- Είναι από πάνω μας μου είπε χαμογελώντας χωρίς καν να γυρίσει να κοιτάξει πάνω. Ακριβώς από πάνω. Τόνισε...

Σήκωσα το κεφάλι μου και κοίταξα. Από πάνω μας, και κοντά μας σχεδόν δίπλα μας ένα άστρο έλαμπε. Σαν να μας κοίταζε. Κοίταξα άφωνος τη Μακίγια. Και μετά ξανά το αστέρι. Και πάλι τη Μακίγια. Ελαμπε. Ήταν ολόκληρη ένας ολόφωτος αστερισμός.

Πήρα τα χέρια της στις χούφτες μου και τα φίλησα. Απαλές, εύθραυστες παλάμες, μακριά δάχτυλα περιποιημένα νύχια. Δεν ήθελα τίποτα παραπάνω να ξέρω. Καμία γνώση δεν μπορούσε να αντικαταστήσει αυτό που ζούσα εκείνη τη στιγμή.

Ακούμπησα τα χείλη μου στο δεξί της μάγουλο και διέσχισα όλη την απόσταση μέχρι το αριστερό της. Νομίζω πως ακούμπησαν αμυδρά τα χείλη μας. Μια γεύση υγρή απλώθηκε σε όλο μου το σώμα. Μούδιασα από αμηχανία.

Εκείνη ταραγμένη έπιασε το πρόσωπό μου στις χούφτες της, και σφίγγοντας το στις παλάμες της με κοίταξε με μια περίεργη ανησυχία.

- Πρέπει να φύγω είπε. Θα με ψάχνουν. Προσευχήσου στην Ετίγε Αζιέμπ.

Εγώ έμεινα με την Ετίγε Αζιέμπ να αιωρείται πάνω από το κεφάλι μου, μουδιασμένος να γεύομαι ακόμη την αλμυρή γεύση των χειλιών της και να μην καταλαβαίνω ακριβώς τι εννοούσε.

Εκείνο το βράδυ δεν έπλυνα τα δόντια μου. Ούτε το πρόσωπό μου.

Την επόμενη ημέρα ο Λί είχε πάλι φροντίσει να με ενημερώσει για τη λύση του αινίγματος και εγώ είχα έτοιμη την απάντηση. Είχα φροντίσει να είμαι καθαρός και χτενισμένος. Τακτοποίησα τα ρούχα μου, σκούπισα την άμμο έξω από το αντίσκηνο, πήρα τον Θερβάντες αγκαλιά, και τη περίμενα.

Όμως η Μακιγιά δεν φάνηκε. Περίμενα υπομονετικά μέχρι το βράδυ και τίποτα, μετά από ώρες στη θέση της εμφανίστηκε ο Ζιλ με το φαγητό μου, και με ρώτησε αν υπήρχε κάτι που θα χρειαζόμουν. Εφυγε βιαστικά.

-Αλλά ούτε και την άλλη μέρα ήρθε η Μακιγιά. Ο Ζιλ ξανάρθε στο αντίσκηνο, μου έβγαλε το γύψο από τον αστράγαλο, και χτυπώντας με στον ώμο μου είπε:

- Φαίνεσαι μια χαρά. Θα πρέπει να σηκωθείς και να περπατήσεις το συντομότερο.

Δυστυχώς, δεν θα μπορούμε άλλο να σε φροντίσουμε. Τα πράγματα είναι δύσκολα.

- Τι συμβαίνει. Ρώτησα.

- Πήραμε σήμα από ένα караβάνι βεδουίνων, λίγο πιο κάτω από εμάς, πως πρέπει να προετοιμαστούμε για να αντιμετωπίσουμε μια δυσάρεστη επίσκεψη.

- Ποιοι πρόκειται να έρθουν; Ρώτησα ανήσυχος.

- Έχουμε παλιούς ανοιχτούς λογαριασμούς με τρεις ανελέητους κακοποιούς, αποβράσματα της κοινωνίας, λαθροκυνηγούς ελεφάντων, που μας έχουν βάλει στο μάτι γιατί συνεχώς τους φέρνουμε δυσκολίες.

- Νομίζω ξέρω ποιους λέτε. Τους συναντήσαμε με το θείο Ιουλιανό κοντά στη λίμνη Τάνα. Ήταν τρεις φρικτοί άνθρωποι. Κυνηγούσαν μια αγέλη ελεφάντων. Ο θείος μάλιστα έδωσε μια γροθιά σε έναν από αυτούς.

- Ναι! Το ξέρω! Μας τα είπε !! Γέλασε.

- Και πως ξέρουνε που βρίσκεσθε; Ρώτησα.

- Έχουν παντού πληρωμένα λαγωνικά και ενημερώνονται για τις δικές μας κινήσεις. Τους ενοχλούμε συχνά βλέπεις. Επειδή προστατεύουμε τους ελέφαντες είμαστε εχθροί τους. Μάθανε κιόλας πως έχουμε μαζί μας τη Μακίγια και έρχονται να μας κυνηγήσουν για να τη πάρουν.

Ένοιωσα το αίμα να παγώνει στις φλέβες μου σα να χάνεται ο κόσμος κάτω από τα πόδια μου.

- Καλά, και τι τους ενδιαφέρει η Μακίγια;

- Ο πατέρας της, για να ξεπλύνει τη ντροπή που γεύτηκε επειδή το έσκασε η κόρη του από τον γέρο άντρα που της είχε επιβάλλει, προσφέρει σχεδόν όλες του τις καμήλες σε όποιον βρει τη Μακίγια. Και φυσικά μια ευκαιρία σαν και αυτήν δεν μένει ανεκμετάλλευτη από αυτούς τους τιποτένιους.

- Και τι πρέπει να κάνουμε τώρα.;

- Κατ' αρχήν πρέπει να φυγαδεύσουμε εσένα.

- Και η Μακιγιά τι θα γίνει;

- Η Μακιγιά, με το που το έμαθε, έφυγε.

- Τι; Ρώτησα.
- Έφυγε. Τόσκασε προχθές το βράδυ. Κρυφά από εμάς. Αποφάσισε να πάει να συναντήσει από μόνη της τον πατέρα της. Για να μη μας μπλέξει με αυτούς τους εγκληματίες. Εξαιρετικά τίμια και γενναία απόφαση, αλλά παρακινδυνευμένη.
- Το βράδυ που μάθαμε τα νέα, μαζευτήκαμε για να δούμε τι θα κάνουμε. Εκείνη, χωρίς να πει ούτε μια λέξη, προφασίστηκε κούραση και αποσύρθηκε. Την είδα μέσα στη νύχτα να ταΐζει τη καμήλα της. Μετά τη φόρτωσε με λίγα πράγματα και πήγε να κοιμηθεί. Που να το φανταστώ πως το πρωί δεν θα τη βρίσκαμε.
- Όταν ξυπνήσαμε, είχε φύγει.
- Και γιατί δεν σας είπε τίποτα; Ρώτησα ενοχλημένος. Μήπως φοβότανε πως θα την εμποδίζαμε να φύγει.
- Είναι πολύ περήφανη. Δεν ήθελε ούτε να μας μπλέξει, ούτε να τη λυπηθούμε.
- Και έτσι το αποφάσισε, χωρίς να το συζητήσει με κανένα- Με κανέναν απολύτως. Ρωμαλέα, γενναία απόφαση. Έφυγε για να μην μας εκθέσει σε αυτούς τους κακοποιούς. Σπουδαία η μικρή Μακιγιά! Αξιοπρεπής περισσότερο και από τη πιο κοσμογυρισμένη και μορφωμένη Ευρωπαία. Ο Ζιλ μιλούσε σαν να είχε πέσει σε παραλήρημα. Αναρωτήθηκα μήπως ήταν κρυφά ερωτευμένος μαζί της.
- Καλά, εσείς δεν το φανταστήκατε καθόλου; Τώρα θύμωνα μαζί τους που την άφησαν να φύγει.
- Και βέβαια μας πέρασε από το μυαλό. Όμως έχει μεγαλώσει αρκετά, και πρέπει να κάνει αυτό που η συνείδησή της υπαγορεύει. Ευτυχώς, είναι μια πραγματική νομάδα. Ξέρει όλα τα μυστικά της ερήμου, και στο ταξίδι θα τα καταφέρει, δεν υπάρχει αμφιβολία.
- Μα αν γυρίσει πίσω στους δικούς της, δεν θα τη τιμωρήσουν;
- Σαφώς και θα τη τιμωρήσουν.
- Και γιατί θέλει να πάει;
- Είναι θέμα τάξης και υποταγής στους νόμους.
- Τι θα της κάνουν;
- Ο νόμος των Αφάρ είναι πολύ σκληρός, ένα κράμα μωσαϊκού και μουσουλμανικού. Ότι χειρότερο. Φαντάζομαι θα μαζευτούν όλοι οι αρχηγοί των διαφορετικών φυλών και θα αποφασίσουν σύμφωνα με τον μωσαϊκό νόμο. Οφθαλμόν αντί οφθαλμού και οδόντα αντί οδόντος
- Δηλαδή;
- Μπορεί και να πρέπει να θανατωθεί
- Να θανατωθεί;
- Δεν θα είναι η πρώτη. Ο θάνατος για τους Αφάρ είναι τιμή. Μιλούσε με τέτοια ψυχρότητα σαν επίτηδες να ήθελε να με πληγώσει. Και συνέχισε.
- Η κοινωνία τους στηρίζεται στο έγκλημα.
- Καλύτερα να πεθάνεις αν πρόκειται να ζήσεις χωρίς να έχεις σκοτώσει. Ένα φτερό σημαίνει έναν θάνατο. Δύο θάνατοι είναι δύο

ανοίγματα στα αυτιά. Δέκα θάνατοι εποφθαλμιούν σε ένα ασημένιο βραχιόλι. Κάθε δολοφονία έχει το τρόπαιό της.

Παρότι τα είχα όλα αυτά ξανακούσει από το θείο Ιουλιανό, αναρωτιόμουν, αν ο Ζιλ καταλάβαινε τι μου έλεγε.

Αλλαξα θέμα για να μην ακούσω περισσότερα. Δεν άντεχα.

- Καλά, και πόσο μακριά είναι το χωριό της από εδώ;

- Είναι περίπου 10 ημέρες με την καμήλα. Τρεις με το αυτοκίνητο.

- Και θα αντέξει δέκα ημέρες με τη καμήλα;

- Ξέρει. Ξέρει. Είναι πολύ ικανή. Της έχω απόλυτη εμπιστοσύνη.

- Και εγώ, τι μπορώ να κάνω εγώ; Είπα ψελλίζοντας.

- Δυστυχώς δεν μπορούμε να σε κρατήσουμε. Αυτοί οι παλιάνθρωποι μπορεί να επιτεθούν στο караβάνι μας οποιαδήποτε στιγμή. Δεν θα θέλαμε να βρίσκεσαι εδώ.

- Και τότε, που θα πάω;

- Σκεφτήκαμε, πως δεν θα ήταν άσχημη ιδέα να πας στο θείο σου στο Τζιμπουτί. Είναι και η θεία σου εκεί. Θα μείνετε σε ένα ξενοδοχείο μέχρι να βγει ο Ιουλιανός από το νοσοκομείο και μετά, θα πάτε στη Νέα Γη. Ήδη, έχουμε ειδοποιήσει να μας στείλουν έναν οδηγό με ένα τζίπ για να σε πάρει. Αύριο το πρωί ο οδηγός θα είναι εδώ.

Νόμιζε πως θα με ανακούφιζε η ιδέα του. Νόμιζε ακόμη πως θα δεχόμουν με χαρά το σχέδιό του να πάω στο Τζιμπουτί. Που να φανταστεί ο Ζιλ πόσο είχα αναρρώσει, και το κυριότερο πόσο ερωτευμένος ήμουν.

Για πρώτη φορά στη ζωή μου.

Η Μασσάουα, ένα μεγάλο λιμάνι στην ερυθρά θάλασσα.

Όπου το αναπότρεπτο της μοίρας και του έρωτα συναντώνται για να επιτελέσουν το μέγα τους έργο. Αλλωστε όσα και να γραφτούν, όσο κοινότυπα και να φαίνονται τα λόγια για τον έρωτα ηχούν πάντα καινούργια.

Στα 18 μου χρόνια αγάπησα τη Μακίγια με όλο μου το είναι. Εγώ ένας Έλληνας χριστιανός ορθόδοξος απόφοιτος Λυκείου, από ένα νησί των Ιονίων, ερωτεύτηκα θανάσιμα μια δεκαεπτάχρονη Αιθιοπίδα, Μωαμεθανή από την Ερυθραία,

Ο έρωτας είχε ύπουλα εισχωρήσει στα άδυτα της ύπαρξής μου. Σκεπτόμουν και αναζητούσα τη Μακίγια από το πρωί που άνοιγα τα μάτια μου μέχρι το βράδυ που θα τα έκλεινα. Παρ όλη αυτή τη τεράστια πολιτιστική, θρησκευτική, κοινωνική, φιλετική διαφορά που είχαμε σε όλους αυτούς τους τομείς της ζωής μας, και σε ένα σωρό άλλους, ταιριάζαμε απόλυτα.

Νιώθαμε μια βαθιά οικειότητα, τόσο κοντά τόσο αγαπημένοι. Σαν να είχαμε ζήσει όλη μας τη ζωή περιμένοντας ο ένας τον άλλο και τώρα είχε έρθει η μαγική στιγμή της συνάντησης.

Μου είχε προσφέρει μια όαση μέσα στην έρημο. Η ομορφιά της θεράπευσε τα τραύματά μου και η ευγένεια της άγγιξε τα βάθη της ψυχής μου δίνοντας νόημα τη ζωή μου.

Όλα αυτά έθρεψαν την επιθυμία να θέλω να είμαι όλο και περισσότερο μαζί της. Και όσο περισσότερο μέναμε μαζί τόσο πιο πολύ μου άνοιγε τη καρδιά της και άφηνε το μέλι της να στάξει στη δική μου. Η καρδιά μου μέλωνε και αυτή η ανείπωτη γλυκύτητα κυκλοφορούσε μέσα στο αίμα μου και μεταμόρφωνε σε σημαντικό και σπουδαίο το πιο ασήμαντο και ανάξιο λόγου θέμα.

Τις ώρες που έμεινα μόνος μου , αυτές που χωρίζαμε τα απογεύματα για να ξαναβρεθούμε το πρωί, είχα συντροφιά τη γλυκιά μελαγχολία του σύντομου χωρισμού , και την ελπίδα της άλλης ημέρας. Έτσι πέρασε μια ολόκληρη εβδομάδα, μέχρι προχθές το πρωί. Τότε που έφυγε μέσα στο χάραμα με τα ελάχιστα υπάρχοντά της και τη καμήλα της. Μαζί της πήρε όλη την ευλογία των ημερών που είχαμε μοιραστεί. Δεν μπορούσα να φανταστώ πως θα έχανα έτσι ξαφνικά τη Μακίγια από τη ζωή μου.

Μάταια πια θα είχα το βλέμμα μου στραμμένο στην είσοδο της σκηνής κάθε πρωί. Μάταια θα την αναζητούσα μέσα στο πάμφωτο πρωινό να έρχεται με το δίσκο στα χέρια και τον ήλιο στο πρόσωπο.

Δεν θα ξανάβλεπα το κεντημένο πρόσωπο τη σαγηνευτική φωνή την εξωτική της χάρη.

Πώς να παραιτηθώ από τις ευτυχέστερες στιγμές της ζωής μου;

Ήμουν απελπισμένος.

Ακόμη και ο παππούς ο Λί είχε σιωπήσει το τελευταίο καιρό. Εμφανιζόταν μόνο για τις λύσεις των αινιγμάτων. Από χθές είχε πάθει κάτι σαν υπερδιέγερση. Μου απάγγειλε στιχάκια για τον έρωτα. Αναρωτιόμουν αν με κοροΐδευε ή στ' αλήθεια συμπαραστεκόταν.

- έγκηκεν ο χρόνος Θεόδωρε... έλεγε και ξανάλεγε.

Ο έρωτας ανοίγει τις πύλες του ουρανού.

Ο έρωτας δεν ημερεύεται. Δεν ακούει, δεν βλέπει, δεν σκέφτεται. Περαιστικά Θεόδωρε.

- Με κοροΐδεύεις και από πάνω. Σκεπτόμουνα.

Οι δύο Γάλλοι βρήκαν τον Κεντίρ να με πάει στο Τζιμπουτί.

Ο Κεντίρ ήταν μουσουλμάνος. Μιλούσε καλά ελληνικά με ντόπια προφορά, και ήξερε όλη την περιοχή απέξω. Είχε ένα δικό του φορτηγό τύπου ρώσικου τζιπ, παλιάς τεχνολογίας και έκανε τον ταξιτζή από τη μια περιοχή στην άλλη.

- Είσαι πολύ τυχερός μου βρήκαμε τον Κεντίρ. Είναι ο μόνος που πραγματικά εμπιστευόμαστε, είπε ο Ζιλ.

Στεκόταν μαζί με τον άλλο ανθρωπολόγο συνεχίζοντας να έχει ένα απόμακρο και υπεροπτικό ύφος.

- Ξέρει όλα τα μονοπάτια στην έρημο, και συγχρόνως ξέρει να αντιμετωπίσει κάθε κακοτοπιά. Πρόσθεσε.

- Ακόμα και όταν είναι μεθυσμένος, είπε ο Ζιλ.

- Ίσως τότε να τα καταφέρνει καλύτερα. Πρόσθεσε ο άλλος.

Αυτό ήταν το πιο αστείο που θα μπορούσαν να σκεφτούν. Αρχισαν να γελάνε όπως όταν μιλούσανε. Ο ένας μετά τον άλλο. Συμπληρωματικά.

- Σου ευχόμαστε καλό ταξίδι. Είπε ο Ζιλ.

- Καλό ταξίδι. Επανέλαβε ο άλλος.

- Χαρήκαμε που σε γνωρίσαμε είπε ο Ζιλ.

- Χαρήκαμε, πρόσθεσε ο άλλος.

Τους χαιρέτησα με το ζόρι. Ήμουν πολύ κακοδιάθετος, είχα ελάχιστα κοιμηθεί και ένιωθα τα σώμα μου να πονάει από την απουσία της Μακίγια. Δεν τους είχα συμπαθήσει πραγματικά.

Ήταν μάλλον ψυχροί και απόμακροι. Δεν θα μου έλειπαν καθόλου αυτοί οι δύο ανθρωπολόγοι φίλοι του παππού μου. Ακολούθησα τον Κεντίρ.

Ο Κεντίρ φορούσε ένα άσπρο φέσι, άσπρο πουκάμισο και χακί παντελόνι. Είχε δυο κατάμαυρα πανέξυπνα μάτια που γυάλιζαν, κάτασπρα δόντια και μεγαλειώδες χαμόγελο.

Κάθισε στο τιμόνι, βολεύτηκα δίπλα του και πέταξα το σακίδιο στο πίσω κάθισμα. Έβαλε μπρος το φορτηγό, η μηχανή στρίγκλισε, το κασετόφωνο άρχισε να παίζει και η φωνή μιας τραγουδίστριας ξεχύθηκε στο διαπασών.

Ταράχτηκα με αυτή τη ξαφνική φασαρία.

- Είναι η Τζελεϊλά. Κοίτα την. Και ξεκόλλησε τη φωτογραφία της από το μπαρ-μπριζ. Σου αρέσει η Τζελεϊλά;

- Ωραία είναι είπα. Κοιτάζοντάς τη. Μια κοινότατη μελαχρινή με χρυσά ρούχα και έντονο μακιγιάζ.

- Α! η φωνή της Τζελεϊλά, είναι από τον Αλλάχ. Δώρο.

Χαρούμενος, φίλησε τη φωτογραφία και τη ξανάβαλε στη θέση της.

Η καταγωγή του ήταν από ένα μέρος που το έλεγαν Γκαμπέλα. Είχε χρόνια δουλέψει σαν οδηγός σε ελληνικές οικογένειες και είχε μάθει τα ελληνικά. Τα μιλούσε με περήφανη άνεση, γκριμάτσες και περίεργους ήχους. Τόνιζε λάθος τα σύμφωνα, τράβαγε υπερβολικά τα σ και τα τς, και μετά από κάθε τελειωμένη πρόταση ρουφούσε το πάνω χείλος κάνοντας έναν ιδιαίτερο θόρυβο.

- Θα πάμε πρώτα στο λιμάνι της Μασσάουα να αγκοράσουμε μπενζίνα. Γιατί ντρόμο, ντεν έχει μπενζινάδικα. Και αν βρούμε κανένα, μπορεί να μην είναι καταρή η μπενζίνα που πουλάει. Και άμα βάλουμε βρώμικη μπενζίνα ...σσσσς.. ο Κρουτσέφ. Πάει έκατσε ο Κρουτσέφ. Μετά, θα πάρουμε το δρόμο για το Τζιμπουτί.

Ανέφερε αρκετές φορές τον Κρουτσέφ. Αναρωτιόμουν ποιος να ήτανε. Δεν άντεξα και ρώτησα.

Ο Κεντίρ έβγαλε θυμωμένα το χέρι από το παράθυρο και έδωσε μια γροθιά στη πόρτα.

- Αν δεν ξέρεις τον Κρουτσέφ! Τι ξέρεις λοιπόν.

- Α, ναι. Κατάλαβα. Το φορτηγό.

Οδηγούσε σχεδόν με κλειστά τα μάτια και μιλούσε ακατάπαυστα. Του άρεσε αυτή η διαδρομή. Φαινόταν άνετος και χαρούμενος.

Προτιμούσε την άμμο από τον αυτοκινητόδρομο. Ανεβοκατέβαζε τον Κρουτσέφ στα βουναλάκια και το γλένταγε όσο δεν περιγράφεται. Μετά, σταματούσε στην κορυφή ενός αμμόλοφου και τσουλώντας με τα οπίσθια τραγούδαγε Τζελεϊλά.

- Ελα και εσύ. Έλεγε. Λίγο κκαίει αυτή η άμμος!

- Ο πατέρας μου έκανε το ίδιο ντρομολόγιο με τις καμήλες. Ο ντρόμος έγινε μετά για τα αυτοκίνητα. Ο Κρουτσέφ όμως είναι σαν τις καμήλες. Προτιμάει την άμμο.

Όταν κολλούσε ο Κρουτσέφ, - πράγμα που συνέβαινε συχνότατα - έβγαζε δύο σανίδες από πορτ μπαγκαζ, καθάριζε την άμμο από τις ρόδες, και με κατέβαζε,

- Τώρα σπρώχνε με το τρία. Ένα,.. δύο,.. τρία, κι άλλο.

Έβαζα όλη μου τη δύναμη και έσπρωχνα.

- Λίγο ακόμα, δεν έφαγκες το φαγκητό σου; Φώναζε με ανοιχτή τη πόρτα και το ένα πόδι έξω.

Και έτσι ξεκολλούσε το τζιπ - άρχιζε η τσουλήθρα στους αμμόλοφους - για να ξανακολλήσει λίγο αργότερα.

Κατέβαινε πέντε φορές την ημέρα από το αυτοκίνητο για να προσευχηθεί. Έπλενε χέρια και πόδια με το ελάχιστο νερό που κουβαλούσαμε, έστρωνε ένα κεντημένο χαλάκι προσανατολισμένο προς τη Μέκκα, και προσευχόταν. Τίποτα δεν ταρακούουσε τον Κεντίρ εκείνες τις στιγμές. Ακόμη και αν εμφανιζόντουσαν κλέφτες ή ληστές ο Κεντίρ θα συνέχιζε ανενόχλητος να προσεύχεται.

- Οτιδήποτε συμβαίνει την ώρα της προσευχής είναι από τον Αλλάχ. Και ο Αλλάχ μας ντοκιμάζει.

Νωρίς το απόγευμα και ακόμα μέσα στην κάψα, επιτέλους συναντήσαμε τη θάλασσα, φάνηκε η Μασσάουα κάτω από ένα σύννεφο. Ένα μεγάλο λιμάνι στην ερυθρά θάλασσα.

Περάσαμε ανάμεσα από μεσαιωνικά τείχη, τζαμιά, μιναρέδες, καφασωτά, χαμηλά σπίτια στο χρώμα της ώχρας και φοίνικες.

- Αυτά τα έχτισαν Τούρκοι. Ήταν οι πρώτοι κατακτητές. Μετά ήρθαν Αιγύπτιοι. Αλλά και από Αραβία ήρθε όλο το εμπόριο. Από τη Γκιεμένη, το Αντεν, τη Χοντέϊντα. Και μετά οι Πορτογκάλοι. Τα κατέστρεψαν όλα. Όλα.

Αυτή ήταν όλη και όλη η ξενάγκηση του Κεντίρ. Σύντομη και περιεκτική.

Σταματήσαμε σε ένα βενζινάντικο. Δίπλα είχε ένα καφενείο με πρόχειρο φαγκητό.

- Πάμε να πιούμε κάτι. Και ο Κρουτσέφ διψάει. Γέλασε.

Κάτσαμε και ο Κεντίρ παρήγγειλε πίτες και μπύρες.

- Τώρα πάμε να κάνουμε τη βόλτα μας. είπτε μόλις τελειώσαμε.

- Η αγκορά θα έχει ξυπνήσει από την απογευματινή σιέστα.

Περπατήσαμε μέσα στη πόλη. Παντού μαγαζιά. Αλλού υπαίθρια, και αλλού στεγασμένα μέσα σε θολωτές στοές, και αλλού σε κελιά. Χρώματα, αρώματα, μπαχαρικά, δέρματα, σχοινιά, καλάθια, φαγητά, φρούτα, και κοσμήματα. Και παντού μουσικές και παιδιά. Που μας ακολουθούν. Ζητάνε από ένα κέρμα μέχρι μια κουβέντα, λίγη σημασία, ένα χαμόγελο. Κάτι να ανταλλάξουμε. Οι έμποροι φορούσαν κελεμπίες και φαρδιές βράκες. Ο Κεντίρ πιάνει παντού τη κουβέντα. Παζαρεύει, αγοράζει κάτι τι, γελάει, χαιρετάει και φεύγει. Και αυτός το ίδιο αναζητάει. Την επαφή. Το πάρε-δώσε των διαπραγματεύσεων. Μόνο έτσι ο χρόνος είναι κερδισμένος. Μέσα από την ανταλλαγή. Τόσο για τον αγοραστή όσο και για τον έμπορο.

Αφεθήκαμε με όλο το συρφετό στη βόλτα και στο σεργιάνι. Περάσαμε κάτω από καφασωτά μπαλκόνια. Κάποιες οπτασίες κουνήθηκαν πίσω από τις κουρτίνες. Η θαλασσινή μυρωδιά πλανιόταν παντού στην ατμόσφαιρα.

Περάσαμε μπροστά από τα σουκ, εκεί όπου συγκεντρώνεται το σύνολο των καταστημάτων. Πρώτα τα υφαντά και τα χαλιά. Από την προετοιμασία του μαλλιού, στη βαφή και μετά την ύφανση. Στον αργαλειό. Όλα γίνονται εδώ. Μόνο το κούρεμα γίνεται στα χωράφια και το στέγνωμα στις ταράτσες των σπιτιών.

Μετά τα δέρματα, και όλη η διαδικασία από το βάψιμο στο τανάρισμα μέχρι τα παπούτσια, και στη συνέχεια τα υφάσματα, τα κεραμικά, τα μπακίρικα, τα ασημικά, και τέλος τα κοσμήματα.

Άλλα φτιάχνονται εδώ, και άλλα εισάγονται από την Σαουδική Αραβία, τη Υεμένη, το Πακιστάν και την Ινδία.

Οι γυναίκες ήταν η αδυναμία του Κεντίρ. Τις κοίταζε όλες, και τις περιεργαζόταν. Ό,τι και να φορούσαν, ό,τι σουλούπι και να είχαν, για τον Κεντίρ ήταν όλες άξιες προσοχής και θαυμασμού. Οι περισσότερες καλυμμένες με μαύρα πέπλα από τα πόδια μέχρι τα μάτια, άλλες με μακριές μαντίλες και πολύχρωμα φουστάνια με καλάθια στο κεφάλι και όλες στολισμένες με κοσμήματα γύρω από τους καρπούς, τους αστραγάλους το μπούστο και το κεφάλι.

Με ζωγραφίες στα πόδια και στα χέρια από χέννα, παζάρευαν τους εμπόρους.

- Οι γυναίκες της Ερυθραίας είναι οι πιο θερμές της Αφρικής. Κοίτα τα μάτια τους. Καίνε, ντεν καίνε;

- Πράγματι καίνε. Του απάντησα.

- Τα μάτια είναι τα μόνα που επιτρέπεται να φαίνονται. Στα μάτια κρατάνε όλη τη δύναμη που κρύβουν μέσα από τα ρούχα. Δεν είναι σαν τις χριστιανές που δεν σκεπάζουν τίποτα.

- Μα δεν είναι καταπιεστικό αυτό; τον ρώτησα.

- Το έχουν συνηθίσει. Μου απάντησε. Δεν μπορούν να κάνουν κι αλλιώς.

Οι σημαίες της Αιθιοπίας και της Ελλάδος

Όπου μέσα από το χιούμορ και τη χάρη του Κεντίρ αναβλίζει σαν γάργαρα νερό η λύση για τα προβλήματα του ηρώα μας.

Βρήκαμε ένα συμπαθητικό μικρό ξενοδοχείο πάνω στο λιμάνι και κλείσαμε ένα δωμάτιο.

Ένας μισοχαλασμένος ανεμιστήρας στριφογύριζε γουργουρίζοντας στο ταβάνι πάνω από δυο κρεβάτια που στη μέση τους είχαν ένα τραπέζι για κομοδίνο. Μια πόρτα άνοιγε σε ένα μικρό αλλά καθαρό μπάνιο, και στο βάθος το μπαλκόνι με δύο καρέκλες και ένα μπαμπού τραπέζι.

Ο Κεντίρ πλύθηκε, ξυρίστηκε, σφυρίζοντας έναν ανέμελο σκοπό. Ευτυχώς είχε ξεχάσει για λίγο τη Τζελαϊλά.

- Τώρα η σειρά σου μού είπε βγαίνοντας από το μπάνιο βρεμένος με μια πετσέτα γύρω του.

Άνοιξα τη βρύση και άφησα το νερό να γεμίσει τη μπανιέρα. Κοίταξα το νερό να τρέχει. Τρεχούμενο νερό μετά από τόσο καιρό.

Οση ώρα απολαμβάνω το μπάνιο μου σκεφτόμουν τη Μακίγια. Η εικόνα της συνέχεια σφηνωμένη στο μυαλό μου. Μια να να περπατάει με το βάδισμα της αντιλόπης κατά μήκος της αγοράς, μια με τη καμήλα της μέσα στη νύχτα να ψάχνει κάπου να ξαποστάσει. Και το πρωί ολομόναχη μέσα στη κάψα να συνεχίζει το δρόμο του γυρισμού.

- Ακόμα δεν τελείωσες; Ακούστηκε ο Κεντίρ από το μπαλκόνι. Θα πάμε σε ένα "κέντρο".

- Ωχ!! Ο Κεντίρ έχει κακούς σκοπούς, σκέφτηκα. Θα προτιμούσα να πήγαινα για ύπνο με τη Μακιγιά στη σκέψη μου.

Είχε βάλει τα καλά του, κάπνιζε ένα τσιγάρο και απολάμβανε τη θέα από το μπαλκόνι. Το λιμάνι έλαμπε μέσα σε όλο του το μεγαλείο. Μια ζεστή και υγρή μυρωδιά ερχόταν από τη θάλασσα, αγκάλιαζε τα σταματημένα πλοία περνούσε ανάμεσα στους μιναρέδες και τους φοίνικες και σκαρφάλωνε στο μπαλκόνι του ξενοδοχείου μας.

Το «κέντρο» βρισκόταν σε ένα στενό δεξιά από το δημόσιο δρόμο. Μπορούσες να το καταλάβεις από τη δυνατή μουσική. Ήταν ένα παλιό αστικό σπίτι χτισμένο γύρω από μια τετράγωνη εσωτερική αυλή στρωμένη με μαρμάρινες πλάκες.

Προχωρήσαμε προς τη δεξιά πόρτα, η μουσική δυνάμωσε κι άλλο. Ένας χαμογελαστός άντρας φορούσε κουστούμι γραβάτα και φέσι, μας συνόδεψε μέχρι το τραπέζι που θα καθόμασταν. Χαμηλά τραπεζάκια με μικρές καρέκλες σε κύκλο. Μπροστά μας η εξέδρα τράνταζε από τους μουσικούς και τη τραγουδίστρια. Γύρω μας κόσμος. Οι περισσότεροι άνδρες. Τα γκαρσόνια ντυμένα με τοπικές ενδυμασίες άρχισαν να φέρνουν ποτά και μεζέδες.

Ο Κεντίρ βολεύτηκε στη μικρή καρέκλα, μου χαμογέλασε, και άρχισε να πίνει και να τρώει. Μετά από λίγο εμφανίστηκε η πρώτη χορεύτρια. Ακολούθησε δεύτερη και μετά τρίτη. Αστραφτερές χανούμισσες χόρευαν χορό της κοιλιάς στις μύτες των ποδιών. Ο Κεντίρ ενθουσιάστηκε. Της καταχειροκρότησε και τους άφησε κάτι χαρτονομίσματα. Μετά ήρθαν άλλες. Τα ίδια. Και μετά άλλες. Πάλι τα ίδια. Έδωσε όλα του τα λεφτά. Γονάτιζε σερνόταν με τα γόνατα λυγισμένα τους καρφίτσωνε χρήματα, χόρευε μέχρι που στο τέλος άρχισε τα ακροβατικά. Έβαλε στο κεφάλι του τη κανάτα με το νερό και περπατούσε γύρω γύρω. Το νερό χύθηκε, αλλά ο Κεντίρ απτόητος τη ξαναγέμισε με κρασί αυτή τη φορά και το έχυσε και αυτό πάνω του. Μετά έπιασε δύο άδειες κανάτες μια σε κάθε χέρι τις πέταγε στον αέρα ενώ κράταγε μια μετα δόντια του. Ο κόσμος χειροκρότησε τον Κεντίρ πιο πολύ από τις τραγουδίστριες. Είχαν όλοι ενθουσιαστεί μετακαρακιολίκια του και του πετούσαν λουλούδια. Οι δύο γυναίκες σηκώθηκαν και άρχισαν να χορεύουν γύρω του. Ο Κεντίρ άρχισε να τρώει τα λουλούδια και το γλέντι κράτησε μέχρι τις πρωινές ώρες.

Δεν μας πήρανε λεφτά γιατί ήμασταν η ψυχή του κέντρου. Άλλωστε τα είχαν μαζέψει όλα από τον Κεντίρ οι χορεύτριες. Φύγαμε τελευταίοι παρότι ήρθαμε πρώτοι. Πήρε ιδρωμένος το σακάκι του, και χαιρετώντας τα γκαρσόνια κατευθύνθηκε προς την πόρτα.

- Τώρα να πάμε στα κορίτσια . είπε.

- Τι; Ξαφνιάστηκα.

- Τι λες τι. Έτσι θα κοιμηθούμε; Από τώρα; Έχεις πάει ποτέ στα κορίτσια; Είναι μια και μια. Έχει Νέγκρες, Αραπίνες, Ινδές, ότι θέλεις. Πάμε και θα δεις.

- Όχι! απάντησα. Λίγο απότομα. Δεν μπορώ. Δεν θέλω κάτι τέτοιο. Πήγαινε εσύ και εγώ θα σε περιμένω στο ξενοδοχείο.

- Κάτι έχεις εσύ Τοντορί. Τι έχεις πες μου. Γιατί δεν διασκέδασες στο "κέντρο"; "Ούτε να φας καλά καλά, ούτε να χορέψεις , μόνο κάθεται έτσι -και έκανε μια αστεία γκριμάτσα –

Τι σκέφτεσαι όλη την ώρα; Το θείο σου τον Ιουλιανό; Σε τρεις μέρες θα είμαστε στο Τζιμπουτί.

- Ναι δεν είμαι καλά. Του απάντησα σοβαρά ελπίζοντας να σταματήσει.

- Τα κορίτσια είναι όμορφα. Αφού δεν θέλεις να πάμε, δεν θα πάμε, είπε συγκαταβατικά και άρχισε να περπατάει προς το ξενοδοχείο. Μόνο πες μου τι έχεις;

Εκείνο το βράδυ στη Μασσάουα, μέσα στο μικρό ξενοδοχείο, ξαπλωμένος στο κρεβάτι με ανοιχτό το παράθυρο στα καΐκια που έρχονται από την Αραβία να ξεφορτώσουν αρώματα και μπαχαρικά, άνοιξα τη καρδιά μου στον Κεντίρ. Του μίλησα για τη Μακίγια. Και αυτός με άκουσε προσεκτικά με το βλέμμα στο απέναντι ξενοδοχείο που θα τον περίμεναν τα κορίτσια.

- Τώρα κατάλαβα είπες ξαφνικά. Τη ξέρω τη Μακίγια. Είναι πάρα πολύ όμορφη και έξυπνη.

- Τι να κάνω Κεντίρ; Τον ρώτησα απελπισμένος.

- Η φυλή που ανήκει, μα τον Αλλάχ, είναι η χειρότερη που υπάρχει. Έχουν πολύ όμορφους άνδρες και γυναίκες αλλά δεν ξέρεις ποτέ τι μπορεί να σου ξημερώσει με κάποιον Ντανκάλι. Σε σφάζουν εύκολα χωρίς κανένα πρόβλημα. Είναι πολύ επικίνδυνο να πας στα μέρη τους. Είναι πραγματικά άγριοι. Αχ βρε Τοντορί που έμπλεξες.

- Μα ο παππούς μου ο Λί πήγαινε εκεί. Είχε διάφορα πάρε-δώσε μαζί τους.

- Α! Ο παππούς σου, μη μου λες για τον παππού σου. Δεν κατάλαβα ποτέ πως τα κατάφερνε.

- Τι θα κάνω Κεντίρ;

- Τι θα κάνουμε να λες. Μαζί είμαστε. Δεν είσαι μόνος σου μου είπες και με κοίταξε με αυτά τα αθώα πεντακάθαρα γυαλιστερά του μάτια. Εννιωσα να συγκινούμαι με το ειλικρινές του ενδιαφέρον.

- Εγώ ξέρω τι είναι έρωτας. Είναι αρρώστια. Δεν θέλεις να φας, να κοιμηθείς, να πας πουθενά. Μόνο κοντά στη Μακίγια θέλεις να είσαι. Συνέχεια εκεί. Εκεί είναι ο παράδεισος. Και όταν είσαι μακριά, πονάει. Πας στη κόλαση. Σε πεθαίνει ο έρωτας. Σου δένει τα χέρια, τα πόδια και τη καρδιά. Ξέρω εγώ από έρωτα.

- Τι θα κάνουμε Κεντίρ;

- Τι άλλο να κάνουμε. Θα πάμε να μας πούν τα κορίτσια.

Δεν τη γλύτωνα πιά με τίποτα. Τίποτα δεν μπορούσε να σταματήσει τον Κεντίρ από την ανάγκη του να συναντήσει τα κορίτσια. Όμως η συμβουλή του έπιασε τόπο. Το βράδυ που ακολούθησε συναντήσαμε το μισό γυναικείο πληθυσμό της πόλης. Ο Κεντίρ με πίεσε να μιλήσω σε καθεμιά ξεχωριστά για το προβλημά μου και να ζητήσω τη γνώμη της. Το περίεργο είναι πως όλες οι γνώμες συνέκλειναν. Επρεπε να γίνω άνδρας, και έτσι έγινε.

Την επομένη ο Κεντίρ με οδήγησε στην αγορά των Ντανκάλι.

Βγήκα από το αυτοκίνητο και στάθηκα καμαρωτός κοιτάζοντας το κοφτερό βουνό. Περπάτησα αργά. Ένα μαύρο στρατιωτικό τζιπ. Το αναγνώρισε αμέσως. Με σταθερά βήματα, προχώρησε μέχρι εκεί. Ήταν ξεκλείδωτο με τα κλειδιά να κρέμονται στη θέση εκκίνησης. Άνοιξε τη πόρτα, έβγαλε τα κλειδιά, τα έβαλε στη τσέπη του, και έσκυψε μέσα στη καρότσα.

Μάζεψε από μέσα όλα τα όπλα που βρήκε, και τα φόρτωσε στο δικό του φορτηγό. Ύστερα, χωρίς καθόλου να βιάζεται, συνέχισε τη βόλτα του, αγόρασε νερό, φρούτα, ένα χρυσό δαχτυλίδι, και πήρε πληροφορίες για το αστυνομικό τμήμα. Εκεί άφησε τα κλειδιά με τα όπλα και μια έγγραφη μήνυση. Λίγο πιο κάτω αποχαιρέτησε εγκάρδια τον Κεντίρ.

Κατηφορίζοντας το βουνό μέσα από ένα χωματόδρομο η ζέστη έγινε αφόρητη και ο αέρας ζεματούσε. Ο ήλιος έκαιγε ανελέητα την ήδη τσουρουφλισμένη άμμο. Ένα μόνιμο αίσθημα ασφυξίας κυριαρχούσε στην άγονη γη. Ούτε ένας θόρυβος, ούτε ένα πουλί να πετάει, ούτε ένα έντομο να ενοχλεί, μόνο το άδειο τοπίο ξεχασμένο από το θεό της δροσιάς. Η ίδια η κόλαση. Ανάμεσα σε πηγές με βραστό νερό και σόδα. Πάνω από τα ενεργά ηφαίστεια. Σε θερμοκρασία 50 Κελσίου υπό σκιά.

Ζωή πουθενά. Ηξερα που πήγαινα. Οδηγούσα αποφασισμένος και σοβαρός. Προς τις ακτές της Ερυθραίας.

Εκεί που κατέληγε ο δρόμος, μετά από πολλές μέρες ταξίδι και πολλή περιπλάνηση. Εκεί που ο δρόμος συναντά το πεπρωμένο. Στη θάλασσα. Εκεί που ήταν δεμένη κάποτε η Ανδρομέδα. Ένα σούρουπο. Όμορφο σαν ερωτικά γλυκόλογα, και μυστικά αινίγματα ίδια με κοσμήματα ζωγραφισμένα πάνω στο δέρμα του προσώπου της αγαπημένης. Με τον ήλιο να κρύβεται και την Ετιγιε Αζιεμπ να καταλαμβάνει κάτι από το χώρο του στο στερέωμα φωτίζοντας τη σύμπτωση και το θαύμα.

Εκεί που κατέληγε ο δρόμος, μετά από πολλές μέρες ταξίδι και πολλή περιπλάνηση. Εκεί που ο δρόμος συναντά το πεπρωμένο. Στη θάλασσα. Εκεί που ήταν δεμένη κάποτε η Ανδρομέδα. Ένα σούρουπο. Όμορφο σαν ερωτικά γλυκόλογα, και μυστικά αινίγματα ίδια με κοσμήματα ζωγραφισμένα πάνω στο δέρμα του προσώπου της αγαπημένης. Με τον ήλιο να κρύβεται και την Ετιγιε Αζιεμπ να καταλαμβάνει κάτι από το χώρο του στο στερέωμα φωτίζοντας τη σύμπτωση και το θαύμα.

Η συγγραφέας του μυθιστορήματος Μαίρη Μεταξά – Παξινού

Επίλογος

Όπου η ταπεινή συγγραφέας μαζί με την πλήρη αναφορά αυτών που τίμησαν με τη παρουσία τους τη τελετή, ξεφουρνίζει και ένα μυστικό που με μεγάλη προσπάθεια κράτησε κρυφό από τον ευγενικό αναγνώστη καθ' όλη τη διάρκεια της συγγραφής .

Στο ενεργό ηφαίστειο Φονταλέ της λίμνης Ματαχάρα, ο εξ' Ιταλίας απόδημος πρόεδρος του Ιταλοαιθιοπικού συλλόγου Σάλτη, μαζί με τους φυλάρχους Τόλα και Τεμεσγκέν των χωριών Αντάμα και Αρμπα-Μίντς, αντιπρόσωπο της φυλής Γκάλα, και άλλοι αγαπημένοι φίλοι από τη Σουλούλτα, παρευρέθηκαν μαζί με ανώτατους δικαστικούς, εφόρους και μάγους σε μια επίσημη τελετή.

Η προσφώνηση έγινε από τον πρύτανη του πανεπιστημίου της Αντις Αμπέμπα, Ισού Σεούγεου, η ομιλία από δύο Γάλλους ανθρωπολόγους, και ο χαιρετισμός από τον πρόεδρο του τμήματος αστροφυσικών σπουδών του πανεπιστημίου Αθηνών, κο Γεράσιμο Γαλάτο. Μετά από τους αιθιοπικούς χορούς με τα μασίνκο και τα κραρ, ξαφνικά ακούστηκε ένας γνώριμος ρυθμός οικείος και χαρούμενος αλλά ξένος για τη χώρα. Ένα χορευτικό συγκρότημα από Αιθίοπες με στολές τσολιάδων και αμαλιών έσερναν με μια μοναδική χάρη και παραδειγματικό συγχρονισμό τον καλαματιανό. Φουστάνελες ανέμιζαν πάνω στα μαύρα βράχια, και μαντήλια άσπρα και μπλε κυμάτιζαν με φόντο το ηφαίστειο.

Στο ρυθμό του κλαρίνου, ο Ιουλιανός με τη Καλή και τον Κεντίρ, έσυραν πρώτοι τον τσάμικο, εκσφενδόνισαν τα τσαρούχια τους στον αέρα και τελείωσαν ξυπόλυτοι με κερκυραϊκό. Υποκλίθηκαν, και πήγαν στις θέσεις τους. Ακούστηκε ο εθνικός ύμνος της Αιθιοπίας, και αμέσως μετά ο Ελληνικός. Δίπλα τους, ένα νεαρό ζευγάρι καθόταν αγκαλιασμένο. Αυτή, μελαψή και αυτός λευκός, κοίταζε με συγκίνηση την κοιλιά της να μεγαλώνει, ενώ μια οικεία και αγαπημένη φωνή του ψιθύριζε :

«Και ο Σολομώντας μετά τον γάμο τους την αγάπησε πολύ και έδωσε εντολή στα τζιτζίκια να της χτίσουν στην Υεμένη τρία παλάτια που ωραιότερα και μεγαλοπρεπέστερα δεν είχε ξαναδεί ο κόσμος όλος».

ΤΕΛΟΣ
